Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 147

Poznań, czwartek dnia 31 marca 1932

Rok XXVII

Konferencja premjerów i deficyt budżetowy

W Spale — jak doniosła „pułkownikowska" agencja „Iskra" — odbyła się konferencja p. Prezydenta Rzeczypospolitej z premjerami kolejnych rządów pomajowych, a więc z pp. prof. Bartlem, Świtalskim, Sławkiem i Prystorem. Brakło tylko piątego premjera — min. Piłsudskiego, zatem czynnika decydującego, który faktycznie formował wszystkie rządy „sanacyjne" i za całą ich działalność jest przedewszystkiem odpowiedzialny. Agencja „Iskra" jedną tylko daje informację o przebiegu tych narad, mianowicie na życzenie p. Prystora konferencje premjerów mają odbywać się nadal w pewnych odstępach czasu. Znaczy to, że do narad tych przywiązują w kołach miarodajnych dużą wagę.

Jaki jest ich cel? Oczywiście nawet w świetle lakonicznych informacyj „Iskry" nie może chodzić tylko o obdarzenie prof. Bartla orderem „Orła Białego" i powołanie go w myśl nowych przepisów ustawodawczych do kapituły tego wysokiego odznaczenia. Natomiast nie ulega wątpliwości, że właśnie w udziale w obradach w Spale prof. Bartla leży punkt ciężkości całej konferencji.

Prof. Bartel był tym politykiem „sanacyjnym", któremu w łonie obozu majowego przeciwstawiała się tak zwana grupa pułkownikowska. Reprezentował odmienny od niej kierunek polityczny. O ile „pułkownicy" naogół dążyli do rządów dyktatorskich, „faszystowskich", czy nawet monarchistycznych, to prof. Bartel reprezentował kierunek „parlamentarny", „republikański", a pod względem gospodarczym lewicowy. Najbliżsi mu byli radykali „sanacyjni" z „Kurjera Wileńskiego".

Zasługa prof. Bartla dla obozu „sanacyjnego" polega na tem, że po zamachu majowym, zostawszy premjerem, zyskał dla pierwszych posunięć rządu Piłsudskiego poparcie lewicy i w ten sposób położył fundamenty pod cały system, który bez współudziału stronnictw radykalnych nie mógłby się w Polsce ustalić.

Każde ukazanie się prof. Bartla na widowni politycznej było zapowiedzią rozpoczynania nowych flirtów z kołami lewicowemi. Ostatni raz został p. Bartel premjerem na początku 1930 r., kiedy po „odparciu" przez marsz. Daszyńskiego głośnej „wizyty" oficerów w przedsionku Sejmu czynniki decydujące, uznawszy swą chwilową porażkę, postanowiły zawrzeć tymczasowe modus vivendi z Sejmem i uzyskać od niego budżet. P. Bartel potrafił to zadanie wykonać z powodzeniem, ale gdy Sejm uchwalił votum nieufności ówczesnemu ministrowi pracy i opieki społecznej, pułk. Prystorowi, p. Bartel został odwołany, a miejsce jego zajął pułk. Sławek. Nastąpiło zerwanie z lewicą, Brześć, wybory...

Od tego czasu p. Bartel był w niełasce. Nie widywał się podobno nawet ze swoim osobistym przyjacielem prof. Mościckim. Będąc świadkiem obrony w procesie brzeskim, występował finezyjnie przeciw systemowi „pułkownikowskiemu", mówiąc o „złych interpretatorach pisma św." Słowem, starał się wyodrębnić min. Piłsudskiego od otaczających go „pułkowników". Po złożeniu zeznań wrócił do Lwowa, nie złożywszy wizyt ani w Belwederze, ani na Zamku.

Przyjazd jego do Spały posiada więc niewątpliwie znaczenie polityczne i jest wyrazem tych rozgrywek, jakie w ostatnich tygodniach zarysowały się w obozie rządzącym, a którego wyrazem była ostatnia rekonstrukcja rządu, zapowiadająca już zwrot na lewo. Uznano widocznie w chwili obecnej pomoc prof. Bartla, mającego kontakty i z lewicą i z zagranicą, za pożądaną...

Nie mamy zamiaru odgadywać tego, o czem mówiono w Spale. Uczestnikom zjazdu same dzienniki zresztą dostarczyły wiadomości dostatecznie niepokojących. Ujawnienie deficytu budżetowego za miesiąc luty, który wzrósł do sumy 29 miljonów złotych, spadek dochodów skarbowych poniżej normy z przed 6 lat i to mimo podwyżki podatków o 120 miljonów złotych rocznie, jednocześnie wzrost wydatków skarbowych, stałe zaostrzanie się sytuacji na Śląsku i nieoczekiwane trudności z uzyskaniem drugiej transzy pożyczki kolejowej we Francji — to są dostateczne tematy do długich nawet narad.

Agencja „Iskra" nie podaje, jakie były konkluzje rozmów w Spale. Istotnie, zdaje się, że dla biegu spraw byłyby one obojętne, zwłaszcza wobec nieobecności w kraju „czynnika decydującego". Najważniejszem staje się dziś ze względu na wewnętrzne i zewnętrzne położenie Polski — odbudowanie zaufania. A zaufania nie da się uzyskać ani przez nowe zmiany personalne w rządzie, ani przez zaostrzenie kursu, ani przez rozluźnienie kursu, ale przez całkowitą jego zmianę.

Przed naradami w Londynie

Cel podróży premjera Tardieu — Jakie zagadnienia będą omawiane

Paryż, 31. 3. (PAT). Niepewność, jaka istniała w ciągu ostatnich dni co do daty spotkania francuskich i angielskich mężów stanu i stosunku tego spotkania do ewentualnej konferencji przedstawicieli czterech mocarstw, uległa obecnie ostatecznemu rozproszeniu.

Premjer Tardieu w towarzystwie ministra finansów Flandina uda się do Londynu w niedzielę popołudniu w celu przeprowadzenia konferencji z Mac Donaldem, sir Johnem Simonem i Chamberlainem. Szczegółowe zadania tej podróży ustalono ostatecznie podczas dłuższej rozmowy pomiędzy Tardieu i lordem Tyrrelem, ambasadorem angielskim. Rokowania francusko - angielskie potrwają cały poniedziałek. Poczem ministrowie francuscy wsiądą do nocnego pociągu, ażeby we wtorek rano być z powrotem w Paryżu.

Rokowania dotyczyć będą głównie zagadnienia zbliżenia gospodarczego krajów naddunajskich. Jest jednak zupełnie możliwem, że rozpatrywane będą także sprawy odszkodowań i rozbrojenia. Obecność min. Flandina pozwala przypuszczać, że jednocześnie z politycznemi problemami poruszone będą finansowe.

Prócz kwestji odszkodowań, należącej do dziedziny finansowej, zbliżenie państw naddunajskich wymaga również szczegółowego zbadania ze strony kredytowej, tembardziej, że, jak to stale Francuzi podkreślają, porozumienie gospodarcze środkowej i południowo - wschodniej Europy nie może być wykonane bez poparcia kapitału francuskiego.

Przedstawiciele Wielkiej Brytanji — Głos włoski

Londyn, 31. 3 (PAT) Wobec tego, że kanclerz skarbu Neville Chamberlain prawdopodobnie powróci ze Szkocji, gdzie znajduje się obecnie, do Londynu, w celu wzięcia udziału w rozmowach Tardieu z Mac Donaldem i Simonem, możliwe jest, iż zagadnienie długów międzynarodowych będzie poruszone w czasie tych rozmów. Również prawdopodobny jest udział we wzmiankowanych rozmowach Runcimana, co nasuwa przypuszczenie, iż będzie omawiana sprawa handlowych stosunków obu krajów.

Rzym, 31. 3. (PAT). Naczelny redaktor „Tribuny" d'Avazanti, pisząc w artykule wstępnym o wizycie Tardieu w Londynie, twierdzi, że francuskie ministerstwo spraw zagr. doprowadziło do spotkania Tardieu z Mac Donaldem, aby zamaskować niepowodzenia propozycyj co do porozumienia celnego państw naddunajskich.

Hitlerowcy panoszą się w Gdańsku

Berlin, 31. 3. (PAT.) „Vorwärts" ogłasza artykuł, przedstawiający zgubne skutki wpływu nar. socj. na rząd gdański.

Nar. socjaliści nie mają oficjalnych przedstawicieli w rządzie wolnego miasta, w praktyce jednak wywierają decydujący wpływ na politykę senatu. Skutki tego wpływu są fatalne, zarówno w polityce wewnętrznej jak i w stosunkach zagranicznych.

Gdańsk wydany jest dziś na łup nar. socjalistów i w najbliższej przyszłości stracić musi zupełnie swój kredyt zagraniczny. W murach wolnego miasta panoszy się obecnie najciemniejsza reakcja — podkreśla dziennik socjalistyczny.

Wybory we Francji odbędą się 1 maja?

Paryż, 31. 3. (PAT). Najstarsi wiekiem deputowani departamentu Sekwany pos. Louis Puech i sen. Deloncle powzięli inicjatywę zorganizowania wielkiego bankietu politycznego, jaki odbędzie się dnia 6 kwietnia. Udział w tej uroczystości wezmą rozmaite grupy polityczne, intelektualne, przedstawiciele związków przemysłowych, jak również szereg parlamentarzystów i przedstawicieli b. kombatantów.

Inicjatorzy zwrócili się do premjera Tardieu z prośbą, ażeby przyjął honorowe przewodnictwo zgromadzenia. Premjer Tardieu przyjął propozycję, obiecując wygłosić przy tej sposobności mowę, która będzie stanowiła wstęp do nadchodzącej kampanji wyborczej.

Paryż, 31. 3. (PAT). Zdaniem „Le Matin", przemówienie, jakie ma wygłosić na bankiecie dnia 6 kwietnia premjer Tardieu, będzie zapoczątkowaniem kampanji przedwyborczej. Wobec tego zaś, że kampanja ta trwa trzy tygodnie, przeto należy sądzić, iż dzień 1 maja będzie terminem wyborów.

Anglja i sprawa reparacyj

Londyn, 31. 3. (PAT). „Daily Herald" ogłasza rewelacyjną wiadomość, jakoby rząd brytyjski miał zaproponować w Lozannie odnowienie moratorjum dla Niemiec na dalsze 6 miesięcy.

Wbrew powszechnemu oczekiwaniu, że Anglja wystąpi w Lozannie z projektem definitywnego załatwienia sprawy odszkodowań, według „Daily Heraldu" nie ma ona zamiaru uczynienia czegokolwiek w dziedzinie reparacyj. Rząd pragnie jakoby odczekać wyniku wyborów w Ameryce.

Premjer Tardieu — pisze dziennik — będzie zachwycony, gdy się dowie w poniedziałek, że wszystkie projekty rewizji planu Younga i zniżenie odszkodowań zostały porzucone.

I oto po całej bohaterskiej gadaninie p. Mac Donalda pozostało tylko tyle z projektów rządu — kończy „Daily Herald". Chamberlain zamierza uciec do Ottawy a Simon woli rozmowy o kooperacji naddunajskiej; najważniejsza sprawa o europejskiej doniosłości poprostu jest unikana.

Pierwszy dekret na zasadzie pełnomocnictw

Warszawa, 31. 3. (Tel. wł.). — W ciągu dzisiejszego dnia niespodziewanie wydano pierwszy dekret Prezydenta na zasadzie ustawy o pełnomocnictwach

Z dniem 1 kwietnia wygasa nowela ustawy o ochronie lokatorów, wedle której są wstrzymane eksmisje mieszkań jedno- i dwupokojowych do tego czasu.

Dekret dzisiejszy przedłużyłby działanie tej noweli, uchylającej eksmisje.

Zamykanie fabryk

Warszawa, 31. 3. (Tel. wł.). — Dyrekcja kopalni „Laura" w Chorzowie, zawiadomiła swoją załogę, że kopalnia zostanie natychmiast zamknięta.

Załoga „Laury" liczy 1500 osób. Przy robotach, koniecznych dla kopalni zatrzymano tylko stu robotników. Komisarz demobilizacyjny zezwolił na redukcję 150 robotników na kopalni „Paweł" w Knurowie oraz na redukcję 230 robotników w warsztatach w Królewskiej Hucie. Kopalnia „Szarlota", zatrudniająca 1200 ludzi, i kopalnia „Florentyna", zatrudniająca 1380, mają być od 1 kwietnia zamknięte. (w)

Rozruchy głodowe w Sowietach

Berlin, 31. 3. (PAT.) Prasa donosi z Leningradu, że doszło tam do rozruchów, połączonych z napadami tłumu na sklepy żywnościowe. Kilka sklepów „torsina" zostało przez tłum splondrowanych. W związku z rozruchami GPU. aresztowało w Leningradzie około 150 osób.

Istota obecnego kryzysu

V. Kryzys w Polsce

Cały świat dotknięty jest kryzysem, ale w każdym prawie kraju ten kryzys ma odrębną fizjognomję, bo różne czynniki kryzysu w każdym odgrywają inną rolę, inne mają znaczenie.

Państwo, w którem kryzys najpierwej się z całą wyrazistością zarysował, Anglja, ma kryzys najklasyczniejszy, wynikający przedewszystkiem z pierwszej, głównej przyczyny tego, co się dziś dzieje — z decentralizacji przemysłu w świecie.

Był czas, kiedy ona była właściwie jedynem państwem wielkoprzemysłowem i jedynem na wielką skalę prowadzącem handel z innemi częściami świata. To przeobraziło głęboko jej budowę gospodarczą: rozrost przemysłu i handlu i płynące stąd bogactwo zabiło jej rolnictwo i uzależniło całkowicie jej byt pomyślny od handlu zewnętrznego. Żaden też kraj nie ma tak słabych, jak Anglja, warunków samowystarczalności i żaden nie znajduje się dziś w tak niebezpiecznem, jak ona, położeniu.

Bardzo odmienny charakter ma kryzys w Stanach Zjednoczonych, w których rozwija się dziś w najostrzejszej bodaj postaci. Przy olbrzymich bogactwach przyrodzonych, przy wcale równomiernym rozwoju wszystkich głównych gałęzi wytwórczości, przy wielkim, na liczbie mieszkańców i ich zamożności opartym, rynku wewnętrznym, kryzys przybrał tam tak ostry charakter głównie na skutek stosowania w wytwórczości metod, szybko powiększających produkcję, a zmniejszających ilość rąk roboczych, tem samem konsumentów, oraz na skutek niesłychanego rozrostu spekulacji.

Niemcy znalazły się w katastroficznem położeniu przedewszystkiem na skutek wojny oraz skurczenia się rynków zewnętrznych. Następnie odbudowały one w znacznej mierze swój wywóz, bijąc w nim inne państwa europejskie; ale to ich nie ocaliło od szybkiego zaostrzania się kryzysu na skutek zreorganizowania przemysłu w kierunku amerykańskim i obarczenia się na ten cel długami zagranicznemi, których nie są zdolne płacić.

Francja, która najpóźniej zaczęła odczuwać skutki kryzysu, głównie cierpi z przyczyn wtórnych, mianowicie, z przyczyny zubożenia naskutek kryysu warstw zamożniejszych we wszystkich krajach. Pociąga to za sobą zmniejszanie się eksportu francuskiego, obejmującego w głównej mierze przedmioty zbytku, oraz upadek turystyki, zwłaszcza angielskiej i amerykańskiej, która stanowiła niemałą część dochodów narodu francuskiego.

Wszystkie kraje, opierające w większej lub mniejszej mierze swój byt gospodarczy na rolnictwie, zostały ciężko ugodzone przez spadek cen zboża i innych produktów rolnych, wywołany przez nadmierną wytwórczość krajów Nowego Świata, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Australji, Argentyny, uprawiających zboże na olbrzymich obszarach przy daleko posuniętej mechanizacji pracy i standaryzacji produkcji.

W nawiasie trzeba zauważyć, że ta wywtórczość amerykańskiego typu z jednego, ważniejszego, niż wszystko, stanowiska, nie może być uważana za postęp. Postęp cywilizacji, przynoszący coraz wyższe metody wytwórczości, miał przedewszystkiem ten zbawienny skutek, że na danym obszarze mogła żyć ludność coraz gęstsza i w większym dobrobycie, niż dawniej. Otóż te najnowsze metody wywtórczości wywołują skutek odwrotny: zmniejszają one ilość pracowników, a tem samem w ostatecznym wyniku i gęstość zaludnienia; powodują one niedorzeczne zjawisko nadprodukcji połączonej z przeludnieniem. Stawia to pierwszorzędnej wagi zagadnienie przed rozumną wolą ludzką, usiłującą regulować życie.

Do nas należy przedewszystkiem szukać odpowiedzi na pytanie, jakie przyczyny wywołały kryzys w Polsce, który przybrał dziś tak ciężką postać, przyczem niema żadnych podstaw do tego, by sobie obiecywać, że jutro będzie lepiej. Przeciwnie, położenie stale się pogarsza.

Nie sądzę, żeby okłamywanie siebie i swoich rodaków było dobrą polityką, i żeby w chwili tak niebezpiecznej dla naszego narodu, należało mówić niecałą prawdę dla oszczędzenia kogokolwiek. Byłoby to zresztą bezskuteczne oszczędzanie. Pomogłoby tyle, co wmawianie w ciężko chorego, że jest zdrów i nie potrzebuje gruntownego leczenia.

Nie można też z tem ciężkiem zagadnieniem radzić sobie na sposób łatwy, jak to czynią ci, którzy powiadają: kryzys jest wszędzie, więc jest i u nas; gdy przeminie gdzieindziej, i u nas przeminie.

Kryzys w Polsce ma swoją polską fizjognomję, w jednych rysach podobną, w innych odrębną od tego, co widzimy gdzieindziej.

Już dawniej wskazywałem, że pierwsza, główna przyczyna kryzysu, decentralizacja przemysłowa świata, dla Polski, jako kraju, nie żyjącego w poważniejszej mierze z wywozu przemysłowego za granicę, (zajmujący wielkie miejsce w budżecie Królestwa Kongresowego wywóz na wschód nagle przecięty został już w r. 1915), a natomiast mającego do zdobycia po odbudowaniu państwa niemały rynek wewnętrzny — nie mogła zgotować klęski.

Jedyna część naszego państwa, która mogła w tym względzie poważniej ucierpieć, to Górny Śląsk z jego odziedziczonym po Niemcach wielkim przemysłem. Tam też położenie jest dziś najcięższe, bo tam stosunki gospodarcze są podobniejsze do niemieckich, niż do polskich.

Polska niszczeje z trzech głównie przyczyn.

Po pierwsze, żadne państwo nie ma tak kosztownej machiny państwowej z wszystkiemi jej przybudówkami w stosunku do dochodów narodu z jego wytwórczości. Koszt utrzymania państwa tak wielkim ciężarem legł na jego ludności, że ta jedna przyczyna wystarczyłaby do uniemożliwienia normalnego rozwoju życia gospodarczego.

Tylko niedoświadczenie, lekkomyślność, brak poczucia obowiązku strzeżenia dobra narodu i odpowiedzialności za losy państwa oraz zbyt rozpowszechniona skłonność do pasorzytowania na państwie — mogły doprowadzić do takiej, uczciwie mówiąc, potworności.

We wszystkich krajach europejskich czuć się daje silnie przerost machiny państwowej i kosztów utrzymania państwa, ale tam potrzeby pod tym względem są wyższe i tam państwo się rozrosło w czasach wielkiej pomyślności. Jeżeli zaś postąpiło znacznie w „rozbudowie"", że użyję tego pięknego wyrazu, po wojnie, w czasach kryzysu, jak w Niemczech, to trzeba pamiętać, iż Niemcy byli pewni, że szybko odbudują swą potężną wytwórczość i swój wielki handel, co im się zresztą w części udało. My zaś byliśmy biedni i nie mieliśmy żadnych widoków szybkiego zbogacenia się, a budowaliśmy machinę państwową ponad potrzeby kraju, całkowicie bez myśli o tem, skąd weźmiemy środki na jej utrzymanie.

Drugie, potężne źródło ostrego stanu, w jakim się znajduje nasz kryzys, to gwałtowny spadek cen zboża i wogóle produktów rolnych. Dla kraju w takim stopniu, jak nasz, rolniczego, znaczny spadek cen zboża, jest ruiną nie rolnictwa tylko, ale całej wytwórczości, całego życia gospodarczego. — Gdy główny liczebnie spożywca towarów, rolnik, ubożeje — ginie rzemieślnik, przemysłowiec, a za nimi ginie i handel. Jedyni, którzy mają z tego bezpośrednią, ale tylko bezpośrednią, krótkim wzrokiem widzianą korzyść, to ci, których utrzymuje państwo.

Trzecie wreszcie tak samo u nas, jak na szerokim świecie, olbrzymie źródło ostrości kryzysu — to przerost kosztów pośrednictwa w obrocie towarowym i pieniężnym, w handlu i kredycie oraz rozpanoszenie się wszelkiego rodzaju spekulacji.

Można powiedzieć, że nasi spekulanci to małe, niegodne uwagi figury w porównaniu z takimi bohaterami spekulacji, jakich wydaje np. Ameryka. Ale też tam jest czem spekulować. U nas przeważnie spekuluje się na nędzy ludzkiej. Spekulanci są często bardzo drobni, ale liczba ich jest wielka. Pamiętajmy, że mamy parę miljonów Żydów, z których każdy prawie jest spekulantem. A ilu obok nich wyrosło nie-Żydów, którzy nieraz Żydów przewyższają apetytami.

Tak samo, jak gdzieindziej, pośrednictwo u nas niszczy dziś wytwórcę we wszystkich gałęziach, a więc spożywcę wszelkich towarów, w wyniku zaś tego samo ginie. Tylko, wobec ubóstwa naszej ludności, czyni to ono skuteczniej, i Polska szybciej od innych krajów zbliża się do ruiny.

Taka jest rola gospodarcza tego, co się nazywa normalnem pośrednictwem. Cóż dopiero mówić o roli pośrednictwa występnego, spekulacji wszelkiego rodzaju, która tak się rozwielmożniła (a sięga do bardzo wysokich piątr naszego życia), że, gdyby sądy zajmowały się wszystkiemi jej wypadkami, rozchód na sprawiedliwość stanowiłby jedną z największych pozycyj w naszym budżecie.

ROMAN DMOWSKI.

O położeniu kresu nadużyciom celnym Gdańska

Jak już donosiliśmy, rząd polski wystosował notę do Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku, domagającą się podporządkowania gdańskiej administracji celnej polskiemu zarządowi celnemu. W nocie tej przedstawiono sposób zatrudnienia gdańskich funkcjonarjuszy w służbie polskiego zarządu ceł na tych samych zasadach, na jakich urzędnicy Rzeszy Niemieckiej przyjmowani są do obecnej gdańskiej administracji celnej. Nota stwierdza, że gdańska administracja celna musi być służbowo podporządkowana polskiemu zarządowi ceł, inaczej wbrew postanowieniom traktatu wersalskiego istniałyby faktycznie dwa obszary celne.

Równocześnie nowy komisarz Rzeczypospolitej w Gdańsku, p. Pappée, ogłosił oświadczenie, w którem stwierdza, iż Gdańsk jest portem polskiego obszaru celnego, więc portem polskim, trwale z Polską związanym. Tylko jako taki może Gdańsk istnieć i rozwijać się — i tylko dlatego utworzone zostało wolne miasto. Gdańsk może być rządzony tylko w zgodzie ze zobowiązaniami, które zostały wolnemu miastu nałożone przez traktat wersalski. Od innych może Gdańsk żądać poszanowania swego statutu z tem większem prawem, im bardziej sam przestrzega swych zobowiązań.

Na zakończenie p. Pappée dał wyraz nadziei, że Gdańszczanie wykażą zrozumienie dla zasadniczych podstaw współżycia polsko - gdańskiego.

Zarówno nota polska do Wysokiego Komisarza Ligi Narodów, jak i oświadczenie p. Pappéego wywołały duże niezadowolenie w prasie niemieckiej. „Berliner Tageblatt" podaje tekst komunikatu polskiego o nocie pod nagłówkiem „Polska zapowiedź walki z Gdańskiem". W komentarzu swym pismo niemieckie oświadcza:

„Przez swój komunikat Polska zajęła oficjalnie stanowisko bojowe. Nie może ono pozostać bez wpływu na dalszy rozwój stosunków polsko - gdańskich, bez względu na to, czy Komisarz Ligi Narodów odrzuci wniosek polski, czy nie. Komunikat tembardziej wpłynie na rozwój stosunków, że nowy polski konsul generalny (?) Pappée w sposób widoczny zdecydowany jest za wszelką cenę zrealizować swe linje wytyczne."

Ostatnio, jak już donosiliśmy, Wysoki Komisarz Ligi Narodów hr. Gravina wydał osobliwe rozstrzygnięcie, w którem uznał kontrolę towarów, pochodzących z obrotów „uszlachetnionych" gdańskich, jako skierowaną specjalnie przeciwko Gdańskowi i za „action directe" ze strony polskiej, jakkolwiek w tej mierze stosowane były przepisy obowiązujące w Polsce. Decyzja ta ma charakter prowizoryczny i nie przesądza zasadniczego sporu co do dopuszczalności obrotu, jaki uprawia Gdańsk pod nazwą „obrotu uszlachetniającego biernego", którego za taki władze polskie nie uznają. Zasadniczy ten spór toczy się obecnie na podstawie skargi Polski z dnia 15 września 1931 r. przed instancjami Ligi Narodów.

O co tu chodzi? Chodzi o to, że od szeregu już lat Gdańsk praktykuje przemycanie do Polski bez cła szeregu towarów pod pozorem „obrotu uszlachetniającego biernego". Polega on na tem, że wywożono z Gdańska do Niemiec surowce, a sprowadzano z Niemiec gotowe wyroby, np. wywożono żelazo, a sprowadzano maszyny. Odbywało się to oczywiście bez płacenia cła. Skarb polski poniósł na tych praktykach straty, które według pobieżnych obliczeń przekraczają 45 miljonów złotych. Ogromne straty poniosły też polskie sfery gospodarcze, które w wielu miastach nie mogły wytrzymać konkurencji z towarami rzekomo gdańskiemi, a właściwie niemieckiemi, przychodzącemi do Polski bez cła przez Gdańsk.

Ostatecznie władze polskie, po daremnych wysiłkach dojścia do porozumienia z Gdańskiem, nakazały urzędom celnym kontrolować towary, sprowadzane z Gdańska do Polski, celem położenia kresu nadużyciom w zakresie „obrotu uszlachetniającego". Przeciw temu zarządzeniu senat gdański wniósł zażalenie do Komisarza Ligi Narodów, który wydał w dn. 29 marca wyżej wspomnianą prowizoryczną decyzję. Ma ona charakter niewątpliwie tendencyjny i nie przyczyni się do załagodzenia stosunków w dziedzinie celnej między Polską a wolnem miastem.

Klub Narodowy

Posiedzenie Klubu Narodowego zostało zwołane na sobotę, 2 kwietnia o godz. 11 rano.

XXII Sejmik Oświatowy Tow. Czytelni Ludowych

W czwartek, 21 kwietnia 1932 r. o godz. 14 (2 popoł.) odbędą się obrady XXII. Sejmiku Oświatowego T. C. L. w sali Bibljoteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, przy ul. Ratajczaka 4—6.

Porządek obrad:

1. Zagajenie przez prezesa Rady Gł. T. C. L. hr. Bnińskiego.
2. Wybór marszałka i 2 sekretarzy.
3. Sprawozdanie Zarządu Gł. z działalności T. C. L.
4. Sprawozdanie Rady Głównej.
5. Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
6. Udzielenie pokwitowania Radzie Głównej i Zarządowi Gł.
7. Referat „Kultura polska na Śląsku" — wygłosi p. dr. Roman Pollak, prof. Uniwersytetu Poznańskiego.
8. Referat „Jaką winna być oświata pozaszkolna — ekstenzywna czy intensywna? — wypowie dr. Leon Bochenek.
9. Wolne głosy i zakończenie.

Rada Główna T. C. L.:
hr. B n i ń s k i, prezes.
Zzarząd Główny T. C. L.:
X. A. L u d w i c z a k.

Delegaci na Sejmik Oświatowy

Każdy Komitet TCL. ma prawo do wysłania dwóch delegatów na Sejmik Oświatowy (§ 18 statutu). Delegaci ci zaopatrzeni w legitymacje Zarządu Głównego mają głos rozstrzygający w obradach Sejmiku. Legitymacje te otrzymają od swych Komitetów. Zarząd Główny wystara się o zniżki kolejowe dla delegatów.

Obrady Sejmiku zaczną się w czwartek, 21 kwietnia o godz. 2 popoł. w sali Bibljoteki Uniwersyteckiej i trwać będą najdalej do godz. 6 wieczorem.

Zarząd Główny spodziewa się, że XXII. Sejmik Oświatowy zostanie licznie obesłany.

Zgon Franciszka Sokala

Berno, 31. 3. (PAT.) Po dłuższej chorobie zmarł tutaj dziś w nocy w klinice w Lindenhof min. Franciszek Sokal, polski delegat do Ligi Narodów. Eksportacja zwłok z Berna do Genewy nastąpi niezwłocznie, z Genewy do Warszawy zaś prawdopodobnie w sobotę.

Pożar na przedmieściu

„Z niewyjaśnionej dotychczas przyczyny wybuchł wieczorem pożar w klatce schodowej domu przy ulicy Mosiężnej 115. Pożar wkrótce przybrał ogromne rozmiary. Z trudem tylko udało się uratować mieszkańców". Taką mniejwięcej wiadomość przyniósł „Głos Wieczoru", elektryzując ludność Warszawy. Ale któż z czytających tę wiadomość wiedział, jaki dramat w kilku godzinach tego dnia miał miejsce w spokojnej, wielkiej kamienicy? Któż mógłby domyśleć się, jak dziwnie poplątały się losy trojga ludzi, tak że dopiero katastrofa zdołała wyjaśnić zawiłe sprawy ich życia? Opowie o tem powieść p. t. „Łupa nad miastem", której druk rozpocznie się już w początkach kwietnia na łamach naszego pisma. Akcja tej powieści, niezwykle skondensowana, obfituje w wesołe, jak i dramatyczne epizody. Autorem jej jest znany poznański literat, Antoni Kawczyński, który już szeregiem nowel, listów z podróży oraz opowieścią morską p. t. „Talizman", zdobył liczne grono czytelników.

Odrzucenie projektu rządowego w komisji budżetowej Reichstagu

Berlin, 31. 3. (PAT). Komisja budżetowa Reichstagu obradowała na poufnem posiedzeniu nad sytuacją w przemyśle żelaznym na niemieckim Górnym Śląsku.

Na wyrażone w swoim czasie życzenie komisji minister gospodarki Rzeszy przedłożyć miał, według informacyj prasy, poufny memorjał o reorganizacji Zjednoczonych Górnośląskich Zakładów Górniczych oraz w sprawie połączenia z niemi hut Borsiga.

Komisja przyjęła wniosek socjalistów, wzywający rząd do przedłożenia nowego wykazu sum, udzielonych z funduszów państwowych na sanację przemysłu, oraz przyjętych przez rząd Rzeszy w tym celu gwarancyj. Wykaz ten obejmować ma stan do dn. 1-go kwietnia b. r.

Projekt rządu Rzeszy w sprawie sanacji Zjednoczonych Górnośląskich Zakładów Górniczych został po dłuższej dyskusji odrzucony przez znaczną większość komisji, złożoną z socjaldemokratów, partji państwowej, części centrum i chrześcijańsko - socjalnych.

Wznowienie sensacyjnego procesu w Niemczech

Berlin, 31. 3. (PAT). Trybunał Rzeszy wyraził zgodę na wznowienie rozprawy przeciwko byłemu zarządcy zakładów przemysłowych w Karlsruhe Bullerjahnowi, skazanemu w roku 1925 za rzekomą zdradę stanu na 15 lat twierdzy. Bullerjahn odsiedział już 6 lat, ponawiając ustawicznie próby w kierunku rehabilitacji. Pod naciskiem opinji publicznej trybunał dopuścił obecnie do wznowienia procesu. Wyrok pierwszej instancji wywołał w swoim czasie olbrzymią sensację.

Skazanie Bullerjahna nastąpiło na podstawie zeznań anonimowego świadka, którego nazwiska w czasie rozprawy nie ujawniono.

Przed rokiem dopiero dzięki wystąpieniu szeregu wybitnych publicystów, domagających się rewizji procesu, opinja publiczna dowiedziała się, że owym anonimowym oskarżycielem był ówczesny dyrektor zakładów przemysłowych Gontard, którego zeznania trybunał uważał za wystarczające dla wydania wyroku skazującego.

Niszczycielskie chmury szarańczy

Jerozolima, 31. 3. (PAT). W południowej Transjordanji pojawiły się roje szarańczy, które pokryły pustynię na przestrzeni pięciu kilometrów kwadratowych.

Buenos Aires, 31. 3. (PAT). Donoszą z prowincji Tucuman, że ukazała się tam szarańcza w tak niezmiernej ilości, jakiej nie widziano od niepamiętnych czasów, wyrządzając wprost nieobliczalne szkody.

W mieście Tucuman i okolicach olbrzymie roje szarańczy w zwartej masie grubości kilkudziesięciu centymetrów pokryły całkowicie ulice, utrudniając ruch kołowy i pieszy. Pod ciężarem szarańczy łamały się drzewa.

Całe miasto przedstawiało niesamowity widok. Tysiące właścicieli drobnych własności rolnych zostało doszczętnie zrujnowanych.

Ustawa o kosztach sądowych

Warszawa, 31. 3. (PAT). Od dnia 1 kwietnia r. b. wejdą w życie uchwalone przez Sejm ustawy o kosztach sądowych, wprowadzające we wszystkich dzielnicach jednakowe stawki opłat oraz jednolity system ich uiszczenia.

Opłata zasadnicza wynosi 3% od wartości przedmiotu sporu i winna być uiszczona zgóry przy wniesieniu podania, rozpoczynającego postępowanie.

Opłaty do 100 zł. uiszcza się przez naklejenie znaczków sądowych na odnośnem podaniu; opłaty w ilości wyższej — gotówką w kasie sądowej.

Pozatem ustawy te wprowadzają opłatę za doręczenie, którą uiszczać należy również zgóry w odrębnych znaczkach doręczeniowych w wysokości 80 gr. za każde doręczenie.

Wszystkie kasy sądowe na obszarze państwa zostały już zaopatrzone w znaczki sądowe i znaczki doręczeniowe.

Echa walk w Chinach

Paryż, 31. 3. (PAT). Do prasy francuskiej donoszą, że Komisja Ligi Narodów kontynuuje swoją podróż po Chinach wśród ustawicznych uroczystości i manifestacyj urządzanych na jej cześć przez władze chińskie. Wszystkie wygłoszone przemówienia okolicznościowe zmierzają do uspokojenia umysłów.

Paryż, 31. 3. (PAT). Władze koncesji międzynarodowej w Szanghaju ogłosiły bilans strat, poniesionych w związku z konfliktem zbrojnym japońsko-chińskim. W obrębie koncesji padło 340 pocisków, wskutek czego zawaliło się 260 domów mieszkalnych.

Rada klubów lotniczych

Warszawa, 31. 3. (PAP.) W dniu 2 kwietnia odbędzie się tu zjazd rady klubów lotniczych, afiljowanych przy Aeroklubie Rzplitej. W zjeździe wezmą udział delegaci aeroklubów: warszawskiego, krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego, wileńskiego, śląskiego, gdańskiego, łódzkiego, lubelskiego klubu lotniczego, oraz klubu lotniczego Podhalskiej Wytwórni Samolotów. Przed zjazdem odbędzie się specjalne zebranie, poświęcone organizacji lotnictwa bezsilnikowego w Polsce.

Konkurs orkiestr kolejowych

Warszawa, 31. 3. (PAT). W dniu 11. 4. odbędzie się wielki konkurs orkiestr kolejowych. W konkursie wezmą udział orkiestry reprezentacyjne 9 dyrekcyj. Popisy odbywać się będą przez cały dzień w Teatrze Wielkim, poczem jury wybierze najlepszą orkiestrę. Wieczorem przewiduje się również w Teatrze Wielkim popis, dostępny dla publiczności. Atrakcją będzie wykonanie jednego z utworów konkursowych przez połączone orkiestry wszystkich 9 dyrekcyj.

Wolna strefa w Gdyni

Gdynia, 31. 3. (Tel. wł.) Urząd morski opracowuje obecnie plany pięciu różnych projektów wolnej strefy, która w niedługim czasie powstać ma w tutejszym porcie.

Do użytku wolnej strefy będzie przeznaczony drugi basen wewnętrzny im. min. Kwiatkowskiego. W związku z tem w Kanale Przemysłowym przy pomocy pali wydzielony będzie specjalny wjazd do basenu, którego nabrzeża (za wyjątkiem już gotowego Nabrzeża Amerykańskiego) zbudowane będą inaczej, niż przewidywał pierwotny plan. S. B.

Samobójstwo ziemianina

Wilno, 31. 3. (PAT). W majątku Teresdwór, gminy Postawy, zmarł nagle znany w kołach kupieckich ziemianin Stanisław Oskierko. Ekspertyza lekarska stwierdziła, że śmierć nastąpiła wskutek zatrucia organizmu strychniną. Istnieje podejrzenie, że Oskierko popełnił samobójstwo.

Katastrofa samolotu komunikacyjnego

Paryż, 30. 3. (Tel. wł.). Francuski samolot komunikacyjny, kursujący na linji Damaszek — Bagdad dostał się w oddaleniu około 300 kilometrów od Bagdadu nad pustynią w burzę piaskową i uderzył o skałę, rozbijając się w kawałki.

Lotnik i mechanik oraz pułkownik szwajcarski de Regnier, przewodniczący komisji Ligi Narodów, która ma ustalić dokładną granicę pomiędzy Irakiem i Syrją, zostali zabici na miejscu.

Rozprawa przeciwko Ciunkiewiczowej

Kraków, 30. 3. (PAT.) Rozprawa przeciwko Ciunkiewiczowej odbędzie się w ciągu miesiąca maju w Krakowie.

Materjał śledczy przedstawia się imponująco, gdyż zawiera 600 arkuszy bitego pisma maszynowego. Akta sądowe przesłane będą niebawem do prokuratury dla przygotowania aktu oskarżenia.

Komitet prawników Ligi

Genewa, 31. 3. (PAT.) Komitet prawników, któremu Rada Ligi Narodów poleciła wypowiedzieć się w sprawie wykorzystywania portu gdańskiego przez Polskę, zbierze się w dniu 1 kwietnia rb.

Lody ruszyły na Bugu.

Lublin, 31. 3. (PAT). W dniu wczorajszym ruszyły lody na Bugu w powiecie węgrowskim. Saperzy rozsadzają zatory, powstałe jeszcze w grudniu ub. roku. Władze bezpieczeństwa przedsięwzięły środki ostrożności. Zabezpieczono ludność na wypadek groźby powodzi.

Spalenie więzienia

Malaga, 31. 3. (PAT). Strajkujący robotnicy, których osadzono w areszcie oraz 11 więźniów obcokrajowców zbuntowało się. Podpalili oni sienniki w swoich celach i obezwładnili 2 strażników. Policja nie mogła interwenjować, ponieważ buntownicy zagrozili śmiercią strażników, znajdujących się w ich rękach i ograniczyła się do pilnowania wyjścia. Więzienie spłonęło.

Synek Lindbergha na Litwie?

Kowno, 31. 3. (PAT). Jak donosi radjostacja kowieńska, policja amerykańska zwróciła się do litewskiej policji kryminalnej z prośbą o wszczęcie poszukiwań dziecka Lindbergha na terenie Litwy.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 31. 3. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119,1 f. w h); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127,1 f w h.; 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f w h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne

Pszenica 30 tonn par. Poznań	26,50

Ceny orjentacyjne

Żyto	25,25— 25,50
Usposobienie stałe.	
Pszenica	25,50— 26,00
Usposobienie stałe.	
Jęczmień 64—66 kg.	20,50— 21,50
Jęczmień 68 kg.	21,50— 22,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23,75— 24,75
Usposobienie spokojne.	
Owies nadający się do siewu	22,50— 23,00
Owies zwykły	20,75— 21,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	38,00— 39,00
Usposobienie stałe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	39,00— 41,00
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	15,75— 16,25
Otręby pszenne	14,50— 15,50
Otręby pszenne (grube)	15,50— 16,50
Rzepak	32,00— 33,00
Gorczyca	30,00— 35,00
Wyka latowa	22,50— 24,50
Peluszka	26,00— 28,00
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	32,00— 36,00
Łubin niebieski	11,50— 12,50
Łubin żółty	16,00— 17,00
Seradela	32,00— 34,00
Koniczyna czerwona	160,00—210,00
Koniczyna biała	320,00—460,00
Koniczyna szwedzka	130,00—150,00
Koniczyna żółta odłuszczona	150,00—170,00
Przelot	260,00—300,00
Tymoteusz	40,00— 55,00
Rajgras angielski	45,00— 50,00

Ogólne usposobienie stałe.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, pszenicy 30 tonn, otrąb żytn. 61.5 tonny, otrąb jęczm. 15 tonn, otrąb owsianych 5 tonn, mąki żytn. 6 400 kg., mąki psz. 16 500 kg., kaszy jęczm. 500 kg., grysiku psz. 800 kg.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.88½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł., gotówką — zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.16 do 174.42 zł., gotówką 173.82 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 31. 3. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany. Z pożyczek państwowych płacono za 5 proc. poż. konwersyjną 38¾ proc., pozatem poszukiwano 4 proc. poż. inwest. po 95 proc. bez oddawców. Mniejsze ilości 8 proc. obl. m. Poznania z r. 1926 i 1927 handlowano po 92 proc. bez notowania. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 8 proc. listami dol. staremi po 67 proc. w tranzakcjach, zaś 4 proc. listy zast. konwert. po 28½% w oddaniu, natomiast 6 proc. listy żytnie doznały małej zwyżki i notowały 13¾ w tranzakcjach.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 85 proc. W obrotach nieoficjalnych poszukiwano 4 proc. premjówki dolarowe po 48 i pół oraz 3 proc. poż. bud. po 39.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału):

5% Pożyczka konwersyjna 38¾% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 67% +

4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 28½% O.

(Kurs w złotych).

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13.75 +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 85.— +

Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 31. 3. 1932 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr. 8.89, sp. 8.91. kup. 8.87.

Dewizy:

	trans.	sprzed	kup.
Belgja	124,55	124,86	124,24
Holandja	360,20	361,10	359,30
Londyn	33,85	34,01	33,69
Nowy Jork czeki	8,919	8,939	8,899
Nowy Jork kabel	8,924	8,944	8,904
Paryż	35,06	35,15	34,97
Praga	26,41	26,47	26,35
Szwajcarja	172,80	173,23	172,37
Włochy	46,25	46,48	46,02
Berlin	212,40		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud.		37,50
4% poż. dolarowa	48,60	48,75
6% poż. dol	60,00	60,50
7% poż stabil.	58,75	58,25
10% poż. kolejowa	101,00	102,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	85,00—	84,00

Puls bez kuponu na rok 1931.

Tendencja słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 31. 3. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	255,00—257,00
Tendencja słabsza.	
Żyto march 72—73 kg.	199,00—201,00
Tendencja spokojna.	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp.	195,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień brow.	183,00—190,00
Tendencja cicha.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	170,00—179,00
Tendencja cicha.	
Owies march.	159,00—166,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	31,50—34,75
Tendencja stała.	
Mąka żytnia 70%	26,50—27,90
Tendencja stała.	
Ospa pszenna	10,80—11,10
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	10,40—10,70
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	18,00—25,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,50—18,50
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—19,50
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	15,00—17,00
Seradela nowa	31,00—37,00
Kuchy lniane 37%	11,80 -12,00
Kuchy z orzecha ziemnego	13,10—13,30
Kuchy mielone (mączka)	13,00
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,00— 9,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	12,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,70
Płatki ziemniaczane	16,80—17,00
Ziemniaki jadalne białe	1,70— 1,90
Ziemniaki jadalne czerwone	1,90— 2,10
Ziemniaki odenwaldzkie nieb	2,20— 2,40
Ziemniaki inne żółte bez nerkowych	2,70— 2,90
Ziemniaki fabryczne w fg za funt	9— 9 3/4

Ogólna tendencja ospała.

Kiedy koniec kryzysu?

Prorocy obozu rządzącego u nas, którzy skwapliwie przepowiadali dawniej, że kryzys minie, jak z bicza trzasł, jak np. p. Matuszewski, który jako minister skarbu zapowiadał w grudniu 1929, że rok 1930 będzie już pokryzysowy, od dłuższego czasu umilkli całkowicie. Takich gromkich twierdzeń o zabarwieniu politycznem już obecnie się nie słyszy. Natomiast zaczynają się pojawiać ostrożniej ujęte uwagi z świata gospodarczego lub naukowego.

P. Antoni Wieniawski, b. prezes Banku Handlowego w Warszawie, ogłasza w tej sprawie uwagi, których główne ustępy brzmią („Czas" nr. 71):

„Unikając wszelkich zawodnych przepowiedni, przypuszczać można, że druga połowa roku bieżącego będzie okresem, w którym ustać może rozszerzanie się i pogłębianie kryzysu, a po tym okresie nastąpić może okres poprawy konjunktury.

„Zbytecznem byłoby dodawać, że przebieg tego kryzysu uzależniony jest najściślej od momentów politycznych, od wyniku wyborów w Niemczech i Francji, obrotu jaki przybierze sprawa odszkodowań, wypadków na Dalekim Wschodzie i wielu innych.

„Dziś wiemy, że mimo zmniejszenia się spożycia, zapasy zboża, ciążące na rynku światowym, kurczą się dość znacznie i niezbyt odległą jest może chwila, w której położenie tego rynku zmienić się może wydatnie, wykazując tendencję zwyżkową, za którą poszła by niewątpliwie zwyżka innych cen.

„Interesuje nas przedewszystkiem pytanie, czy Polska znajdzie się w pierwszym szeregu państw, które wyzyskać będą mogły zmianę konjunktury, czy też znajdziemy się wśród tych państw, których poprawa wymagać będzie dłuższego czasu.

„Musimy jasno sobie zdać sprawę, że pod tym względem położenie nasze jest niepomyślne. Kryzys dotknął nas stosunkowo najwcześniej, zarysował się bowiem w drugiej połowie 1929 roku; trwa więc u nas dłużej niż w innych państwach, powoduje większe wyczerpanie, uwydatniło się ono tem silniej, że życie gospodarcze Polski nie miało możności przyjść w poprzednim okresie do względnej choćby równowagi. Po najcięższym podatku inflacyjnym, którym państwo zaspokoiło swoje potrzeby w 1924 roku, po wstrząśnieniach wywołanych przez spadek złotego w 1925 r., życie gospodarcze dźwigać się poczęło w 2-giej połowie 1926 roku dzięki poprawiającej się konjunkturze światowej. Niestety jednak wpływ tej konjunktury został w znacznej mierze unicestwiony przez 2 czynniki. Polityka sztucznego obniżania cen wytworów rolnictwa, zapasów wywozu uniemożliwiła wyzyskanie pomyślnych warunków rynków światowych, któreby pozwoliły rolnictwu odtworzyć stracone w poprzednich okresach własne środki obrotowe. Musiało rolnictwo szukać ich w drogim krótkoterminowym kredycie, który dziś stał się klęską trapiącą rolnictwo. Równocześnie rozszerzono ponad istotne możności kraju budżet państwowy, który uniemożliwiał zarówno całemu życiu gospodarczemu jak i jednostkom gromadzenie najskromniejszych choćby rezerw.

„Ostatnie lata wykazały aż nadto jaskrawo, że rynek w Polsce jest w przeważającej swej części uzależniony od położenia rolnictwa. Wiemy, jak ciężkiem jest jego położenie obecne. Powrót do jako takiej równowagi możliwym jest nietylko przy istnieniu znacznej poprawy cen na wytwory rolnicze, ale wymaga niezwykle oględnej i stanowczej polityki rządu, któraby umożliwiła rolnikom zarówno likwidację obecnych uciążliwych zobowiązań, jak i oszczędziła rolnictwu nadmiernych ciężarów. Proces to trudny, wymagający często i wielkiego wysiłku w kierunku oszczędności zarówno w życiu gospodarczem, jak i życiu państwowem".

Rozważania te są, jak widać, dosyć oględne i niezbyt wiele obiecujące, a obfitujące natomiast w liczne zastrzeżenia.

Równocześnie prof. Edward Lipiński, dyrektor Inst. Banku Konjunktur Gosp. i Cen w Warszawie, na pytanie co prowadzićby mogło do szybkiego przezwyciężenia kryzysu gospodarczego w Polsce — odpowiedział w „Kurjerze Wileńskim" (sanacyjnym"):

„W pierwszym rzędzie konieczne jest obniżenie cen kartelowych, jak i wogóle wszelkich cen, które nie obniżyły się od 1928 r. Powrót do poziomu cen z r. 1928 nie jest możliwy. Nawet gdyby nastąpiła poprawa gospodarcza i pewien wzrost cen, to bez silnej inflacji kredytowej wzrost poziomu cen nie może przekroczyć kilku procent. Dlatego, gdyby ceny tych towarów, które utrzymały swój poziom z roku 1927—28 pozostały nadal bez zmiany, wówczas działałoby to jak tama betonowa na drodze do przezwyciężenia depresji. Jeśli bowiem ceny wyrobów są niskie, np. ceny maszyn rolniczych, a ceny składników kosztów produkcji na przykład żelaza są niepomiernie wysokie, wówczas nie jest możliwe podjęcie przez przemysł przetwórczy nowych operacyj inwestycyjnych. Wtedy wysoka cena np. żelaza wywołuje stałe bezrobocie w kraju, uniemożliwiając rozszerzenie działalności produkcyjnej w zależnych i związanych gałęziach produkcji. Dlatego też obniżenie cen dotychczas nie obniżonych jest poprostu koniecznością gospodarczą".

Już z tych skrótów widać, że podobnie jak p. Wieniawski tak i p. Lipiński buduje nadzieje poprawy na dojrzewającem zapotrzebowaniu. Jest również zgoda w poglądzie, że wszystko lub wiele zależy od biegu światowych spraw politycznych. Na gruncie polskim p. Wieniawski widzi przedewszystkiem konieczność podwyższenia cen rolniczych, a p. Lipiński sądzi, że najważniejsze jest obniżenie cen przemysłowych, co jest znaczną różnicą poglądów.

Naogół biorąc, przepowiednie te narazie mówią, że kryzys zacznie się zbliżać ku końcowi, jeżeli nastąpi szereg zjawisk, niezawsze zgodnie określanych, które... zaczną go do końca zbliżać.

Ich polityka rolna

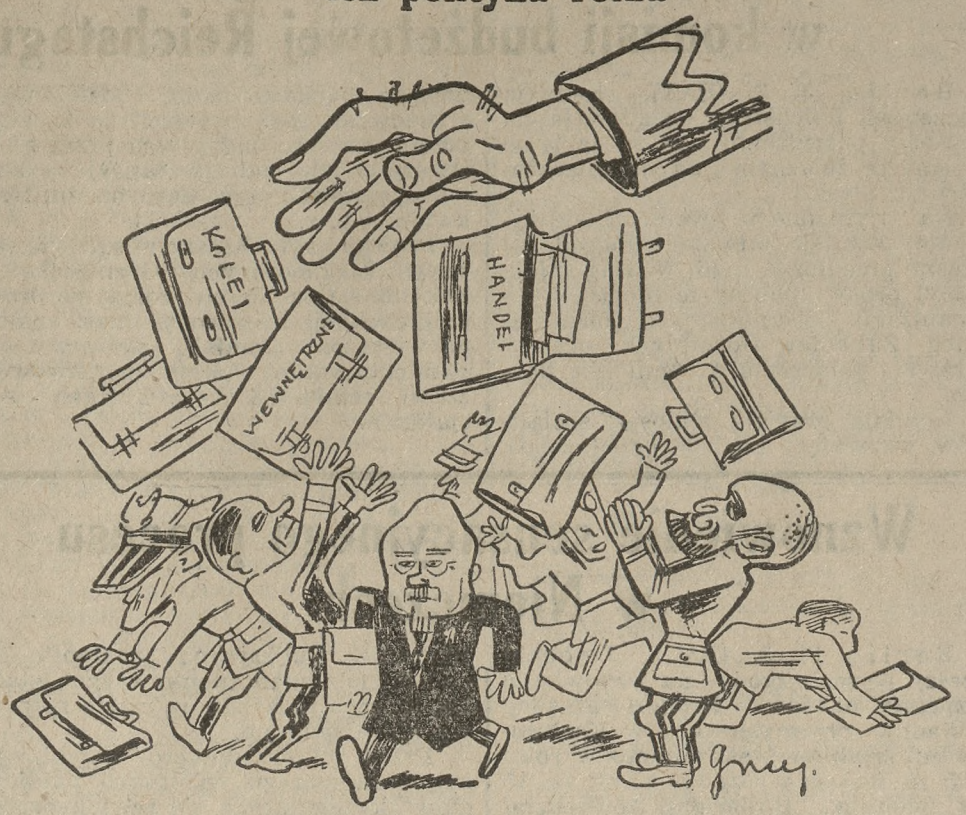

Co nam tam rola, gdy teraz chodzi o nasze role!

Na jakich przedmiotach nie wolno prowadzić egzekucji

Zasady niżej przytoczone mają zastosowanie przy wszelkich egzekucjach, a więc tak przy egzekucjach sądowych, jak i administracyjnych.

Główne normy prawne, dotyczące tego przedmiotu, zawarte są przedewszystkiem w procedurze cywilnej, pozatem, o ile chodzi o egzekucję administracyjną z wyjątkiem danin publicznych i monopoli, w rozporządzeniu z 22 marca 1928 („Dz. Ust." Nr. 36, poz. 342), w zakresie zaś podatków w rozporządzeniu z dnia 15 listopada 1899 (Zb. Ust. pr. str. 545, instrukcji do tego rozporządzenia z dnia 28 listopada 1899, oraz instrukcji polskiej z 17 maja 1926 (Dz. Urz. Min. Sk. nr. 15).

Komornicy sądowi znają naogół obowiązujące ich przepisy i stosują się do nich. Gorzej jest z sekwestratorami administracyjnymi, w szczególności skarbowymi, którzy w przeważnej części są słabo przygotowani i do przepisów często się nie stosują.

Społeczeństwo poznańskie płaci naogół sumiennie podatki i rozumie swoje pod tym względem obowiązki. Ten i ów tylko, zwłaszcza wśród początkujących kupców i przemysłowców, nie zdaje sobie sprawy, że podatki, obciążające u nas przemysł i handel, są znaczne, że nie wolno się w regularnem płaceniu podatków zaniedbywać, gdyż nagromadzone zaległości niejedno zdrowe przedsiębiorstwo już zniszczyły, że wreszcie sprawom swego opodatkowania trzeba poświęcać baczną uwagę, składać w terminach zeznania, gromadzić materjał dowodowy na swoje obroty i dochody, wnosić odwołania należycie uzasadnione i t. d., aby nie paść ofiarą ciężarów, przekraczających siły.

Lecz w czasie obecnego kryzysu nawet ostrożny kupiec i pilny podatnik wskutek tak częstych strat na odbiorcach i na towarach może się łatwo znaleźć w położeniu, że nie jest w możności płacić swych zobowiązań i podatków, że straci swój kapitał obrotowy, a wreszcie jest zmuszony ratować ze swego mienia przynajmniej jakieś resztki, któreby mu pozwoliły z rodziną przeżyć przez czas pewien i ewentualnie znowu się ekonomicznie podźwignąć po jakimś czasie.

Mając właśnie ten cel na uwadze, ustawodawstwo wyłącza z pod egzekucji wiele przedmiotów, które wcale zajmowane być nie powinny. Przedmioty te wylicza przedewszystkiem § 811 procedury cywilnej. Są to w szczególności rzeczy następujące (przytaczam w wolnem tłomaczeniu dr. Br. Stelmachowskiego, prof. U. P., w dziełku „Zarys Procedury Cywilnej"):

1) Niezbędne do użytku dłużnika lub utrzymania odpowiedniego gospodarstwa domowego, ubrania, łóżka, pościel i bielizna, sprzęty domowe i kuchenne, mianowicie piece do ogrzewania i gotowania;

2) środki spożywcze, opał i oświetlenie dla dłużnika, rodziny i służby na przeciąg czterech tygodni, a gdyby dłużnik nie posiadał żadnych zapasów lub też na czas krótszy aniżeli dwa tygodnie i dostarczenie ich w inny sposób na czas ten nie było zapewnione, natenczas nie podlega zajęciu taka kwota pieniężna, która jest konieczna do zakupienia przytoczonych wyżej zapasów na dwa tygodnie;

3) niezbędna dla wyżywienia dłużnika, jego rodziny i służby krowa dojna albo według wyboru dłużnika zamiast niej dwie kozy, lub dwie owce wraz z zapasami żywności i podściółki na cztery tygodnie, lub odpowiednia kwota do zakupienia tych zapasów, o ile jest ich mniej, aniżeli na dwa tygodnie;

4) u rolników potrzebne do prowadzenia gospodarstwa narzędzia i bydło wraz z koniecznym nawozem, jakoteż płody rolne, o ile są potrzebne do dalszego prowadzenia gospodarstwa aż do następnych zbiorów;

5) u artystów, rzemieślników, robotników przemysłowych i innych osób, czerpiących zarobki z pracy ręcznej lub innych osobistych świadczeń, przedmioty niezbędne do dalszego osobistego zarobkowania;

6 u wdów i małoletnich spadkobierców wymienionych codopiero osób, jeżeli prowadzą nadal przedsiębiorstwo zarobkowe przez zastępcę, lecz na swój rachunek, przedmioty, niezbędne do dalszego osobistego prowadzenia przedsiębiorstwa przez owego zastępcę;

7) u oficerów, oficerów marynarki, urzędników, duchownych, nauczycieli w publicznych zakładach naukowych, adwokatów, notarjuszów, jak również u lekarzy i akuszerek, przedmioty potrzebne do sprawowania urzędu lub wykonywania zawodu oraz przyzwoita odzież;

8) u oficerów, lekarzy wojskowych, oficerów marynarki, urzędników, duchownych, lekarzy i nauczycieli w publicznych zakładach naukowych kwota, równająca się niepodlegającej zajęciu części uposażenia służbowego lub emerytury za czas od dnia dokonania zajęcia aż do najbliższego terminu wypłaty uposażenia lub emerytury, tak, że wpierw trzeba obliczyć, jaka kwota wogóle nie podlega zajęciu (w rozumieniu § 850 p. c. 1. 8 oraz ust. 2, 4 i 5), a następnie ile z niej przypada na czas od dnia zajęcia do przyszłej wypłaty;

9) sprzęty, naczynia i towary niezbędne do prowadzenia apteki;

10) książki, przeznaczone do użytku dłużnika i jego rodziny w kościele lub w szkole, albo w innym zakładzie naukowym, lub do nabożeństwa domowego;

11) używane księgi handlowe lub przeznaczone do gospodarstwa domowego, papiery rodzinne, dalej obrączki ślubne (nie zaś obrączki zaręczynowe, które zajęciu podlegają), ordery i odznaki honorowe;

12) sztuczne członki, okulary i inne środki pomocnicze, potrzebne z powodu ułomności cielesnej, o ile przedmioty te są przeznaczone do użytku dłużnika lub jego rodziny;

13) przedmioty, przeznaczone do bezpośredniego użytku przy pochowaniu ciała.

W następnym artykule omówimy dalsze przepisy, dotyczące egzekucyj sądowych.

JERZY NIKODEM.

Wychowanie młodzieży w Sowietach

(KAP) Główną zasadą, na której opiera się wychowanie młodzieży w Sowietach jest pogląd, że dziecko w pierwszej linji zależne jest od państwa, wskutek czego państwo a nie rodzina ma pierwszeństwo decydowania o wychowaniu. Państwowa zaś pedagogika sowiecka ze swej strony kieruje się następującemi wytycznemi: 1) kwestja dyscypliny rozwiązuje się nie przez narzucanie jej przez wychowawcę lub nauczyciela, lecz przez samorzutne wyrobienie się jej w samym uczniu; 2) nauczyciel nie ma prawa ucznia karać; 3) wzbronione jest wzbudzanie w uczniu ambicji lub pilności, a więc w jakikolwiek sposób wyróżniać uczniów; 4) uczęszczanie do szkoły nie jest obowiązkowe; 5) nie wolno uczniom zadawać wypracowań domowych.

Zasadniczo wychowanie sowieckie odbywa się w czterech grupach: 1) w organizacji t. zw. „dzieci październikowych", obejmujących wychowanie dzieci w wieku 4—6 lat, a więc odpowiadającej mniejwięcej naszym przedszkolom; 2) w szkole, rozbitej na trzy kategorje: 4-klasowej elementarnej, 3-letniej średniej i 2-letniej uzupełniającej; 3) w związkach „pionierów" i 4) w „Komsomole".

W szkole sowieckiej głównym przedmiotem nauki są zasady komunizmu, o jakiemkolwiek kształceniu moralnem — niema mowy, o wykształceniu zawodowem — bardzo mało.

Organizacja „pionierów" (coś w rodzaju naszego harcerstwa) ma za cel główny odsunięcie młodzieży od wpływu domu rodzinnego. Pionierzy mogą dowolnie opuścić dom rodzicielski i przenieść się na mieszkanie do pomieszczeń organizacji. Do najważniejszych obowiązków pioniera należy śledzenie swego otoczenia, przedewszystkiem rodziców, pilnowanie, by byli oni prawowiernymi komunistami, donoszenie odpowiednim władzom o wszelkich „antyrewolucyjnych" nastrojach, przedewszystkiem o objawach religijności.

Najwyższą organizacją wychowania sowieckiego jest „Komsomoł". Do organizacji tej, obejmującej młodzież w wieku 14 do 23 lat, wstąpić można tylko na mocy poleceń. Poczwórne są obowiązki „komsomolca": 1) praca dla komunizmu, 2) zachowywanie przepisów, 3) słuchanie wszelkich rozkazów i 4) punktualne opłacanie składek. Z szeregów tej organizacji rekrutują się następnie przywódcy i członkowie partji komunistycznej. Zaznaczyć należy, że oprócz obowiązków specyficznie komunistycznych winni oni spełniać funkcje szpiegów i prowokatorów policyjnych.

Ideałem wychowania sowieckiego jest członek „kolektywny", pozbawiony wszelkich cech indywidualnych. To wszystko, czego się uczy młodzież sowiecka, bądź w szkole bądź w organizacjach, podawane jej jest zawsze na tle idei walki klasowej i dyktatury proletarpatu, przy jednoczesnem wzbudzeniu nienawiści do wszelkiej religji.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Targi — za miesiąc!

W kolorze starego złota na ciemnogranatowem tle wypisały Targi Poznańskie na swym tegorocznym plakacie: „Kupuj póki niskie ceny!“ Hasło to ma swój głęboki sens. Ceny dzisiejsze w wielu wypadkach leżą poniżej poziomu kosztów wytwórczości, co tłumaczy się chęcią wyzbycia się towarów leżących bezużytecznie na magazynach, choćby kosztem poniesienia ofiar przez producentów i kupców. — Ale kiedyś przecież zapasy towarowe znikną; ruszy się produkcja; ceny podskoczą do normalnego poziomu. Może ten moment nie jest daleki; niektórzy znawcy twierdzą, iż tegoroczna jesień przyniesie zmianę na lepsze... To też słusznie radzi M. U. T. P.: kupuj, bracie, póki niskie ceny.

Rzecz inna, że choć nastąpi poprawa, to położenie gospodarcze na długie jeszcze lata pozostanie pod znakiem taniości... Minęły czasy rozrzutności i wysokich cen, czasy „pewukowe“. Oszczędność i skromność oto magiczne słowa, którym musi podporządkować się produkcja, jeśli chce liczyć na zbyt towarów. Tegoroczne Targi Poznańskie będą propagować taniość. I przyjdzie to im nietrudno, gdyż szereg wystawców zgłosił gotowość udzielenia odpowedzi: jak tanio można żyć?

Trzeba przyznać, że racjonalizacja domowego gospodarstwa jest u nas mało znana. To też należy przypuszczać, że każdego zainteresuje wystawione na targach: wykwintne mieszkanie jednopokojowe (!) z łazienką i kuchenką, czyniące wrażenie dużej przestrzeni, ogromnej wygody, a przytem taniości, gdyż będzie to mieszkanie nieobliczone na służbę. Również pod znakiem racjonalizacji zorganizowany będzie pokaz artykułów żywności, ich wartości odżywczej i witaminowej.

Racjonalizacja gospodarstwa domowego pod hasłem taniości i celowości, jest to dziedzina nowych pomysłów i urządzeń, która w zachodniej Europie stworzyła nieznaną dotychczas naukę i zastępy specjalistów. I my powoli wleczemy się za Zachodem, to też nie dziw, że pod wpływem kryzysu zaczynamy szukać nowych dróg choć skromnego, lecz wygodnego bytowania. Targi Poznańskie wskażą nam te drogi.

Poza powyżej wyliczonemi, Targi zaskarbią sobie jeszcze jeden tytuł wdzięczności ze strony przemysłu krajowego: bowiem staną się pośrednikiem we wzmożeniu zbytu produkcji przemysłowej na kresach wschodnich. W tym celu zarząd targów sprowadzi do Poznania w czasie od 1 do 8 maja 46 wycieczek z województw centralnych i wschodnich, aby drogą bezpośredniego zainteresowania nawiązać kontakt wystawców przemysłowych z odbiorcami ze wschodu.

I jedno jeszcze dodajemy na zakończenie: Targi dadzą Poznaniowi zastrzyk „antysceptyczny“ (przeciwko sceptycyzmowi...), dodając mu otuchy do wytrwania i do przetrwania tych ciężkich czasów. Tydzień targowy zawiera 4 dni wolne od pracy: dwie niedziele (1. i 8. V), święto narodowe (3. V) i Wniebowstąpienie Pańskie (5. V). To też napływ zwiedzających będzie niewątpliwie bardzo znaczny i cały ten okres stanie się — swego rodzaju świętem gospodarczem Poznania.

Niechaj więc nikogo nie zabraknie na Targach! Manifestujmy, że mimo wszystko żyjemy, działamy, jesteśmy!

Pomyłki przeszłości

Żyjemy pod znakiem kryzysu. Źródła kryzysu są ciągle przedmiotem badań. Choroba jest pewna — djagnoza nastręcza tysiące wątpliwości.

Jest to zrozumiałe. Objawów choroby organizmu gospodarczego jest wiele. Ustalić ich kolejność, nazwać jeden „skutkiem“ a drugi „przyczyną“, to zadanie niełatwe W tych warunkach możemy się pocieszać, że kiedyś z perspektywy historycznej, „sekcja“ naszej teraźniejszości ustali nieomylne powody kryzysu.

Do tej perspektywy pomału zaczynamy się zbliżać, stąd z większą dozą pewności dziś można twierdzić, że jednym z powodów obecnych klęsk ludzkości jest zły podział dochodów gospodarstwa społecznego.

Rozumiemy to inaczej, aniżeli doktryna, która często to twierdzenie wysuwa. Kapitalizm to indywidualizm. Jednostka nieskrępowana w ustroju kapitalistyczym dąży do zbogacenia się. Skutkiem tego dążenia stara się osiągnąć maksymalny dochód, by go inwestować w coraz to nową rozbudowę. W ten sposób rosną inwestycje kosztem spożycia — buduje się przyszłość kosztem teraźniejszości.

Socjalizm w różnych odcieniach broni spożycia. Niemniej przeto zaspakajanie spożycia zgodnie z życzeniem mas również prowadzi do klęski. Zabrakłoby wówczas inwestycyj, które pokrywają potrzeby wzrastającej ludności i są gwarancją postępu, wyrażonego w rozbudzeniu nowych potrzeb. Przerost spożycia oznacza zastój.

Wymienione poglądy walczyły ze sobą i walka ta była szczęściem ludzkości. Obie strony wychodziły z zapasów osłabione i ani kapitalizm nie mógł absorbować wszystkiego dla inwestycyj, ani spożywcy nie mogli wszystkiego skonsumować z krzywdą rozbudowy przyszłości. To jedna to druga strona cieszyła się z powodzenia i smuciła się klęską. O powodzeniu bądź klęsce decydował instynkt społeczny.

Po wojnie warunki uległy radykalnej zmianie. Zarówno produkcja jak i spożycie poniosły olbrzymie straty. Postanowiły je wyrównać.

Tak widzimy z jednej strony rozmach inwestycyjny, który doprowadza do zawrotnej nadprodukcji. Z drugiej strony rosną przynajmniej do pewnego czasu płace robotników i pracowników, rośnie spożycie komunalne, (pod tą nazwą obejmujemy wzrost wszelkich świadczeń na rzecz państwa, gminy i instytucyj socjalnych).

Jakże to było możliwe? Widocznie niezależnie od produkcji i spożycia istniał jeszcze jeden czynnik i on pokrył koszty tego wzrostu.

Czynnikiem tym była wymiana. — Wymianę w tym wypadku należy pojmować jak najszerzej Przedstawicielem jej był każdy, kto w danym momencie posiadał kapitał obrotowy. — Utrata tego kapitału wycofywała jednostkę z orbity wymiany.

Najbardziej charakterystyczną cechą czasów które przeżywamy, jest zanikanie kapitałów obrotowych. Ów zanik prowadzi do takich objawów jak kompensacje (prymitywne wymiany), jak opłata świadczeń w naturze.

W tej chwili widzimy konflikt pomiędzy dziedziną kapitału i pracy. Kapitał radby zmniejszyć zarobki, praca chętnie skosumowałaby część inwestowanych kapitałów. Wynik tej walki nie może przynieść żadnej zasadniczej ulgi w kryzysie. Nie odbuduje on wymiany.

Przeniesiemy to ogólne rozumowanie na płaszczyznę stosunków w Polsce.

Widzimy rozbudowę przemysłów. Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu ukazała nam jej rozmach.

Widzimy też rozbudowę komunalnego spożycia. Budżet państwa wzrastał. Wzrastały świadczenia na rzecz gmin i na rzecz instytucyj socjalnych.

Pochód ten został zatrzymany.

Obywatel ma zapewnioną opiekę militarną i policyjną, dzieci jego maja zapewnione wykształcenie w szkole, administracja chroni jego prawa, kasa chorych da mu opiekę w czasie choroby, może jeździć po asfaltowanych drogach, może korzystać z różnych form zaopatrzenia... tylko po opłaceniu kosztów tych dobrodziejstw niema ani grosza na życie, na ubranie, na chleb.

Resztki jego zarobków skromnych uszczupla się, aby podtrzymać produkcję ginącą z powodu braku nabywców. Obywatel płaci w cenie artykułów pierwszej potrzeby konieczny podatek na podtrzymanie dumpingu węglowego, żelaznego itp.

Pada hasło samowystarczalności.

Samowystarczalność, to przeniesienie punktu ciężkości z obrotu zagranicznego na obrót wewnętrzny. Aby to hasło było skutecznem, nie wystarczy powiedzieć „swój do swego“, ale trzeba myśleć o tem, by wszyscy wewnątrz kraju dużo wytwarzali, dużo sprzedawali i dużo kupowali.

Tego nie da się zrobić bez organizacji wymiany. Tymczasem handel nasz upada. Już w latach 1924/29, to znaczy w latach dobrobytu gospodarczego, liczba przedsiębiorstw handlowych wzrosła o 6 procent, ale jednocześnie liczba przedsiębiorstw I i II kategorji zmalała o 21,6 procent. Jest to dowód słuszności naszego wywodu, że rozwój nasz dokonywał się kosztem wymiany. Budowaliśmy dom i był ruch, pokąd trwała budowa, ale potem niemiał kto w nim mieszkać.

Obrót roczny przedsiębiorstw IV kategorji, tej kategorji rosnącej, wynosi przeciętnie 7—8 500 zł rocznie. Cyfra to zastraszająco mała. Dodajmy do tego, że w porównaniu z państwami zachodu handel nasz zawodowo zatrudnia nieporównanie mniejszy odsetek ludności.

Pauperyzacja handlu prowadzi do szeregu ujemnych objawów. Do nich należy handel uliczny i handel domokrążny. Do nich należy unikanie obrotów giełdowych, które cierpią na anemję. Do nich należy szmugiel wewnętrzny i zagraniczny.

— Rozdrobnione kupiectwo — słyszy się argument — jest słabe. Podnosi ceny, by się utrzymać przy małym obrocie.

Wspomnieliśmy już, że kupiectwo nasze zawodowo należy do najmniej licznych w Europie zachodniej i środkowej, a co do podnoszenia cen — to i na to odpowiadają nam cyfry.

W grudniu 1931 r. przyjmując rok 1928 za 100 — wskaźniki cen hurtowych kształtowały się następująco: tytoń 106, sól 104,5, towary kolonjalne 80,6, urządzenia domowe 93,6, odzież i obuwie 76,6, tkaniny 76,4.

Stoimy na rozdrożu. Mnożą się koncepcje, ale olbrzymia ich większość, to dążenie do przetrwania. Zapewne konieczność narzuca nam nieraz pracę „z dnia na dzień“, lecz niemniej przeto trzeba także podjąć pracę nad konstrukcją naszej lepszej przyszłości.

Praca ta powinna uniknąć błędów przeszłości i podjąć trud uzdrowienia i organizacji handlu wewnętrznego w Polsce.

G.

P 11 193

Praktyki kas chorych dezorganizują handel

Piszą nam z miasta:

Znajomy lekarz, który na święta zwykł był kupować sobie za 15—20 zł. wódek, oświadczył mi, że odtąd nic kupić na długi czas nie może, ponieważ otrzymał przekaz kasy chorych na 100 zł. do pewnej fabryki wódek, gdzie za te 100 zł. wybrał sobie wódek (potrzebnych i niepotrzebnych), bo tłumaczył się — z kasy chorych tak czy tak gotówki otrzymać nie może.

Zapytuję się wobec tego, z czego ja mam nadal punktualnie płacić swoje podatki i świadczenia socjalne, co dotąd chociaż z wielkim wysiłkiem i uszczerbkiem osobistych wydatków robiłem?

Czy podobne praktyki kasy chorych mają być premją dla tych firm, które punktualnie swych składek nie płacą — mimo, że stale swemu personelowi część składek nań przypadających odciągają? Najwyższy czas skończyć z temi praktykami, bo przez to marnuje się resztki ciężko walczącego o swój byt kupiectwa detalicznego, a poza tem klient kupujący za asygnaty kasy chorych nie ma możności najkorzystniejszego zakupu i zmuszony jest kupować to, czego nie potrzebuje, byle wybrać za odpowiednią kwotę towaru.

Detaliczny kupiec wódczany!

Z ZAGRANICY

(z) **Oszukańcze manipulacje w niemieckich kasach chorych.** Oszukańcze manipulacje w niemieckich kasach chorych przybrały charakter takiej epidemji że wprowadzenie systemu pobierania pewnych opłat za pomoc lekarską i lekarstwa nie potrafiło dać pożądanego skutku. To też postanowiono tam zastosować radykalniejsze środki, a mianowicie ograniczenie zasady solidarności ubezpieczonych w ponoszeniu wydatków kas. Ograniczenie to pójdzie w tym kierunku, by składka ubezpieczonego szła w większej części na jego osobiste konto, a tylko w drobnej części na konto ogólne. W ten sposób uprawnienie do świadczeń zostanie ograniczone. Jeżeli ubezpieczony wyczerpie fundusz, uskładany przez siebie w postaci składek członkowskich, straci również prawo do dalszych świadczeń kasy poza zupełnie wyjątkowemi wypadkami.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Zebranie organizacyjne Zw. producentów soji.** W sierpniu 1930 r. ogłoszono na łamach „działu gospodarczego“ dwa artykuły informacyjne o soji. Uwagi te spotkały się z żywem zainteresowaniem w kołach rolniczych. W sprawie tej udzielaliśmy licznych informacyj listownych na stale napływające zapytania. Większość rolników uznała soję za pożyteczną roślinę uprawną, podejmując próby jej uprawy. — Od tego czasu zainteresowania przyoblekły się w konkretne fakty; liczba plantatorów rośnie. Dnia 11 kwietnia odbędzie się w Warszawie przy ul Kopernika 30 zebranie organizacyjne Związku producentów soji. Związek będzie miał na celu stworzenie organu łączącego plantatorów w Polsce, powołanego do obrony interesów producentów tego artykułu tak ważnego dla naszego przemysłu olejarskiego.

(k) **Organizacja eksportu ziemniaków w poznańskiem.** W najbliższym czasie Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zwoła konferencję w sprawie zorganizowania na terenie woj poznańskiego organizacji eksporterów ziemniaków Dotychczas na tamtejszym terenie istnieje jedynie organizacja producentów sadzonek ziemniaczanych. Nadmienić należy, iż w Toruniu istnieje Związek eksporterów ziemniaków, mający charakter nietylko regjonalny; projektowana zaś organizacja w poznańskiem będzie miała raczej regjonalne cele i zadania. Powstanie tej organizacji ułatwi porozumienie między kołami kupieckiemi zainteresowanemi w eksporcie ziemnaków

(k) **Wzrost wkładów oszczędnościowych.** W lutym rb. zaznaczył się dalszy wzrost wkładów oszczędnościowych zarówno w P K. O., jakoteż w kasach komunalnych. W P. K. O. wkłady na książeczkach oszczędnościowych wzrosły z 346.613 tys. na 31. I. do 356.839 tys. zł na 29. II; lokaty na rachunkach bieżących czekowych i żyrowych zmniejszyły się ze 169.866 do 161.506 tys. zł. W 380 komunalnych kasach oszczędności wkłady oszczędnościowe podniosły się z 530 046 tys do 535.228 tys.; lokaty instytucyj finansowych z 36 967 tys. do 37.064 tys., a wkłady na rachunkach bieżących, czekowych i żyrowych z 45.796 tys. do 47.235 tys. zł.

(k) **Spadek protestów wekslowych w lutym.** W lutym rb dał się zauważyć dalszy silny spadek protestów wekslowych, co tłumaczy się głównie mniejszą liczbą weksli płatnych w tym miesiącu Według obliczeń G. U. S., zaprotestowano w lutym rb. tylko 360.1 tys. szt. weksli na sumę 88,2 milj. zł., wobec 385 tys. sztuk wartości 97,4 milj: zł. w styczniu r. ub a 413,8 tys. weksli na sumę 118,2 milj. zł w lutym 1931 r. Stosunek weksli zaprotestowanych do płatnych wynosił według obliczeń Instytutu badania konjunktur i cen w lutym 15,1 proc., w styczniu rb. 13,3 proc., a w lutym 1931 r. 14,2 proc.

(k) **Rozdział kontyngentów cukru.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 21 z 19 marca b r. ogłoszone zostało rozporządzenie min. skarbu z 2 marca b. r., wydane w porozumieniu z ministrami przemysłu i handlu oraz rolnictwa w sprawie rozdziału ostatecznych kontyngentów cukru n aczas od 1-go października 1931 r. do 30 września 1932 r. pomiędzy poszczególne cukrownie. W załączniku do rozporządzenia podane są kontyngenty: zasadniczy, zapasowy i eksportowy dla 67 cukrowni polskich. Ogólna produkcja cukru w kampanji 1931/32 jest przewidziana w wysokości 4 437 559 kwintali, a z uwzględnieniem zapasów pozostałych z kampanji 1930/31 — 4 611 234 kwintali. Kontyngent zasadniczy dla wszystkich cukrowni (w wysokości 72 7747 proc.) został ustalony na 3 355 815 kwintali, kontyngent zapasowy (5 proc. kontyngentu zasadniczego) na 167 790 kwintali, a kontyngent eksportowy na 2 836 845 kwintali.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Mord i samobójstwo w Lesznie

Dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności strzelił do b. komisarza wojewódzkiego, poczem popełnił samobójstwo

Nasz korespondent (ka) donosi z Leszna:

W wczorajszą środę około godziny 3-ciej po południu rozległ się w biurze dyrektora Miejskiej Kasy Oszczędności w Lesznie huk kilku wystrzałów. Urzędnikom, którzy pospieszyli do biura, przedstawił się straszny widok. Na podłodze wili się w przedśmiertnych bólach, brocząc obficie krwią, dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności Piotr Grzesik oraz były komisarz z ramienia województwa, Maj.

Zaalarmowano natychmiast władze policyjne, sądowe i prokuraturę oraz przywołano kilku lekarzy. Śmiertelnie ranionych uczestników tragicznego zajścia przewieziono natychmiast do szpitala miejskiego i poddano zabiegom lekarskim. Wczoraj wieczorem jednak dyr. Grzesik zmarł. P. Maj walczy ze śmiercią.

Według pierwiastkowego śledztwa przebieg zajścia był następujący: Dyrektor M. K. O. zranił ciężko kilku wystrzałami z browninga dawniejszego komisarza kasy p. Maja, przysłanego do Leszna z ramienia Urzędu wojewódzkiego w związku z zawieszeniem w swoim czasie władz miejskich w Miejskiej Kasie Oszczędności. Ostatnio p. Maj został wybrany członkiem zarządu kasy. P. Grzesik oddał do p. Maja trzy strzały, potem cztery kule skierował sobie samemu w głowę.

Wieść o tragicznem zajściu w Miejskiej Kasie Oszczędności rozeszła się w Lesznie lotem błyskawicy. Z całego miasta napłynęły przed gmach kasy tłumy publiczności, zwłaszcza bezrobotnych, starając się wejść do wnętrza. Przed gmachem ustawił się silny posterunek policji i nie dopuścił do wnętrza nikogo niepowołanego.

Należy podkreślić fakt, że tragicznie zmarły dyrektor Grzesik żył blisko z miejscowemi sferami „sanacyjnemi", którym się wysługiwał, i jak wtajemniczeni mówią, stał się ich ofiarą. Wynik śledztwa zapowiada się niezwykle sensacyjnie i odsłoni prawdziwe oblicze różnych „sanacyjnych" menerów leszczyńskich.

Dla Kasy Miejskiej, która kiedyś odgrywała na terenie leszczyńskim poważną, można powiedzieć dominującą rolę, wczorajszy krwawy wypadek jest dotkliwym ciosem. Dzisiejsze władze kasy, które na terenie miasta cieszą się zaufaniem, objęły po niedawnym komisarycznym zarządzie ciężkie zadanie odzyskania zaufania.

Młode tygrysiątka atrakcją Ogrodu Zoologicznego

Cztery młode tygrysiątka — Kłopoty z karmieniem — Pies w roli mamki — Głodujący wielbłąd — Nowe okazy

Święta wielkanocne minęły w Ogrodzie Zoologicznym pod znakiem nielada sensacji. Piekna bowiem tygrysica Sajdula obdarzyła Ogród czteroma rozkosznemi tygrysiątkami. Niestety dwa z nich tylko utrzymały się przy życiu, to też są one oczkiem w głowie personelu zwierzyńca, który dba o nie, nie szczędząc starań i sił, byle tylko młode pociechy utrzymać przy życiu. Dla młodych lokatorów zwierzyńca trzeba było na gwałt starać się o karmicielkę, w postaci psasuczki, gdyż matka — tygrysica nie troszczy się o swoje potomstwo, pozostawiając je własnemu losowi.

Brak przywiązania matki do potomstwa i pozostawienie go własnemu losowi, przysparza dyrekcji nielada kłopotów w wyszukiwaniu mamki.

Poznański Ogród Zoologiczny ma szczęście, gdyż od maja ub. roku tygrysica już trzy razy obdarzyła Poznań tygrysiątkami i to za każdym razem po cztery. Wszystkie za wyjątkiem dwóch ostatnich, wychowały się na wcale spore kociaki. Najstarsze z nich opuszczą wkrótce zwierzyniec, a w ich miejsce dyrekcja sprowadzi inne ciekawe okazy, których obecnie brak w zwierzyńcu. Wskutek tego zapowiadają się znowu nowe atrakcje, tak, że przybyszów będzie można już w maju oglądać. Po za tygrysiątkami, przyszła również na świat kózka angorska, maleńki koniczek polski, oraz ciekawy okaz kota zwanego ocelot. Młody kangur, który przez zimę ani myślał wyleźć z skórzanego worka matki, obecnie już wychodzi i pod okiem rodziców pierwsze stawia kroki. Dyrekcja nabędzie wkrótce amerykańskiego bizona i owcę grzywiastą, a niebawem przybędzie do Poznania znowu jeden żubr-samiec, za żubry, które dyrekcja wysłała ub. roku do Białowieży. Przedmiotem wizyt i podziwu stał się tym razem dla odmiany dwugarbny wielbłąd, który od dwóch miesięcy żadnego nie przyjmuje pokarmu, „a jednak żyje i jest wesół". Pan dyrektor Szczerkowski zapewnia nas, że wielbłąd ten od kilku już lat rozpoczyna zwykle z końcem stycznia ścisły post, który trwa aż do początków kwietnia. Nie jest to wszakże stan chorobowy, tylko naturalny objaw. U tego rodzaju zwierząt w czasie zmiany futra objaw ten daje się często zauważyć; tylko, że u jednych występuje on silniej u innych znowu słabiej.

Ogród Zoologiczny budzi się więc znowu do życia — ostatnie ciepłe, słoneczne dni wywabiły zwierzęta do zewnętrznych przegródek. Czas też wielki postarać się o roczne karty wstępu. Ceny na nie są następujące: Za kartę główną dla głowy domu — 15 zł; za kartę dla żony — 5 zł; karty dla dzieci i starszych członków rodziny będących na utrzymaniu głowy rodziny — 1 zł; karta dla służącej jako towarzyszki dzieci — 1 zł; karta dla służącej abonentów bezdzietnych — 5 zł; karta studencka i uczniowska — 5 zł; karta dla zarobkujących członków rodziny 10 zł; karta dla osób samotnych — 10 zł. (z)

Napad rabunkowy w śródmieściu

Krótko po północy zgłosił się w policji niejaki Józef Salomon (ul. Staszica 9) który zeznał, że dokonano na nim napadu rabunkowego. Według zeznania Salomona około północy w pobliżu lokalu p. Jachowskiego na ul. Wrocławskiej napadło go 2 osobników, z których jeden odgrażał się nożem, uderzył Salomona w głowę i bił go po twarzy. Podczas tego napadu zrabowano mu portfel z zawartością 180 zł. Krótko po doniesieniu wdrożono pościg który wkrótce okazał się owocny. Jako sprawców napadu ujęto niejakiego Edmunda Stefanowicza (ul. Kozia 23) znanego już policji i Tadeusza Brzeskwiniewicza (Św. Wojciech 7). Salomon rozpoznał obu jako sprawców napadu. W sprawie tej policja prowadzi jeszcze śledztwo. Tak Brzeskwiniewicza jak i Stefanowicza zatrzymano w areszcie. (k)

Ostrożnie z pożyczkami zagranicznemi!

Od dłuższego czasu ogłasza się w prasie polskiej firma Otto Fryderyk Wilhelm Stolze „Internationale Finansierungen Frankfurt a/M, Mainzerlandstrasse 477". Firma ta trudni się rzekomo pośrednictwem w udzielaniu pożyczek zagranicznych przez banki szwajcarskie, angielskie i francuskie, nie zasługuje jednak na jakiekolwiek zaufanie.

Stwierdzono, iż właściciel wspomnianego biura Otton Stolze sam nie posiada jakiegokolwiek kapitału, a dążeniem jego jest uzyskanie zaliczek, sięgających nieraz znacznych wysokości, tytułem kosztów manipulacyjnych, po otrzymaniu których nie daje żadnej odpowiedzi.

Nadmienić wypada, że wspomniana firma działa za pośrednictwem różnych agentów w Polsce, przedewszystkiem wśród rolników. (k)

Trąd w futrze

Wielkie poruszenie wywołała wśród czytelników wiadomość o wypadku trądu w futrach, jaki miał miejsce w Wilnie. Wiadomość wywołała tak wielkie wrażenie, że w Poznaniu zanika obecnie handel futrami, gdyż klienci, przestraszeni wypadkiem wileńskim, obawiają się kupować futra.

Jak się dowiadujemy ze sfer zainteresowanych, obawy te są nieuzasadnione, gdyż wypadek trądu w Wilnie miał miejsce w składzie skór surowych p. Szulkina, a nie w składzie futer i skór garbowanych. Proces chemiczny, jakiemu podlegają skóry niegarbowane, zabija wszelkie bakterje.

Wiadomość tę podajemy dla uspokojenia opinji publicznej. (z)

Agitacja komunistyczna

Ubiegłej nocy komuniści próbowali znowu agitacji wywrotowej. Rozrzucano ulotki komunistyczne i wywieszono płachtę czerwoną z bolszewickim napisem. Dzień dzisiejszy chcieli wyzyskać komuniści jako dzień specjalnej propagandy. (k)

Jajko wielkanocne z krokodylem

Niesamowity wypadek podczas świąt wielkanocnych u znanego obywatela poznańskiego

Katastrofa „Titanicu"

Wzruszający obraz słynnej katastrofy okrętowej, której 20-tą rocznicę obecnie wspominamy

w najnowszym (14-tym) numerze „Jlustracji Polskiej"

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedyńczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu" w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1.50 zł. kwartalnie 4.— zł bez kosztów przesyłki. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji — Poznań. św. Marcin 70.)

Tragiczne skutki wiwatów weselnych

Niezwykle tragiczny wypadek wydarzył się w Teodozewie w powiecie gostyńskim. Mieszkający tam Jan Łuczak przygotował nabój dla wywołania detonacyj świątecznych, t. zw. wiwatu. Naładował do rury większą ilość materjału wybuchowego (chlorku potasu) i zakręcił ją z obu stron. Przy uderzeniu o kamień nastąpił wybuch. W chwili eksplozji rozsadzone części naboju uderzyły Łuczaka w skroń, raniąc go bardzo ciężko. Zmarł on następnego dnia po przewiezieniu do szpitala w Gostyniu. (k)

Tajemniczy napad

W nocy na wtorek nieznany osobnik włamał się oknem do mieszkania p. Wojciecha Prusaka w Rojewie w powiecie inowrocławskim. Zbudzona trzaskiem rozbitej szyby wychowanka pp. Prusaków, p. Wesołowska, wszczęła alarm. Na wszczęty alarm napastnik strzelił, raniąc p. Wesołowską w nogę i zbiegł. (k)

KALENDARZYK

Czwartek, 31 marca 1932.

Słońce: wschód 5,30 — zachód 18,24 — długość dnia 12 godzin 54 min.

Księżyc: wschód 4,06 — zachód 11,58 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 5 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowo - wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 748 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 15 st. Cels., najniższa plus 3 st. Cels.

Kal. rzk.: Balbina — jutro Hugon B.

Kal. słow.: Dobromir — jutro Zbigniew.

Przy otyłości pobudza naturalna woda gorzka **„Franciszka-Józefa"** przemianę materji w organiźmie i wpływa na wysmukłość kształtów. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 9581

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Śluby zakonne.** Dnia 30 bm. odbyła się w kościele Sióstr Karmelitanek Bosych w Poznaniu podniosła uroczystość. Panna Krystyna Broniewska z Warszawy, po złożeniu dozgonnych ślubów zakonnych, otrzymała czarny welon Karmelitanki Bosej, który odtąd na zawsze zasłoni ją przed światem. Obrzędu tego dopełnił Ojciec Prowincjał Zakonu Karmelitów Bosych. Kazanie wygłosił ks. prałat dr. Żychliński.

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** Dyplom lekarza uzyskali pp. Aleksander Brodniewicz z Pniew, Alojzy Czaplewski z Hamborn (Niemcy), Stanisław Karwowski z Poznania i Bernard Strahl ze Stolzenfelde (Niemcy).

Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał p. Witold Krotoski z Lublina.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Komitet Budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu.** Plenarne zebranie Ogólnego Komitetu odbędzie się w piątek 8 kwietnia rb. o godz. 15,15 na salce gmachu św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, I ptr. lewo. Porządek obrad przewiduje m. in. sprawozdanie z dotychczasowej działalności, sprawozdanie kasowe, sprawozdanie komisji rewizyjnej i udzielenie pokwitowania komitetowi.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. Gimn. „Sokół" Poznań IV. Łazarz.** Obchód uroczystości 30-lecia odbędzie się w dniu 3 kwietnia. Zbiórka punktualnie o godzinie 8,15 przy rynku Łazarskim.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Amerykańska herbatka z tańcami.** W przepięknie przez znakomitych artystów - dekoratorów odnowionej sali obok „Hungarji" (dawniej Artystów Plastyków, Plac Wolności 14 a) odbędzie się w dniu 3 kwietnia r. b. o godzinie 20 amerykańska herbatka z tańcami, prowadzona przez znakomitego wodzireja p. Z. Makowskiego. Atrakcje, niespodzianki oraz popisy choreograficzne zapewnione. Nakrycie z wstępem 1,50 zł. Czysty dochód na oświatę wojska.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Stow. Młodych Polek pod wezw. M. B. Anielskiej (Jeżyce)** urządza w niedzielę, dnia 3 kwietnia rb. o godz. 19,30 w sali Domu Amarantowego przy ul. Słowackiego 21, wieczornicę. W programie dramat historyczny z czasów prześladowania cesarza Nerona p. t. „Westalka". Bilety nabywać można wcześniej u druchen zastępowych, a w dniu przedstawienia na salce parafjalnej w godzinach od 10—14 oraz od godz. 17 począwszy przy kasie w Domu Amarantowym.

— * **Raj dla wszystkich dzieci i dla dorosłych** urządza Żeńskie Tow. Gimn. Sokół Chwaliszewo - Śródka w niedzielę 3 kwietnia o godzinie 15 na wielkiej sali Domu Katolickiego na Śródce. Występy Sokoląt i moc niespodzianek. Wstęp dla dorosłych 30 gr a dla dzieci 20 gr.

— * **Ze Stow. Polsko - Jugosłowiańskiego.** W sobotę, dnia 2 kwietnia odbędzie się w nowym lokalu Stowarzyszenia (pl. Wolności 9, I ptr., wejście przez podwórze wprost) wieczorek taneczny, połączony z atrakcjami. Wstęp bezpłatny. Początek o godzinie 20, koniec o godz. 1.

— * **Komitet Towarzystw dzieln. Łazarz - Górczyn** wzywa wszystkie miejscowe Towarzystwa do gremjalnego udziału w 30-leciu Tow. Gimn. „Sokół" św. Łazarz. Zbiórka w niedzielę 3 kwietnia rb. o godz. 8,15 rano przy Rynku Łazarskim nr. 1.

— * **Sodalicja Pań Nauczycielek w Poznaniu.** Nadzwyczajne zebranie zarządu odbędzie się w piątek 1 kwietnia o godz. 17 w Marianum.

— * **Tow. Uczestn. Powstania Wlkp. 1918-19 Łazarz - Górczyn.** Zbiórka dnia 3 kwietnia o godz. 8 rano przy ul. Kanałowej 17, celem wzięcia udziału w uroczystym obchodzie 30-lecia Tow. Gimn. Sokół na św. Łazarzu. Przybycie wszystkich członków jest konieczne.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Bójka pomiędzy braćmi.** W mieszkaniu Rybackich na Piekarach 24 doszło do zaciętej bójki pomiędzy braćmi Rybackimi, powstałej na tle nieporozumień familijnych. Podczas bójki obaj bracia poranili się tak dotkliwie, że przywołano pogotowie lekarskie celem ich opatrzenia. Obu zapalczywych braci pozostawiono w leczeniu domowem. (k)

Uznanie dla rycerzy św. Florjana w Gnieźnie

Gnieźnieńska straż pożarna zajmuje miejsce przodujące, jak to wykazuje sprawozdanie Ubezpieczenia ogniowego

Gniezno, 30 marca.

Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe w Poznaniu sporządziło szczegółową statystykę swej działalności za rok 1931. Z różnych bardzo ciekawych zestawień cyfrowych wynika, jak straszną jest katastrofa pożarów w ostatnich czasach. Ale tem chlubniej wychodzi z tych cyfr właśnie miasto Gniezno.

Budowle w mieście Gnieźnie ubezpieczone są w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem na kwotę 72.340.850 zł. Składka w roku 1931 wpłynęła z miasta Gniezna w wysokości 53.235,24 zł. Wypłata zaś pogorzelowego wynosiła zaledwie 3,3 proc. składek.

Należy tu zaznaczyć, że miasto Gniezno ma jeszcze bardzo dużo budowli drzewianych, bardzo prymitywnych jak szopy na peryferji miasta, a nawet w śródmieściu w podwórzach, stajnie dla koni, w których nagromadzona jest duża ilość materjału palnego jak słoma, siano, drzewo itd. Gnieźnieńska Straż Pożarna interwenjowała w tym roku obrachunkowym w siedmiu poważniejszych wypadkach zbiorowo, poza drobniejszemi licznemi zajściami. Jeżeli zatem Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe wypłaciło zaledwie 3,3 proc. składek, to znaczy nie wiele ponad 1.000 zł. odszkodowań, to jest to niewątpliwie w lwiej części zasługą Straży Pożarnej, która wszystkie pożary z tak wielkiem powodzeniem lokalizowała.

Poznań, posiadający zawodową i zmechanizowaną straż pożarną, czuwającą w kilku miejscach we dnie i w nocy miał o 100 proc. więcej szkód, gdyż wypłacono tam 6,4 proc. składek. W takich samych warunkach w Bydgoszczy wypłacono 8,6 proc. zebranych składek. Zaś w mieście Inowrocławiu, które pracuje w tych samych warunkach co Gniezno, szkody wynosiły 8,9 proc. zebranych składek.

Miasto Gniezno wybija się dopiero wówczas na czoło, jeżeli się zważy, że bardzo wiele powiatów otrzymało ponad 100 proc. zebranych składek w formie odszkodowań pożarowych w tem powiat żniński 197 proc. a powiat gnieźnieński 199,6 proc.

W dziale ubezpieczeń mienia ruchomego (mobiljar) ubezpieczenie wynosi na terenie m. Gniezna 13.693.700 zł. a składka roczna 21.305,92 zł. I tutaj miasto Gniezno jest wzorem w tłumieniu pożarów. Szkody w mieście Gnieźnie w roku 1931 wynoszą 2,3 proc. zebranych składek. Tymczasem w mieście Poznaniu wynoszą 17 proc., w mieście Bydgoszczy 30,6 proc. a w mieście Inowrocławiu 90,8 proc. zebranych składek. Natomiast w górę przoduje powiat gnieźnieński ze szkodowością 158,5 proc., a powiat żniński 156,9 proc. wpłaconych składek.

Miasto Gniezno jest zatem najlepszym powiatem całego województwa, gdyż ma najniższą szkodowość pożarową. Świadczy to z jednej strony o wysokiej moralności obywatelstwa miasta Gniezna a z drugiej strony o wielkiej sprężystości jej organów bezpieczeństwa. (br.

— * **Tramwaj najechał na wóz.** Na Górnej Wildzie w pobliżu numeru 50 tramwaj linji 4 najechał na wóz nieznanego woźnicy. Wskutek zderzenia koń się przewrócił i złamał dyszle. Z ludzi, nikt nie odniósł szwanku. (k)

— * **Pożar w Strzałkowie.** W jednej z ostatnich nocy wybuchł pożar w zabudowaniach spadkobierców Maciejewskich w Strzałkowie. Ogień objął cały dom, w którym mieściły się składy i mieszkania. Straty pogorzelowe ocenia się na 40 tys. zł. Przyczyny powstania pożaru nie stwierdzono. (k)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za notoryczne paserstwo.** St. Wojcieszak zawarł umowę z handlarzem Józefem Muellerem, od którego nabył napoje alkoholowe, niezliczone ilości cygar i papierosów. Wszystko to pochodziło z kradzieży. Zawiadomiona policja przeprowadziła u pasera dokładną rewizję i znalazła u niego wspomniany łup, oraz przedmioty, pochodzące z innych kradzieży. Wojcieszak w pierwszej instancji zasądzony został na 2 lata więzienia za uprawianie paserstwa. Wniósł jednak apelację i sprawa ponownie była przedmiotem rozważania sądu. Wojcieszak bronił się nieświadomością, że towar nabyty pochodzi z kradzieży. Miał szczęście, bo sąd uwolnił go tym razem od kary. (z)

— * **Krwawy porachunek.** Szczepan Kubiak z Pamięcic w powiecie jarocińskim, prowadził wojnę z niejakim St. Kocłajdą. Powodem ustawicznych nieporozumień i awantur, był właściwie Kocłajda, który stale nagabywał żonę Kubiaka. Pewnym razem krewki Kocłajda przebywał w składzie p. Parczyńskiej, dokąd przyszła też Kubiakowa. Kocłajda widokiem jej tak się rozgorączkował, że byłby niewątpliwie poturbował kobietę, gdyby w jej obronie nie stanęła Parczyńska. Ale raz podirytowany Kocłajda, nie dał za wygraną, i opuściwszy skład, oczekiwał Kubiakową na drodze. Gdy wyszła, by udać się do domu, K. napadł ją powtórnie i pobił tak, że kobieta runęła na ziemię. Mąż jej, dowiedziawszy się o wszystkiem, wyszedł na ulicę z bronią w ręku, szukając Kocłajdę. Spotkawszy go, dobył rewolweru, strzelił raz i drugi, poczem poszedł dalej. Strzały utkwiły w kręgosłupie Kocłajdy i trzeba go było dla tego przewieźć do szpitala, gdzie przeleżał parę tygodni. W związku z tem odbyła się rozprawa sądowa, w wyniku której Kubiak zasądzony został na 15 miesięcy ciężkiego więzienia. Sąd odwoławczy zredukował mu karę do jednego roku zwykłego więzienia. (z)

JARMARKI

— * **Dobrzyca.** Jarmark, tylko na konie i bydło, odbędzie się w środę, dnia 6 kwietnia.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Jarocin.** (Zebranie P. C. K.) W tych dniach odbyło się roczne walne zebranie Polskiego Czerwonego Krzyża. Zebranie zagaiła p. Hagerowa. Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano jednogłośnie p. burm. Rogalskiego, sekr. p. Sobieraja. Po szczegółowych sprawozdaniach poszczególnych członków zarządu rozwinęła się bardzo rzeczowa dyskusja. Sprawozdania wykazały, że Koło pracuje intensywnie. Saldo kasowe na rok 1932 przeszło sumą 4429,64 zł. Budżet uchwalono na sumę 10 000 zł. Na koniec przemówił delegat Okręgu z Poznania p. Podolak, omawiając szczegółowo cele i działalność P. C. K., zwracając szczególnie uwagę na tworzenie Kół Młodzieży i Drużyn Ratowniczych. (ch)

— * **Oborniki.** (Kradzieże.) Jednej z ostatnich nocy dokonali napadu rabunkowego znani na tut. bruku złoczyńcy na pociąg towarowy pomiędzy stacją kolejową Oborniki a Wągrowcem i skradli z wagonu 10 worków pszenicy. Dzięki natychmiastowemu pościgowi przychwycono sprawców i odebrano im skradziony łup. — W nocy na 24 marca skradziono około 12 ctr. kartofli właścicielowi ziemskiemu p. Turno z Obiezierza. — W nocy na 24 marca nieznani złoczyńcy usiłowali wykraść z okna wystawowego p. Pawła Dregera z Obornik za pomocą wysadzenia kawałka szyby wyroby mięsne, wystawione na czas świąteczny. Zostali spłoszeni i zbiegli niepoznani.

— (Włamanie do sądu.) W nocy na 26 marca włamali się niewyśledzeni złoczyńcy za pomocą wytrychów do Sądu Grodzkiego w Obornikach. Zaledwie zdołali przeszperać przedpokój Kasy, zostali przez woźnego p. Franciszka Gertnera spłoszeni. Dochodzenia w toku.

— (Przedstawienie.) Koło Przyjaciół Harcerzy urządziło siłami I Harc. Druż. Żeglarskiej im. kpt. Tadeusza Steckiego w drugie święto Wielkiejnocy na sali p. Klosowej przedstawienie amatorskie p. t. „Bolszewicy pod Warszawą" oraz sztukę „Zew od morza". Amatorzy doskonale wywiązali się ze swych zadań. (Kko)

Z POMORZA

Repertuar Teatru Polskiego w Gdyni

Kościerzyna, 2. IV. Pierwsza Pani Selby.
Chojnice, 3. IV. Pierwsza Pani Selby.
Wejherowo, 4. IV. Rozkosze ojcostwa.
Tczew, 5. IV. Roxy.
Gdańsk, 7. IV. Pierwsza Pani Selby.

— * **Grudziądz.** (Halperin na wolności.) Samuel Halperin, dyrektor PePeGe w Grudziądzu, został po złożeniu kaucji w wysokości 300 000 zł w papierach wartościowych zwolniony z więzienia śledczego. H. wyjechał natychmiast do Warszawy, aby wszcząć akcję ugodową z wierzycielami fabryki PePeGe, której okres nadzoru sądowego kończy się w połowie kwietnia.

— (Groźny pożar.) W mleczarni w Świerkocinie wybuchł groźny pożar, który zniszczył główny budynek z urządzeniem mleczarni. Resztę budynków zdołano uratować dzięki ofiarnej pracy przybyłych na miejsce wypadku sikawek. Straty są poważne. Przyczyny pożaru dotąd nie ustalono. (ski.)

— * **Świecie n. W.** (Echa aresztowań złodziei.) W związku z likwidacją, w ostatnich dniach, licznej szajki złodziejskiej, został aresztowany, jako przywódca, komendant miejscowego „Strzelca" Kosicki za liczne kradzieże, popełnione wraz z godnymi siebie kumpanami. W sobotę „komendant" Kosicki kroczył na czele oddziału „Strzelca", składającego się z 17 ludzi i był na wolnej stopie do niedzieli południa, podczas, gdy jego towarzyszy zamknięto do ula już w sobotę po południu.

— (Grożą wykradzeniem dziecka.) — Znany na tutejszym gruncie p. dr. Pokorski otrzymał przed kilku dniami list anonimowy, pisany ołówkiem, w języku niemieckim, ostrzegający go przed planowanem wykradzeniem dziecka, o ile nie złoży poprzednio pewnej przez szajkę ustalonej kwoty. Jednakże listu z żądaniem „okupu" dotąd p. dr. P. nie otrzymał. Pan dr. Pokorski pogróżkami temi zbytnio się nie przejął, lecz całą sprawę skierował w ręce władz. Jak się ostatnio dowiadujemy, sprawcami tego iście amerykańskiego planu była przytrzymana w tych dniach szajka „strzelecko"-złodziejska z komendantem „Strzelca" Kosickim na czele.

— (Żart 14-letniego chłopca.) W miejscowości Dolna Grupa stwierdzono w czasie kontroli przewodów telefonicznych, przyłączenie dwóch zwyczajnych drutów, do przewodów telefonicznych, prowadzących obok zabudowań rolnika Pilowskiego Teofila do plebanji ewangelickiej. Przyłączone druty prowadziły do drwalni p. Pilowskiego, przy końcu ich zaś znajdowała się słuchawka od aparatu ziemnego. Druty te przyłączył do przewodów telefonicznych 14-letni Paweł Pilowski, rzekomo przez nieświadomość, gdyż chciał dokonać doświadczeń. (tts)

— * **Toruń.** (Nieszczęśliwy wypadek.) Podczas składania węgla w składnicy miejskiej, znalazł robotnik W. Makowski (lat 24) trzy wybuchowe (górnicze) naboje dynamitowe, które prawdopodobnie wskutek niedokładnego sortowania węgla dostały się do wagonu. Makowski, nie zdając sobie sprawy z niebezpieczeństwa, owinął jeden nabój przy pomocy swych kolegów w słomę i podpalił go. W pewnej chwili nastąpił wybuch, który M. poranił na całem ciele.

— (Strajk robotników.) W majętności Brzeźno, której właścicielką jest p. Gajewska w Turznie, 43 robotników porzuciło pracę, ponieważ właścicielka od października ub. roku zalega z wypłatą zarobków w gotówce, a częściowo i w ordynarjach.

— (700-lecie Torunia.) W związku z obchodem 700-lecia Torunia, które przypada w przyszłym roku, ukonstytuował się Komitet obchodu, w skład którego wchodzą: prezydent m. Tempski, radny Rolewski, dr. Steinborn, mecen. Tempski, dyr. Mocarski i dyr. Borowik a oprócz tego przedstawiciele starostwa krajowego i Kuratorjum Okr. Szk. Pom. (x)

Z Rogoźna

Od burmistrza m. Rogoźna otrzymujemy następującej treści pismo:

„Nieprawdą jest, że uchwałą rady miejskiej z dnia 11 marca br. została ulica „Kościuszki" przemianowaną na ulicę marsz. Józefa Piłsudskiego.

„Prawdą natomiast jest, że ulica, która miała do dnia 27 maja 1919 r. nazwę „Bismarckstrasse", a uchwałą rady miejskiej z dnia 27 maja 1919 r. przemianowaną została na ulicę Kościuszki, odtąd tę nazwę ma i zatrzymuje, a uchwała rady miejskiej z dnia 11 marca br. nazwy tej ulicy nie dotyczy.

„Nieprawdą jest, że burmistrz Smukalski — oraz p. Sławek — wniosek uzasadniał tem, że nazwę tę należy uchwalić choćby dla tego, że rząd może w przeciwnym razie wyciągnąć przykre dla miasta konsekwencje i wywierać najrozmaitsze represje.

„Prawdą natomiast jest, że radny p. Krzyżaniak z partji N. P. R. jedyny mówca przeciw wnioskowi, bez żadnego powodu i podstawy, używał wyrażeń jakoby Magistrat stawiał projekt pod jakąś represją lub w obawie przed jakiemiś konsekwencjami. Wyrazów tych używał więc przeciwnik wniosku, a nie burmistrz, uzasadniając ten wniosek".

Bydgoszcz bez chleba

Piekarze zapowiedzieli wstrzymanie wypieku chleba, o ile ceny wyznaczone nie ulegną zmianie

Bydgoszcz, 30 marca.

Wśród bydgoskich piekarzy istnieje głębokie oburzenie na Magistrat, który zwleka z zatwierdzeniem ceny na chleb żytni, ustalonej przez obywatelską komisję kalkulacyjną (w skład komisji wchodzą przedstawiciele robotników, handlarzy, przetwórców i urzędu). Oburzenie to wyładowało się na zebraniu bydgoskich właścicieli piekarń, na którem zgromadziło się przeszło 60 zainteresowanych. Z referatu o położeniu dowiedzieliśmy się, że komisja kalkulacyjna podniosła na podstawie zwyżki ceny mąki cenę 3-funtowego bochenka chleba już w piątek ub. tygodnia na 65 groszy, ceny tej jednak dotąd nie zatwierdzono.

Po burzliwej dyskusji, w toku której zgłoszono nawet wotum nieufności zarządowi Cechu, że zamało zabiega około interesów zawodu piekarskiego, postanowiono jednomyślnie zaniechać wypieku towaru, który się nie opłaca. Znaczy to w praktyce, że piekarnie będą czynne, ale nie będą wypiekały chleba żytniego, dopóki władza nie zatwierdzi ceny, ustalonej przez komisję kalkulacyjną. Ma to być manifestacyjny protest przeciw praktykom władz, które piekarzom narzucają ceny, nie uwzględniające rzeczywistych kosztów produkcji i opinji kół fachowych, i w ten sposób podrywają egzystencję piekarskich warsztatów pracy.

Manifestacyjne zaniechanie wypieku chleba żytniego rozpocznie się z dniem dzisiejszym, o ile do tego czasu nie dojdzie do zatwierdzenia ceny, wykalkulowanej przez komisję.

Z Gdyni

Jeszcze o szajce „Białej Ręki" — Co mówi Bobkowski — Obywatel niemiecki przedstawicielem firmy polskiej

Były urzędnik sądowy Alfons Bobkowski, który aresztowany został niesłusznie pod zarzutem, że w imieniu „Białej Ręki" wysłał list do p. Schmidta z żądaniem okupu, zwolniony został w ubiegły wtorek z więzienia śledczego w Starogardzie i powrócił do Gdyni.

Jak wiadomo, Bobkowskiego aresztowano przedewszystkiem na tej podstawie, że próba jego pisma była zupełnie podobna do pisma na kopercie szantażowego listu, oraz, że w liście tym były „zwroty", identyczne ze zwrotami, których Bobkowski użył w swoim czasie w liście prywatnym, pisanym do p. Schmidta.

Życie wykazało, jak łatwo mylne poszlaki i błędy policyjnego dochodzenia obciążyć mogą zupełnie niewinnego człowieka. Kto wie, gdyby nie wykryto właściwych członków szajki „Biała Ręka", czyby Bobkowski nie przesiedział tygodni i miesięcy w więzieniu śledczem i czy nie złamanoby zupełnie życia młodemu człowiekowi.

Otóż t. zw. „próbę pisma" Bobkowskiego przeprowadzono w tutejszej policji w ten sposób, że położono przed nim — opowiada to Bobkowski — oryginalną kopertę z adresem, wypisanym drukowanemi literami, i kazano mu na kopercie czystej napisać to samo. Bobkowski, który jako były urzędnik sądowy ma bardzo wyrobione pismo, skopjował adres na kopercie zupełnie identycznie. Nic dziwnego, że porównując obie koperty, stwierdzić można było nadzwyczajne „podobieństwo" pisma. Drugi zarzut dotyczył użycia frazesu „Pańska Żona". Orzeczono, że jest to specjalny frazes językowy, a ponieważ słowa „Pańska Żona" znaleziono w prywatnym liście Bobkowskiego i również w piśmie „Białej Ręki", więc dowodów rzekomo było dosyć.

Jak słychać, Bobkowski wystąpi na drogę sądową przeciw tutejszym władzom policyjnym za aresztowanie na podstawie takich, jak podanych wyżej poszlak, oraz za przeprowadzenie w jego mieszkaniu rewizji bez zezwolenia sędziego.

* * *

Częstym gościem w Gdyni i w warsztatach marynarki wojennej na Oksywiu jest obywatel niemiecki, Maks Harrer z Gdańska, który jest „głównym przedstawicielem" na Pomorze polskiej fabryki wyrobów gumowych „Wolbrom" w Wolbromiu.

Pan Harrer, którego poprzednik był jeszcze Polakiem, z zupełną swobodą, z racji czynionych dostaw, dostaje się na teren wojskowy w porcie wojennym i podobnie grzecznie przyjmowany jest w tutejszych przedsiębiorstwach komunalnych.

Dziwić się należy, że polska fabryka oddaje przedstawicielstwo na Pomorze Niemcowi, obywatelowi niemieckiemu, który chyba nie tylko naszem zdaniem, nie ma w Polsce nic do szukania. S. B.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZE WSPOMNIEŃ O ERZEPKIM

Wyjeżdżając z Krakowa do Poznania na wiosnę r. 1919, by objąć katedrę historji literatury polskiej, otrzymałem od ówczesnego generalnego sekretarza Akademji Umiejętności Ulanowskiego wskazówkę, „bym żył dobrze z Erzepkim". Znaczyło to, że, jako chroniczny mól bibljoteczny, muszę liczyć się z indywidualnością konserwatora zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk, by móc skutecznie pracować.

A ówcześni konserwatorowie nie zawsze byli uprzejmi dla pracowników. Uważali ich za natrętów, za ludzi, mogących czekać na ich dobry humor, za istoty, wnoszące niepokój w ciszę magazynów i pracowni. Taki Korzeniowski w Krakowie odstraszał wprost nieprzystępnością, chociaż pociągał jednocześnie erudycją, co kazało zazdrościć posiadaczowi nietylko wielkich orjentacyj w różnych dziedzinach przeszłości, ale i władzy nad nieprzebranemi bogactwami działu rękopisów czy starych druków.

Z ich rodu był i Erzepki. Erudyt, zbieracz, inwentaryzator wszystkiego, co dotyczyło materjalnej czy duchowej przeszłości, był on nieogarnioną skarbnicą informacyj nieocenionych dla młodych, ważnych dla starszych. Nic dziwnego. Wszakże był archeologiem, ćwiczył się w historji, aplikował na znawcę języka, bobrował po wszystkich wiekach literatury od średniowiecza do Norwida i Klaczki. Rozumiejąc, że dla społeczeństwa, pozbawionego szkół narodowych, szkołą jest bibljoteka, walczył całe życie z trudnościami, by bogacić zbiory archeologiczne, historyczne, artystyczne, literackie.

Należał do ludzi, których przodkiem, wzorem, pobudką był Ossoliński, gdy bibljoteką, stworzoną za dni niewoli, chciał umysły do narodowości przywiązać. Pracował zgórą lat trzydzieści w sposób duchowy, a także i fizyczny, by zbierane bogactwa ustawiać, odkurzać, spisywać, badać, oprowadzając nadto po zbiorach tysiące chciwych wiedzy. I nietylko żywić ale i bronić przed zamachami granic powstającego państwa. Informacyj i pomocy nie skąpił nigdy. Znałem go w pełni działalności, znałem go i w chwili, gdy przekazywał ją innym. Można się z nim było spierać o wiele rzeczy, nie można było nie cenić wysoko jego niezrównanej erudycji, ścisłości w informacjach, ukochania wszystkigo, co dotyczyło dawnej kultury polskiej. Nic dziwnego, bo z dobrej wrocławskiej wyszedł szkoły. — Skoro mówi się o nim, nie można zapomnieć o jego mistrzu Nehringu, co był sumiennym, gruntownym, metodycznym kierownikiem i nie występował nigdy w roli estety, jak inni współcześni.

Tę sumienność, wytrawność i równowagę przekazał swemu doktorowi, który zdobył pierwsze laury doskonale opracowaną tezą o Kazaniach Gnieźnieńskich. Sam mistrz przodował mu zainteresowaniem dla tego nieocenionego zabytku. Więc uczeń, znany już z badań archeologicznych i bibljograficznych, zdobył stanowisko w świecie nauki umiejętnem ugrupowaniem faktów, dobrem obeznaniem się ze źródłami, ostrożnem wyciąganiem wniosków.

Zasadom szkoły wrocławskiej pozostał wiernym do końca tak w pracach językowych jak i historyczno literackich. Troskliwy o każdy szczegół, czynny współpracownik bibljografji krakowskiej, wydobywał z zapomnienia szczątki języka, głowił się nad średniowiecznem słownikarstwem, opisywał gwary, wydawał nieznane zabytki poezji. Wyrywał z zapomnienia całe zbiory kazań, a zbierając nieznany dorobek Zabłockiego, korespondencję Kicińskiego, twory Norwida czy Klaczki, Krasińskiego lub Berwińskiego, lub polemizując o autorstwo tego lub owego zabytku, zaszczepiał innym troskliwość o szczegóły, o tło, o wpływy. Wszakże jego mistrz-filolog stosował te zasady, przykładając wagę do każdego przyczynku, unikając frazesów, opisując wszystko jasno, dobitnie, wyczerpująco, ściśle.

Był Erzepki ostatnim chyba z rodu Wielkopolan, których gród stołeczny za polskie Ateny uchodził. Jak Cybulski, Małecki, Nehring, budował podstawy polskiej filologji, o które oparła się krytyka literacka w epoce realizmu i modernizmu. Jeżeli Nehring przywiązał się potem do Śląska — to Erzepki ogarnął swą miłością Wielkopolskę, przygotowując pracownię tym, co, jak podpisany, przyszli tu do gotowego. Nie wnieśli tu kultury naukowej, ale ją kontynuowali, bo ona żyła, chociaż niszczona, podkopywana, rabowana ręką niemiecką. Unikając wszelkiej stronności, ceniąc tylko fakty, imponując trzeźwością i metodycznością, miała ta stara kultura naukowa w Erzepkim godnego czci i wdzięczności przedstawiciela.

Dr. Tad. Grabowski.

Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

WAWEL I ZBIORY PINIŃSKIEGO

Z Krakowa donoszą nam:

Wobec sprzecznych pogłosek o kolekcjach Leona Pinińskiego na Wawelu, warto przedstawić dane faktyczne, które wyglądają tak:

Dr. Leon Piniński, wybitny prawnik i esteta, profesor Uniwersytetu lwowskiego a były namiestnik Galicji, zapisał Wawelowi ze swoich zbiorów 212 obrazów i rysunków wielkich mistrzów jako fundację swego imienia. Nie jest to pierwszy dar tego rodzaju: Wawel posiada już kilkaset dzieł sztuki z zapisu dr. Jerzego Mycielskiego, zmarłego profesora historji sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim, oraz ś. p. Dawida Abrahamowicza, wybitnego ziemianina i polityka czasów przedwojennych.

Darowizna dr. Pinińskiego obejmuje cenne obrazy wybitnych malarzy włoskich, hiszpańskich, niemieckich, francuskich, holenderskich i flamandzkich, począwszy od wieku XV po XVIII. Sztukę wieku XIX reprezentują m. in. z Francuzów Corot, Daubigny, Courbet, Delacroix, Rousseau (nie „celnik"), sztukę polską Fałat, Wyczółkowski, Juljusz Kossak, Piotr Michałowski, Pruszkowski, Malczewski i in.

Ponadto składał dr. Piniński na Wawelu, jako depozyt, dzieła takich mistrzów jak (z Anglików) Constable, Reynolds, Romney, Hogarth, Lawrence, dalej (z Holendrów) Van Goyen, obaj Ruisxae daele, Jan Steen i in., wreszcie (z Włochów) Perugino. Te obrazy, w liczbie razem 49 mają być wywiezione zagranicę i oddane w Anglji w zastaw, gdyż dr. Piniński jest zmuszony uzyska ćkapitał na uratowanie rodowych majętności swoich i swego bratanka Mieczysława, podkopanych przez kryzys. Zrazu dr. Piniński zaproponował rządowi sprzedaż swego majątku na Polesiu, lecz propozycja spotkała się z odmową, natomiast otrzymał pożyczkę wekslową 750.000, zabezpieczoną hipotecznie na majątku w Małopolsce wschodniej. Suma ta wszakże jest za małą na uratowanie majątków i tak uzyskał dr. Piniński od rządu zgodę na to, że zapisawszy owe 212 obrazów i rysunków Wawelowi, będzie mógł tamte 49 wywieźć i zastawić w Londynie. Niemała to szkoda dla naszej kultury, wśród tych obrazów bowiem znajdują się arcydzieła światowej sławy. (tk)

POLONICA WŁOSKIE

Zebrania w Instytucie św. Stanisława. Począwszy od r. 1930 odbywały się czasem w bibljotece Polsk. Ak. Umiej. w Rzymie staraniem dr. J. Michałowskiego dyskusyjne zebrania celem nawiązania bezpośredniego kontaktu między przebywającymi na studjach w Rzymie polskimi uczonymi a włoskim światem naukowym bliżej interesującym się Polską. Zebrania te okazały się bardzo pożyteczne i w bieżącym roku akademickim stały się częstsze i coraz liczniej odwiedzane. Patronuje im dalej dr. Michałowski i organizuje je w łączności z Tow. włosko-polskiem raz w miesiącu. Tak referował dr. Brahmer o organizacji nauki w Polsce, prof. Maver o jubileuszu Kasy Mianowskiego, a K. Morawski wygłosił niezwykle dla Włochów ciekawy referat „Gioberti a Polska". Odczyty i dyskusja odbywają się w języku włoskim. Wyjątkowa wartość tych zebrań nie ulega wątpliwości. (P.)

NAUKA

Krakowskie Tow. Neurologiczne odbyło posiedzenie naukowe z wykładami dr. Chłopickiego nt. „Pokaz przypadku afazji amnestycznej po urazie czaszki", dr. Godłowskiego nt. „Pokaz przypadku z zaburzeniami mchowemi pozapiramidowemi" i „Pokaz przypadku guza mózgu" oraz dr. Rosta nt. „Pokaz przypadku torbieli mózgowej stwierdzonej wentrykulografją".

Z Lwowskiego Tow. Historycznego. Sekcja dydaktyczna odbyła posiedzenie z referatem dr. Stanisława Hoszowskiego pt. „Historja społeczna i gospodarcza w szkole średniej".

TEATR

Co grają w Warszawie? Piszą nam z Warszawy: Teatr Narodowy wystawia dalej „Don Carlosa", który jest wielkim sukcesem sezonu, dzięki Solskiemu jako Filipowi II, Węgrzynowi (margrabia Poza) i Osterwie (rola tytułowa). Teatr Mały gra groteskę Winawera „Poprostu truteń", którą pierwszy wystawił w Polsce dyr. Trzciński w Krakowie. Teatr Letni wystawił nową sztukę Verneuila „Bank Nemo" z Leszczyńskim i Fertnerem. W Teatrze Nowym coraz więcej przyciąga widzów Somerseta Maughama dramat „Święty płomień". Przyjęty zrazu bez entuzjazmu, „wyrobił się" i zyskał powodzenie. (tw)

MUZYKA

„Lazinski, wnuk Chopina". Z Rzymu donoszą nam: Teatro Reale wznowił głośną swego czasu operę Giordana „Fedora" w wybornej obsadzie z niepospolitym tenorem Aureliano Pertile, ze sopranistką Józefą Cobelli itd. W drugim akcie jest t. zw. „scena z fortepianem". Dialog między bohaterami toczy się na tle nokturnu Chopina, granego przez pianistę. Wykonał go maestro Ferrucio Negrelli, jako „polski pianista Lazinski, wnuk i spadkobierca Chopina". (rm)

LITERATURA

Dobra powieść awanturnicza. Z Edisonem Marshallem chyba nie spotkaliśmy się jeszcze w polskich przekładach, a jest to spotkanie interesujące. „Wyspa fok", którą w tłumaczeniu Jerzego Marlicza wydał właśnie św. Wojciech należy do najciekawszych prac typu „roman d'aventure" dla dorastającego ale i dla starszego pokolenia. Rzecz dzieje się przed kilku laty pod biegunem, na wyspach St. Paul i St George, na północ od wysp aleuckich. Na wyspach tych gromadzą się olbrzymie stada fok, które znajdują się pod ochroną Stanów Zjednoczonych i nie mogą być bezładnie tępione, tak jak to jest losem tych cennych zwierząt w innych stronach. Do wysp tych przybija statek nowoczesnokorsarski. Awanturnik Pal Loring zorganizował w Szanghaju zuchwałą wyprawę po foki, zamierza steroryzować szczupłą załogę wysp i niewielką ilość tubylców, owładnąć stacją radjową, która łączy wyspy ze światem, wybić jak najwięcej fok i sprzedać futra z olbrzymim zyskiem.

Pal Loring ma za sobą mnogie kondotjerki: zaciągał się do różnych rewolucyj południowo-amerykańskich, walczył na Bałkanach, był w armji belgijskiej podczas Wielkiej Wojny, nakoniec zanurzył się w wojnie domowej chińskiej i ze stopniem generała brygady wypłynął w Szanghaju. Był synem marynarza, ale matki swojej nie znał. To służy Marshallowi za węzeł intrygi, mianowicie Pal Loring, zająwszy już wyspę Fok, dowiaduje się, że nie kapitan Loring był jego ojcem, lecz kapitan Webber, pierwszy administrator wyspy St. Paul z ramienia Stanów, bożyszcze krajowców, uważany przez nich za rodzaj świętego. Loring-Webber poczuwa się teraz do obywatelstwa Stanów i do solidarności z ich polityką morską, która chroni fcki przed wybiciem. Odmawia dalszego udziału w planowanym zamachu, pokonuje bunt swojej załogi i żeni się z piękną dziewczyną, którą na wyspie poznał. Przygody te, opisane poprostu i zwięźle, a pełne napięcia dramatycznego, górują nad podobną literaturą drugiego rzędu swem pisarskiem odrobieniem, umiarkowaniem w dosypywaniu bójek na pięści i strzelanin i dobrym, a nie narzucającym się podkładem uczuć szlachetnych. Jest to stanowczo pierwszy rząd. (ln)

SZKOLNICTWO

Samorząd klasowy czy ogólnoszkolny? Dr. Rudolf Taubenszlag zamieścił w „Życiu Szkolnem" dłuższą rozprawę na temat zadań samorządu uczniowskiego. W rozdziale końcowym rozważa kwestję, czy należy wprowadzać amorząd ogólnoszkolny, polegający na tem, że z delegatów poszczególnych autonomicznych klas tworzy się „zarząd centralny". System ten, mający wielu zwolenników, jest naśladownictwem organizacji państwowej lub gminnej. Dr. T. jest przeciwnikiem takiej organizacji, gdyż działalność jej prowadzi do centralistycznego etatyzmu. Autonomja uczniowska może się, zdaniem autora, zupełnie urzeczywistnić w ramach naturalnej, żywotnej organizacji samorządu klasowego, uzupełnionego ew. powołaniem do życia odpowiednich międzyklasowych zrzeszeń uczniowskich. (St. N.)

Pisma nadesłane

„Muzyka Kościelna". Nr. 3/4. Treść: Walne Zebranie Delegatów Związku Chórów Kościelnych i Związku Organistów Archidiecezji Gnieźniesko-Poznańskiej. — Ks. dr. J. Korzonkiewicz: „Liturgja Mszy Świętej". — Ks. prałat Niesiolowski: „Przez trud i walkę do powodzenia życiowego w zawodzie organisty". — Ks. W. Wargowski: „Kazimierz Garbusiński". — Rezolucje. — Egzamin dla organistów. — Ze Związków. — Kronika. — Ruch wydawniczy. — Adr. Red. Poznań. Ul Szkolna 18.

„Strażnica Zachodnia". Nr. 4. Treść: S. Zajączkowski: „Bitwa pod Płowcami". — B. Olszawic: „Geopolityka i geografja niemiecka jako czynniki antypolskiej propagandy politycznej". — Z przeszłości Słowian Zachodnich. — Życie polityczne. — Adr. Red. Poznań. Ul. Fredry 7.

HAYDN A MY

(Na dzisiejsze dwóchsetlecie)

Wśród rocznic, które świat kulturalny uważa za swój obowiązek obchodzić — dwóchsetlecie urodzin Haydna dziś właśnie przypadające — Haydn urodził się 31 marca 1732 r.) jest jednym z tych dziwnych zbiegów okoliczności, jakie się na poziomej spirali ruchu dziejowego zdarzają rzadko, ale zato w pewnym rytmie, potwierdzającym niejako prawa dziedziczności i wskazującym na perjodyczność fali historycznej.

Dziś tym zbiegiem okoliczności jest fakt, że dwa momenty — moment przyjścia na świat Haydna i moment jego reinkarnacji artystycznej pokrywają się po dwustu latach, spotykając się na tym samym punkcie, a raczej stając naprzeciwko siebie jako że punkty te znajdują się nie w kole, lecz na linji spiralnej.

Nie ulega przecież wątpliwości, że swój ziemski, dwóchsetletni jubileusz Haydn obchodzi nie urzędowo: jako zasłużony emeryt, lecz w pełni sił i w stanie najzupełniej aktywnym. Jego prosta, szczera i ściśle rzeczowa sztuka służy dziś w wielu wypadkach za wzór — a właściwie powinna służyć wszystkim i to ze szczególnem uwzględnieniem jego wspaniałego optymizmu, prostoty w podejściu do twórczości i w poglądach na nią. Jakżeż bowiem zdrową i na ścisłym kontakcie z życiem polegającą jest ta jego twórczość!

Haydn od początku był samoukiem. Zdobywa swą wiedzę na pospolitem terminowaniu po chórach kościelnych a następnie na samodzielnem praktykowaniu po kapelach, których był kierownikiem. Nikt go nie uczył jak należy prowadzić orkiestrę, tak, jak nikt go nie uczył jak się pisze sonatę. Wszystkiego musiał się sam domyślać i uczyć się na podpatrywaniu u innych. Życie samo uczyło go jego sztuki. Ono też później kierowało jego twórczością i regulowało ją stosownie do potrzeb chwili i miejsca. Haydn nie czekał na nastroje, nie szukał natchnienia. Pracował codziennie rano jako sumienny urzędnik w biurze i pisał to, co w tej chwili do użytku jego chlebodawcy było potrzebne, lub to, co — w późniejszych szczególnie latach — z różnych stron u niego zamawiano. Jak prosto i rzeczowo traktował swą twórczość świadczy najlepiej fakt, że kiedy go zapytano dlaczego nie napisał żadnego kwintetu, odpowiedział:

— Bo nikt nie zamówił!

Ten bezpośredni kontakt Haydna z życiem i liczenie się z jego powszedniemi wymaganiami sprawiło, że nie miał on czasu na żadne uboczne refleksje, flozofowanie i szukanie w swej twórczości innej prawdy poza tą, którą sam nosił w sobie. Był muzykiem i „robił muzykę", nie filozofję ani poezję, ani malarstwo. Haydn cały jest nastawiony pod światło, w promieniach którego widać doskonale wszystkie jego zalety i wady. Niema w jego muzyce cieni, które pozorują głębie. Wszystko jest jasne, proste, życiowe i rzeczowe. O ile więc dla następującego po nim pokolenia romantyków był on sobie dobrodusznym prostakiem i jowialnym poczciwiną „niezdolnym przeczuć co dusza w sobie kryje", o tyle dla nas dzisiaj jest on wzorem i źródłem twórczej prostoty, dającej dopiero pełny wyraz prawdzie artystycznej. W tem leży jego znaczenie dla muzyki dzisiejszej i w tem jest jego żywotność i aktualność.

St. Wiechowicz.

Urodzony w dolnej Austrji w Rohran jako syn ubogiego kołodzieja, Józef Haydn od ósmego roku życia zarabiał na życie muzyką jako sopranista chóru przy katedrze św. Szczepana w Wiedniu. Mając lat 19 już był kapelmistrzem prywatnej orkiestry hr. Morzina w Łukawcu koło Pilzna, potem orkiestry ks. Esterhazego w Eisenstadt. W r. 1790 przenosi się do Wiednia, skąd odbywa podróże sezonowe do Anglji, jako słynny już w całym świecie muzycznym kompozytor. Umarł w r. 1809. Napisał przeszło 600 dzieł, w tem samych symfonij 125, kwartetów smyczkowych 77, triów 65, koncertów fortepianowych 20, msze, oratorja, jak słynne „Stworzenie świata" i „Pory Roku" itd. Był też autorem hymnu austrjackiego: „Gott erhalte Franz den Kaiser".

Książki nadesłane

Agnes Smedley: „Kobieta sama". Z upoważnienia autora przełożyła Hilda Latoszyńska. Warszawa 1932. Towarzystwo Wydawnicze „Rój".

Z „Paleontologji“ Wielkopolski

Konserwacja naturalna resztek zwierzęcych (zwierząt kręgowych)

Nic nie ginie w naturze — lecz ulega najrozmaitszym przemianom, tak chemicznym jak i mechanicznym. To też w czasach dzisiejszych trudno zobaczyć i znaleźć resztki padłych zwierząt czy to w lesie czy też na polanie. Czynnikami metarmofozy mechanicznej są zwierzęta, owady, mróz, ciepło i woda, — przemiany zaś chemicznej — najrozmaitsze kwasy i rozczyny szkodliwe dla stałej substancji.

Wyobraźmy sobie, że zginie większe zwierzę — np. sarna — — co się dzieje? Lisy, wilki, dalej ptaki drapieżne — oto pierwsi, którzy dzielą zdobycz między sobą, zjadając mięso, — resztki skóry, sierści — to smakołyk dla małych gryzoni — szczurów, myszy itp. a pozostałości ogólnej uczty — to pokarm najrozmaitszych owadów. Kości niedługo pozostają na miejscu, roznoszą je również zwierzęta, a wiewiórka ostremi zębami zniekształca pozostałe kostki.

Łatwo więc zrozumieć, że znajdywane szczątki zwierząt kopalnych — to bardzo mała część resztek niegdyś żyjącej fauny na ziemiach naszych. Kiedy więc zachowa się szkielet? Wtedy, gdy znajdzie odpowiednie warunki konserwacji — a więc pewne środowisko, które nietylko chroni go przed zniszczeniem — ale i konserwuje go. Otóż kilka przykładów.

Mamuty z okresu pleistoceńskiego, których ciała zamarzły przed 30.000 laty w lodach sybirskich, przetrwały do dziś i to nietylko same szkielety, ale i skóra i narządy. Olbrzymie nosorożce — tonęły nieraz w bagniskach, przesiąkniętych ropą naftową — a dziś wydobywa się je równie dobrze zachowane w kopalniach wosku ziemnego (wykopaliska ze Staruni). Wspaniałym środkiem konserwacyjnym — to lawa. Podczas wybuchu wulkanu zasypuje nietylko osiedla ludzkie (Pompei—Herkulaneum), ale tu i ówdzie pokrywa i szczątki zwierząt i do dziś wspaniale je zachowuje. Znana jest z tufów wulkanicznych oligoceńska fauna południowo - amerykańska a więcej szczątki człowieka pierwotnego (Pithecanthropus) z warstw wulkanicznych na Jawie. W Wielkopolsce znajdujemy szczątki kopalne zwierząt w torfie, węglu brunatnym, w żwirowiskach i rzekach.

Niestety jednak kości kopalne wydobywa się nieostrożnie a potem ich się nie konserwuje, co powoduje ich rozsypanie. Kości — wydobytych z torfu czy z wody nie należy nigdy wykładać na słońce, ani gwałtownie suszyć. Przechować trzeba je w miejscu suchem — a po wysuszeniu natriwić klejem czy też szelakiem. Tak zakonserwowane nie rozpadną się i nauce służyć mogą na określanie różnic w budowie anatomicznej między fauną dzisiejszą a już wymarłą.

Dr. W. RAK.

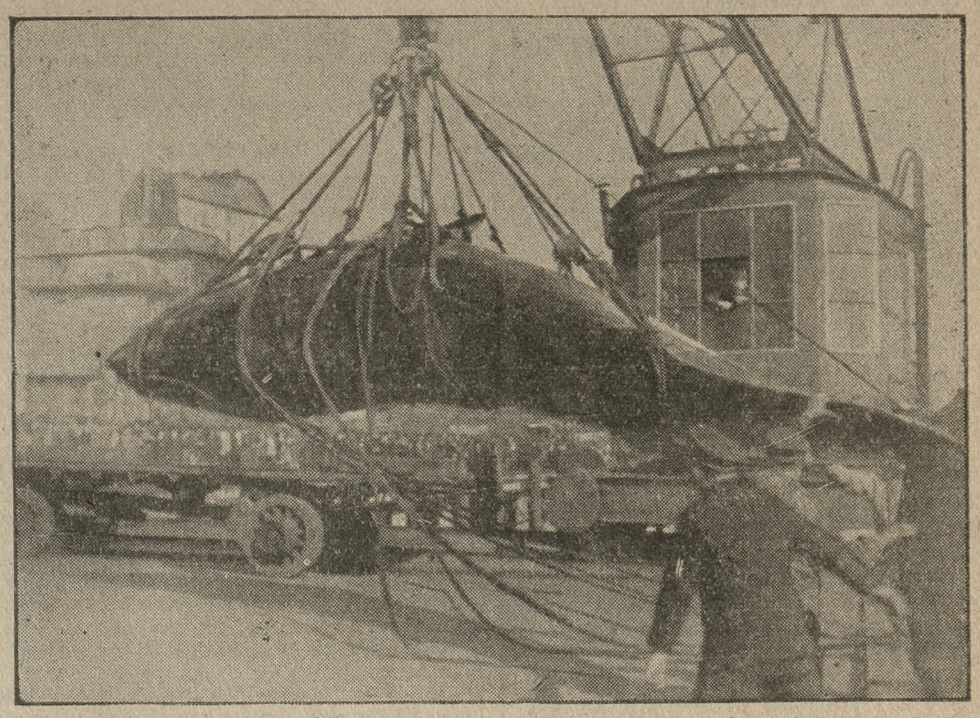

Niezwykły połów zdarzył się w Wielki Piątek na morzu Północnem, niedaleko Hamburga. Złowiono mianowicie wieloryba długości 8 metrów, który ważył przeszło 12 000 kilo. Niezwykłego tego gościa widzimy na zdjęciu już po przewiezieniu go do portu hamburskiego.

Porywanie ludzi w Ameryce

Badania policji amerykańskiej, podjęte z powodu dziecka porwanego Lindberghowi, wykazały, że świat kryminalny jest tem lepiej zorganizowany niż policja, i że przestępstwa dokonywane są z niezwykłą zręcznością. Są one znacznie liczniejsze, niż dotychczas przypuszczano.

Wypadek z dzieckiem Lindbergha jest tylko jednem ogniwem w wielkim łańcuchu porywań, o których opinja była dotychczas informowana bardzo skąpo lub wcale powiadamiana nie była. Częstokroć się zdarza, że rodziny poszkodowane nie dają wcale znać policji, gdyż z jednej strony przekonane są o bezskuteczności tego kroku, a z drugiej boją się odwetu. Władze tedy dowiadują się tylko o drobnej części tych zbrodni. Przeważnie rodzice wolą płacić okup w wysokości żądanej przez bandę i po odzyskaniu „zguby“ zachować milczenie. Na mocy ostrożnych obliczeń, liczba porywań wynosi w Ameryce 50—60 rocznie.

Niezawsze padają ofiarą tylko dzieci. Naprzykład pewnemu wielkiemu przemysłowcowi w swoim czasie porwano żonę. Porwanie odbyło się w dwa tygodnie po ich ślubie. Młoda kobieta odbyła wycieczkę autem... i, jak się potem okazało, bandyci zamaskowani jechali w jej ślady zamkniętym powozem, napadli na nią i porwali ją. Bandyci zabrali jej także auto i za zwrot żony wraz z samochodem zażądali od męża okupu w sumie 20 tysięcy dolarów. List podpisany „rodhand“ (czerwona ręka) zawierał także pogróżkę, że o ile okup nie będzie złożony w ciągu tygodnia to przemysłowiec więcej swej żony nie zobaczy, gdyż zostanie otruta. Przemysłowiec nie doniósł o tem wszystkiem policji, lecz zapłacił okup osobie wskazanej przez bandytów i nazajutrz dostał żonę z powrotem. Opowiadała ona że ją trzymano w ciemnej celi a w drodze powrotnej odwieziono ją z zamkniętemi oczami do miasta, tak że nie może wskazać, dokąd bandyci ją zawieźli.

Innym razem porwano bogatemu kupcowi matkę, staruszkę lat 72. Kupiec również nie dał znać policji, lecz zapłacił bandzie zażądane 8 000 dolarów, poczem kazano mu odebrać matkę z domu położonego na oddalonem przedmieściu. Staruszka z powodu doznanych wzruszeń rozchorowała się i po kilku tygodniach wyzionęła ducha.

Najbardziej wstrząsający wypadek zdarzył się pewnemu inżynierowi, któremu organizacja podziemna wykradła troje dzieci. Tym razem żądania bandytów były względnie skromne, bo domagali się tylko 1 500 dolarów. Dzieci potem opowiadały, że czuły się w niewoli znakomicie, dostawały łakocie i zabawki. Kobieta, która także należała do bandy, czuwała aby się dzieciom dobrze działo.

Nowe wykopaliska w Palestynie

Palestyna jest, jak wiadomo, od dłuższego czasu terenem niezwykle ciekawych badań archeologicznych. Do najciekawszych odkryć w ostatnim czasie należy odnalezienie miast Sodomy i Gomory, zniszczonych, jak donosi pismo św. Starego Testamentu, przez katastrofę żywiołową. Obecnie nadchodzi sensacyjna wiadomość, że archeolog amerykański prof. Garstang, który z polecenia i kosztem pewnego amerykańskiego mecenasa sztuki zorganizował ekspedycję naukową do Palestyny, odkrył groby królów jerychońskich. Ważność tego odkrycia polega na tem, że umożliwia ono bliższe określenie czasu wyruszenia Izraelitów do Egiptu. Dotychczas panuje niezupełnie naukowo stwierdzone mniemanie, że wymarsz ten nastąpił w roku 1914 przed Chr. za panowania faraona Thutmosesa. Nowe wykopaliska, jak zaznacza prof. Garstang, zdają się potwierdzać to przypuszczenie. Jest poza tem nadzieja że nowe te wykopaliska w poważnej mierze przyczynią się do sprawdzenia innych informacyj biblijnych.

Wip.

Wielbłądy w roli wędrownej radjostacji

Pewien uczony arabski, który powrócił do Kairu po długiej podróży przez Arabję, wzbudził podziw wśród swoich znajomych tem, iż był doskonale poinformowany o wszystkich wydarzeniach doniosłości światowej, które odbyły się podczas jego podróży. Wiedziano tymczasem, że uczony wędrował przez najodleglejsze zakątki Arabji, gdzie brak było osiedli ludzkich i komunikacji ze światem. Zagadkę wyjaśniło radjo. Podczas podróży na grzbiecie wielbłąda uczony korzystał z przenośnej stacji odbiorczej, umocowanej na grzbiecie dromadera wraz z anteną. W ten sposób odbierał nowiny ze wszystkich stron świata.

Bunt w przytułku dla trędowatych

W przytułku dla trędowatych w Pego w Hiszpanji wybuchł bunt. Trędowaci opanowawszy zarząd przytułku, wypędzili swych stróżów - zakonników. Żądają oni życia rodzinnego i możności żenienia się, oraz utworzenia specjalnej kolonji. Kilkunastu trędowatych opuściło przytułek i rozbiegło się po całym powiecie. Wstępują oni do mieszkań wieśniaków i żądają, by ich całowano oraz ściskano im ręce. Jak wiadomo trąd jest bardzo zaraźliwy i przy zetknięciu się z chorymi można bardzo łatwo zapaść na tę chorobę. Kilku trędowatych ujęli wieśniacy i oddali w ręce władz.

Wycieczki po Egipcie.

oraz szereg ciekawostek m. in. „Encyklopedja nieilustrowana „Baby“: „Życzenia świąteczne z pustyni“, „Świąteczny program radjowy“, „Rady Świąteczne“, szereg ciekawych karykatur, dowcipów i żartów zawiera pełen humoru ciętej satyry tygodnik „Żółta Mucha“ „Tse-Tse“ pod redakcją Franciszka Gawrońskiego. Cena 20 groszy. Do nabycia u wszystkich kolporterów i sprzedawców gazet.

„Aniołowie piekła“

„Aniołowie piekła“, najkosztowniejszy i najbardziej wymowny dramat filmowy wszystkich czasów, stanowi wyjątkową atrakcję nietylko dla najszerszych warstw bywalców kina, ale dla najwytrawniejszych znawców i krytyków. Produkowany w ciągu blisko trzech lat kosztem 4 miljonów dolarów, wspaniały ten film lotniczy jest rewelacją dotychczasowej produkcji dźwiękowej.

Około 137 pilotów, wśród których znajdują się asy wojennego lotnictwa amerykańskiego, uczestniczyło w zdjęciach powietrznych, trwających 18 miesięcy. Bierze tu udział także 87 aeroplanów wojennych, Zeppelin i olbrzym niemiecki Gotha.

Po raz pierwszy autentycznie odtworzony słynny atak bombowy Zeppelina na Londyn, walka z nieprzyjacielską eskadrą i wysadzenie w powietrze składów amunicji stanowią momenty najwyższego napięcia.

Wyspa dla nowożeńców

W celu ożywienia ruchu turystycznego do Włoch, rząd włoski wpadł na oryginalny pomysł przeznaczenia wysepki na Adrjatyku wyłącznie dla nowożeńców, znajdujących się w podróży poślubnej. Wysepka ta jest 6 klm. długa i 2 klm. szeroka, ma położenie nadzwyczaj malownicze, obfituje w bogatą przyrodę i posiada wygodną, ślicznie położoną zatokę z wspaniałą plażą. Na wyspie budują się obecnie niewielkie, rozkoszne willki, wyposażone w wszelkie wygody nowoczesne. Poza tem zbudowany będzie wytworny hotel, dający wygodne pomieszczenie tym, którzy nad samotność przenoszą życie towarzyskie z restauracją, muzyką i dancingiem. Do tej rajskiej wysepki przybijać będą statki tylko raz w tygodniu. Stałymi mieszkańcami wysepki będą jedynie funkcjonarjusze hotelu. Dostęp do wyspy otwarty będzie tylko dla tych par małżeńskich, które dokumentami udowodnią, że świeżo zawarły związek małżeński. Inicjatorzy zamierzają w całej prasie świata przeprowadzić wielką akcję propagandową na rzecz tego raju dla nowożeńców i spodziewają się, że akcja ich cieszyć się będzie ogromnem powodzeniem. Być może, snobów jeszcze nigdy nie zabrakło.

Wip.

Posąg Chrystusa na szczycie Mont Blanc

(KAP) Z Paryża donoszą, że na jednym ze szczytów Mont Blanc (Sommet des Houches) nad Chamonix ma być wzniesiony dwudziestokilkometrowy posąg Chrystusa-Króla. W podstawie tego posągu ma być pomieszczona kaplica z tablicą wspominającą, że Pius XI, jeszcze jako ksiądz Achiles Ratti, wspinał się na szczyt tej góry. Biskup z Annecy projekt już akceptował. Posąg wykona rzeźbiarz Serraz a budową całego pomnika zajmie się architekt Barbier.

Z dziedziny mody

Co przynosi wiosna

Jak zawsze, po upływie długiej i ponurej zimy, z radością rozstajemy się z poważnemi, ciemnemi sukniami, aby włożyć coś żywszego, bardziej harmonizującego z promieniami wiosennego słońca.

Zacna czarna suknia, która przez całą zimę oddawała nam nieocenione usługi, raz z bolerkiem, raz bez bolerka, to znów z kolorowym żakiecikiem — może sobie odpocząć na jakiś czas. Nie znaczy to, aby przestała zupełnie być potrzebna. Nie, zdarzy się napewno okazja, że trzeba będzie się z nią pogodzić, jak z koniecznym mundurkiem, ale narazie — tęsknimy do barwy, do rozrywki dla oka, pola do wyobraźni. Mówmy więc o materjach kolorowych.

Wiosna 1932 r. przynosi nam całą gamę barw niebieskich, od jasnych do granatowych, z wyróżnieniem szafiru. Prześliczne lekkie wełny, tkane grubo i przeźroczyście, jak kanwa, łączone są z jedwabiami w pasy i kropki. Kostjumy i sukienki typu kostjumowego bardzo są modne tej wiosny. To znaczy, że góra z krótkiemi rękawami jest z jedwabiu, a spódniczka, przymocowana i zachodząca na bluzkę aplikacjami do połowy biustu, jest z wełny. Króciutki żakiecik dopełnia całości. Trudno jest nawet nazwać bluzeczką coś, co na plecach wygląda raczej na duży kwadratowy kołnierz, a z przodu na jakieś fantazyjne przybranie sukni.

Jedwab, używany do tych kostjumów o jednolitym kolorze, najładniej wygląda w pasy, ogromnie modne w tym roku. Do szafirowych kostjumów — np. biały jedwab w pasy niebieskie i czarne. Albo niebieski w pasy białe i ciemno-granatowe i czarne. Modne są także kropki, ale wygląda to mniej sportowo i nosi się więcej w całych sukniach.

Nieśmiertelna moda dżemprów ze spódniczkami przeżyła w chwale i ten rok. Może dlatego, że jest naprawdę wygodna i praktyczna dla kobiet pracujących. Każdy sezon przynosi tylko pewne zmiany, wskutek których dżempry zeszłoroczne nie mają już piętna świeżości. Wiosna przyniosła nam prześliczne modele wiedeńskie lekkich i bardzo miękkich w dotyku dżemperków z cienkiej włóczki, przeważnie w kolorach szafirowych, rdzawo - czerwonych lub bronzowych. Koło szyji mają rodzaj kwadratowego śliniaczka z włóczki innego koloru, odpowiednio dobranego i zapięte są na dwa metalowe błyszczące guziki. Najmodniejsze (i najładniejsze) połączenia kolorów: bronzowy z bananowym, szafirowy z niebieskim, białym albo granatowym, zielony z bananowym albo zielonym w bledszym odcieniu. Nosi się dżempry ze skórzanym paskiem do wełnianej spódniczki. Czasem, zamiast guzików wiązane są na dwa pompony lub ozdobione pęczkiem kwiatów włóczkowych na ramieniu.

Bo kwiaty są bardzo modne. Kwiaty z włóczki, kwiatki z alofanu i nawet błyszczącego papieru, na kapeluszach, na sukniach — wszędzie.

Znikają tylko z deseni materjałów wiosennych. Zastępują je paski i kropki. Ale zaczekajmy do lata: znajdą się wówczas napewno!

Anita.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Piątek, dnia 1 kwietnia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy (koncert życzeń); godz. **15.25** (W); godz. **15.50** (W); godz. **17.05** „Wieści z frontu“; godz. **17.10** (W); godz. **17.35** (W); godz. **19.15** lekcja języka włoskiego; godz. **19.30** płyty; godzina **19.45** (W); godz. **20.00** (W); godz. **20.15** (W); godz. **22.40** (W); godz. **22.45** „Z nad krawędzi“ (89 pogadanka Brata Cezarego); godz. **23.00** sygnał czasu — komunikaty sport. i pol.; godz. **23.15** muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. **11.45** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.10** płyty; godz. **13.35** płyty; godz. **14.45** płyty; godzina **15.15** z życia Polsk. Zesp. Śpiew.; godzina **15.25** odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średn. (dział „Historja“) „Kultura polska za Piastów i Jagiellonów“, wygł. prof. H. Mościcki; godz. **15.50** odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średn. (dział „Literatura“) „Słowacki“, odczyt I, wygł. prof. K. Górski; godz. **16.10** płyty; godzina **16.20** skrzynka pocztowa; godz. **16.40** arje z płyt; godz. **16.55** angielski; godz. **17.10** tr. ze Lwowa; godz. **17.35** koncert ork. dętej Zw. Muz. Rz. Polskiej pod dyr. Andrzeja Broke; godz. **19.15** przegląd prasy rolniczej zagranicznej; godz. **19.30** wiadomości sportowe; godz. **19.35** piosenki z płyt; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz. **20.00** pogadanka muzyczna; godz. **20.15** koncert symfoniczny z Filharm. Warsz.; wyk.: Orkiestra filh. pod dyr. Ign. Neumarka, Marja Freund (śpiew) i Jakób Kalecki (fort.); w przerwie feljeton literacki pt. „Wysokie drzewa Staffa“ wygł. p. St. Adamczewski; godz. **22.40** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.45** urz. kom.; godz. **22.50** muzyka taneczna z Café Adria.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 20.40 wieczór Haydna; **Paryż** (1724 m) 21.00 uroczystości ku czci Haydna; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.00 tr. opery „Rodelinda“ Haendla; następnie słuchowisko; **Daventry** (1554 m) i **Londyn** (261 m) 21.00 muzyka operetkowa; **Kalundborg** (1153 m) 20.00 „Requiem“ Verdiego, tr.; **Oslo** (1083 m) 22.15 godzina muzyki Haydna; **Budapeszt** (550 m) 19.40 „Stworzenie świata“ orat. Haydna, tr. z opery; **Wiedeń** (516 m) 19.05 „Pory roku“ orat. Haydna tr. również do Lubljany; **Praga** (488 m) 19.00 tr z Wiednia; **Beromuenster** (459 m) 20.30 koncert ork. z udziałem Manena (skrzypce); **Rzym** (441 m) 20.45 „Kraj dzwonów“ opt. Lambarda i Ranatza; **Sztokholm** (435 m) i **Motala** (1438 m) 20.00 wieczór Haydna; **Bukareszt** (394 m) 21.15 muzyka jazzowa, przedtem słuchowisko.

O pomoc naukową dla dziewcząt

Ogólne zubożenie i ciężkie warunki gospodarcze kraju nakładają na społeczeństwo polskie coraz to większe ciężary. Społeczeństwo musi podjąć się obowiązku utrzymania tych instytucyj społecznych i narodowych, które zasługują na poparcie i które dały niejednokrotnie dowód konieczności swego istnienia.

Do takich instytucyj zaliczyć należy Towarzystwo Pomocy Naukowej dla dziewcząt. z siedzibą w Poznaniu.

Już za czasów niewoli pruskiej Towarzystwo to udzielało licznych pożyczek niezamożnej młodzieży żeńskiej, by ta po ukończeniu swych nauk zasłużyć się mogła wydajną swą pracą narodowi polskiemu. Po odzyskaniu niepodległości korzystało Towarzystwo Pomocy Naukowej w Poznaniu z licznych subwencyj. które obecnie skreślono. Czy dlatego stypendystki mają przerwać swą pracę i naukę? Czy wysiłek kilkuletni ma pójść na marne?

Pomimo ciężkich czasów zwracamy się z serdeczną prośbą do wszystkich, by zechcieli zasilić datkiem choćby najmniejszym kasę Towarzystwa Pomocy Naukowej dla dziewcząt w Poznaniu. Grosz ofiarowany na ten cel opłaci się stokrotnie.

Zasługą społeczeństwa polskiego będzie, gdy wyrastać będą nowe szeregi dzielnych i fachowo przygotowanych pracowniczek.

Zapisujcie się na członków Towarzystwa Pomocy Naukowej dla dziewcząt w Poznaniu. Składka wynosi miesięcznie tylko 1,— złoty. Kwota ta jest tak niewielką, że każdy przy dobrych chęciach może ją ponieść.

Składki na ten cel zebrane stworzą nowe fundusze i nowe kapitały, które będą zużyte jako pożyczki dla dalszej uczącej się młodzieży żeńskiej.

Nie ociągajcie się przeto z zapisywaniem na członków.

Biuro Towarzystwa Pomocy Naukowej dla dziewcząt znajduje się w Poznaniu, przy ul. Seweryna Mielżyńskiego nr. 26/27 i jest czynne w każdą środę i piątek od godz. 11—13. Konto: Bank Kratochwill i Pernaczyński, plac Wolności 18. P. K. O. nr. 200 010.

Dalsza zniżka ceny srebra

Problem srebra zajmuje od dłuższego czasu polityków i finansistów całego świata. W ciągu ostatnich dziesięciu lat cena srebra spadła w sposób niesłychany. Podczas gdy przed wojną płacono za jeden kg. srebra około 40 dolarów, cena dzisiejsza wynosi zaledwie czwartą część ceny przedwojennej. Przyczyna tej deprecjacji leży w upośledzeniu srebra jako środka płatniczego w stosunku do złota. Na ukształtowanie się ceny srebra wpłynęły w ostatnim czasie szczególnie transakcje, dokonane przez Francję i Indje. Cena srebra od dawna zależna była od zapotrzebowania Azji wschodniej. Na azjatyckim terenie gospodarczym, zamieszkałym przez 800 milj. ludności, srebro od dawna stanowiło główny środek płatniczy. Stan ten uległ zmianie w Indjach a także w chińskich terytorjach nadbrzeżnych. Bądź jak bądź znajduje się obecnie, w chwili zatargu chińsko-japońskiego w Szanghaju 6,5 miljonów kg. srebra w monecie bitej i 6740 sztab srebra. Ilość ta srebra przekracza znacznie całoroczną produkcję światową. Zamożni Chińczycy i banki już dawno srebro swoje umieścili w Szanghaju. Liczą się powszechnie z tem, że nagromadzone te zapasy srebra zaofiarowane będą w najbliższym czasie na sprzedaż. Oprócz tego przypuszcza się, że rozmaici spekulanci srebra jak np. znany angielski spekulant Henry Detreding, zmuszeni zostaną przez stosunki do wyzbycia się swych stezaurowanych zapasów srebra, co oczywiście przyczyni się do dalszego zniżenia ceny.

W i P.

Polska kaplica św. Antoniego Padewskiego w Nazarecie

W monumentalnej Bazylice Zwiastowania Najśw. Marji Panny w Nazarecie stanie szereg kaplic budowanych przez rozmaite państwa. Powstała też myśl ufundowania w tej świątyni bodaj ołtarza polskiego, który-by był na tem miejscu, do którego przybywa tyle pielgrzymek z całego świata, widomym znakiem Polski niepodległej.

Rodak nasz, O. Aureljusz Borkowski, przebywający stale w Jerozolimie, powziął myśl, aby i Polska znalazła się wśród tych państw katolickich, które wezmą udział w przyozdobieniu Bazyliki w Nazarecie. Rzucił więc przed trzema laty myśl ufundowania drogą ofiarnych składek polskiego ołtarza pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego z wymownym napisem: Polonia semper fidelis erexit hoc altare" (Polska zawsze wierna zbudowała ten ołtarz).

Projekt O. Borkowskiego zyskał aprobatę najwyższych władz duchownych. J. E. Ks. Kard. Hlond, Prymas Polski nadesłał na ręce O. Aureljusza list tej treści: „Uradowałe msię wiadomością o wznoszącej się staraniem Kustodji i Misji Franciszkańskiej Bazyliki Zwiastowania Najśw. Marji Panny w Nazarecie i o projekcie wzniesienia w niej ołtarza św. Antoniego z darów i ofiar polskich. Piękna myśl, szczęść Boże! Pragnę przyczynić się skromnym datkiem do tego dzieła, aby sobie wyprosić opiekę Matki Najśw. i wstawiennictwo św. Antoniego".

A społeczeństwo polskie inicjatywę O. Aureljusza tak gorąco wzięło do serca że w krótkim stosunkowo czasie zdołał drogą składek zebrać fundusz na budowę ołtarza. Wówczas zachęcony tym szczęśliwym wynikiem, zmienił O. Borkowski swój projekt o tyle, że już nie tylko ołtarz, lecz polską kaplicę postanowił zbudować ku czci św. Antoniego w Bazylice Nazaretańskiej. I urzeczywistnienie tych zbożnych zamiarów nie jest tak odległe, bo czciciele św. Antoniego, który tyle cudów sprawuje i nikomu swej pomocy nie odmawia, raz po raz dorzucają składek na budowę ołtarza-kaplicy ku czci tego Patrona.

Z dniem 13 czerwca pragnąłby gorąco i O. Borkowski zamknąć swoją kolektę na polski ołtarz-kaplicę św. Antoniego w Nazarecie, na który już zebrał funtów szterlingów 4.100 a liczy jeszcze na 900 więcej, aby tak nasza wielka i katolicka Polska godnie uczciła św. Antoniego w monumentalnej Bazylice Nazaretańskiej. Zwraca się więc z serdecznym apelem do wszystkich wiernych, a przeważnie do przelicznych czcicieli „Świętego całego świata", jak go nazwał Ojciec św. Leon XIII. by zechcieli jeszcze przyczynić się do tej zbożnej sprawy, kierując datki swoje i swoich krewnych i znajomych do redakcji pism, w których już składali ofiary („Kurjer Poznański" przyjmuje również składki na ten cel) albo też bezpośrednio do P. K. O. w Warszawie na konto 24.550.

Niebezpieczeństwo powodzi w Moskwie

Niedawno opadły w Moskwie olbrzymie masy śniegu, tak, że obecnie zachodzi niebezpieczeństwo powodzi. Spodziewają się, że woda zaleje nabrzeże Dorogomiłowskie oraz całą okolicę. Już obecnie czynione są prace zapobiegawcze.

SPORT

Niedzielna atrakcja

Ogromne zainteresowanie biegiem o puhar redakcji „Kurjera Poznańskiego"

W miarę zbliżania się terminu tej najstarszej w kraju konkurencji lekkoatletycznej o charakterze przełajowym — wzrasta zainteresowanie wśród szerokich sfer sportowych nietylko naszego miasta, ale również i całej Wielkopolski. Ze wszystkich stron otrzymujemy liczne zapytania o różne szczegóły samego biegu, a specjalne zaciekawienie budzi trasa no i — pytanie, kto zwycięży.

Co do trasy nie możemy podać żadnych informacyj, nie wolno nam bowiem uchylać rąbka tajemnicy, która odsłoni się dopiero w całej pełni w chwili startu t. j. w niedzielę o godz. 12. W każdym razie długość trasy wynosi około 4 klm., a jest ona urozmaicona. O publiczności również nie zapomniano, będzie zatem mogła obserwować główne fazy biegu.

Listę zgłoszeń opublikujemy po zamknięciu jej, bowiem jeszcze w piątek może poczta przynieść z prowincji nazwiska „maruderów", którzy czekali do ostatniej chwili, a chcemy wydrukować zupełny spis; dlatego też pomieścimy go w niedzielnem wydaniu porannem i wówczas każdy będzie mógł zorjentować się dokładnie co do szans.

W międzyczasie częściowo zaspokoimy ciekawość, zaznaczając już teraz, że stawka jest naprawdę doborowa i walka zapowiada się niezwykle zacięta. Obok biegu, odbędzie się o godz. 11 zajmujące spotkanie w koszykówkę pomiędzy mistrzem Polski, poznańskim „AZS", a doskonałą drużyną „Warty". Ponadto zmierzą się w hazenie dwa doborowe żeńskie zespoły „Warty".

Na zakończenie pragniemy nadmienić, że obok wystawionych nagród w oknie p. St. Frankowskiego (ul. Fr. Ratajczaka 2) ofiarował znany cukiernik z ul. Marsz. Focha 35 p. Ruprycht wspaniały tort dla pierwszego Sokoła z gniazda łazarskiego.

Hokej

Oddział hokejowy „Warty" zawiadamia swych członków że pierwszy trening odbędzie się w piątek o godz. 15.30 na boisku „Warty".

Lekka atletyka

Treningi „Sokoła" odbywają się we wtorki, czwartki i soboty od 19 do 21 w hali własnej przy Drodze Dębińskiej. Naczelnictwo okręgu wzywa wszystkich członków do regularnego uczęszczania, gdyż zaprawę przeprowadza znakomity trener p. Klumberg, co daje wspaniałą możność każdemu poprawienia swej formy i dotychczasowych wyników. Na treningi zapisuje się również kandydatów niestowarzyszonych. Gniazdom poleca się wskazanie swym członkom na doniosłość zaprawy lekko - atletycznej.

Piłka nożna

„Cracovia" i „Warta". Pierwszy ten mecz o mistrzostwo ligi w 1932 r. wPoznaniu odbędzie się w niedzielę. Doceniając ważność rozgrywek ligowych starała się „Warta" przygotować do nich odpowiednio. Również i „Cracovia" nie próżnowała w sezonie zimowym, wobec czego znajduje się obecnie w dobrej formie. Zawody odbędą się na stadjonie miejskim o godz. 16.

O mistrzostwo A kl. POZPN spotykają się w niedzielę: o godz. 11 w Poznaniu „Liga" i „Ostrovia" na boisku pierwszej w Dębcu,oraz „Olimpja" i „Warta" II na stadjonie miejskim. O tej samej porze gra w Gnieźnie „Sparta" ze „Stellą". O godz. 16 zmierzy się w Lesznie miejscowa „Polonja" z „Legją", a w Rawiczu „Sokół" walczy z „R. K. S.".

„Unja" i „Pogoń". Spotkanie o mistrzostwo kl. B. odbędzie się w sobotę o godz. 16.30 na boisku „Sparty" przy ul. Grunwaldzkiej.

Pięściarstwo

Międzyklubowe zawody urządza w sobotę w sali ośrodka przy ul. Marcelińskiej „Warta" z udziałem czołowych pięściarzy „Sokola" i „HCP" oraz „Druż. Bl.". Początek punktualnie o godz. 20.

24-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W piętnastym dniu ciągnienia 5 klasy wylosowano następujące wygrane:

Po 5.000 zł. na nr. nr.: 82734 100228.

Po 3.000 zł. na nr. nr.: 8559 28728 32532 97424 111263.

Po 2.000 zł. na nr. nr.: 4872 5629 6765 8623 19597 24131 44063 51960 55481 59406 72320 75378 86421 94815 95622 96418 98707 100961

Po 1.000 zł. na nr. nr.: 551 5126 7314 8241 9514 11388 18579 20202 21218 21327 40582 43064 43738 43970 48243 52104 54144 75443 78564 79599 85664 93339 94586 95384 99245 103906 106755 108112 111159 111661 114845 118188 118608 134021 148224 150004 150529 154219.

Po 500 zł. na nr. nr.: 973 1735 1862 6458 8313 9135 9994 11141 13797 13917 13941 14554 16821 18653 19879 20302 20402 20774 21409 22559 23924 24549 25594 27001 28557 31602 31796 31822 33803 34192 34451 34465 34861 36324 37547 38674 39786 39950 40607 40845 42332 42366 42683 43597 44028 44741 44839 45195 45873 46850 47012 48477 48997 49772 50157 53853 54394 54571 54889 57005 57585 59114 59136 61368 64193 64298 65827 68650 69087 71858 73373 75650 79295 80311 81088 81413 83955 84480 84507 84656 84820 85054 85801 87742 90590 91800 94547 95271 96098 98625 100059 101172 101516 101788 102382 102928 103043 103375 103930 105255 105418 106258 106349 108426 112424 113282 114667 116487 118713 118854 119070 121216 121711 122209 123336 122759 124315 124694 127068 128534 128713 129620 130464 131508 132660 133090 134725 136481 137667 139953 140941 142117 142954 143910 144189 146321 146325 147230 149374 149571 151564 151833 153202 153917 154069 154755 154818 155467 155847 156977 158284.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

37 53 74 179 83 205 6 81 396 438 48 59 507 31 45 75 78 609 53 786 954 1124 58 209 20 24 93 389 436 513 24 70 99 679 714 54 65 872 907 2092 105 94 242 408 91 660 739 849 960 80 3202 18 34 533 50 86 628 726 66 94 808 40 63 95 926 30 34 4022 73 143 92 201 335 41 93 451 83 509 23 89 605 49 733 93 808 34 84 950 68 5223 343 50 591 646 732 75 97 879 931 53 6023 61 151 275 303 61 403 13 574 649 77 87 706 20 87 7074 137 50 53 281 491 571 78 617 58 854 67 956 89 99 8030 74 177 85 200 72 94 369 402 64 79 83 538 75 89 710 51 77 94 800 79 921 66 99 9022 255 80 305 26 48 96 451 556 82 600 3 715 825 29 902 28 60 72 82 10084 101 246 398 468 591 637 745 928 11144 201 318 44 79 465 584 656 69 700 16 42 832 66 900 66 12133 234 89 309 82 430 77 83 668 754 841 922 13012 187 210 14 49 51 52 88 371 84 411 43 519 73 697 726 65 71 837 81 82 96 918 69 75 14096 152 62 216 21 427 43 524 43 69 623 797 853 92 15064 164 232 53 404 25 550 87 641 51 751 84 803 31 928 16029 46 94 131 218 83 86 352 410 52 60 596 97 730 41 57 849 60 976 17016 192 227 308 461 70 583 636 71 764 811 49 68 910 66 68 18077 81 97 147 210 35 52 80 83 375 81 427 68 534 87 658 59 900 5 30 19546 55 81 89 93 663 738 96 882 936 20011 50 95 104 14 33 242 343 67 82 449 528 50 88 875 922 23 21051 61 128 212 301 98 428 557 675 709 854 67 918 58 89 90 22107 24 234 59 433 611 35 62 820 35 87 932 23001 139 66 277 90 387 403 23 41 589 662 718 921 89 98 24212 67 489 91 618 68 97 901 71 25104 54 216 50 56 58 97 307 415 505 80 632 702 7 896 976 26075 126 606 706 27021 302 465 529 72 688 723 47 832 932 79 95 28007 78 102 5 367 543 611 41 705 51 90 894 949 76 29022 220 71 335 452 90 502 29 720 93 883 971.

30001 102 87 92 305 25 53 462 72 541 704 16 21 36 73 804 51 987 31051 108 60 282 307 13 566 701 838 72 953 32022 44 125 204 6 88 337 434 509 722 805 90 962 88 33023 57 159 94 200 9 54 416 18 75 581 650 62 775 880 92 93 34046 95 124 97 275 409 550 56 96 601 55 744 45 72 805 81 87 35115 212 54 392 400 64 77 638 41 743 62 982 36125 266 325 40 457 649 706 24 69 73 920 86 37024 29 163 66 206 16 88 317 400 69 70 568 646 718 87 836 942 38035 185 209 35 62 326 80 413 25 75 86 723 887 972 94 39042 70 342 50 60 92 461 62 85 523 98 609 33 729 92 812 26 53 66 70 975 40075 180 257 70 97 649 95 716 838 41067 388 400 87 525 55 94 675 97 777 816 21 36 55 62 42006 16 19 293 501 96 642 870 973 89 43040 105 26 82 265 98 35 588 680 705 847 994 44071 96 188 238 63 459 695 874 98 986 45065 98 240 316 46 75 400 21 650 97 841 922 46068 72 85 213 75 84 399 522 63 648 92 731 812 48 913 70 47013 18 49 61 201 356 442 504 659 60 850 66 939 48004 14 27 204 26 330 99 430 72 561 621 53 686 965 81 49015 92 96 151 67 76 232 37 67 398 411 95 664 84 831 61 50020 114 93 202 6 27 39 60 452 544 46 717 51016 66 160 208 20 355 59 60 67 88 410 517 20 27 68 97 606 31 95 798 863 974 52015 31 106 63 242 90 98 310 649 53043 78 301 40 446 63 611 768 871 73 935 80 54259 71 477 86 624 65 79 724 37 855 55166 67 98 487 806 927 56023 314 23 39 548 703 14 78 813 948 94 79 57021 61 119 39 84 288 97 383 520 39 47 54 68 604 73 788 916 68 90 58033 226 393 412 73 91 539 49 85 655 739 818 60 63 80 98 947 59082 111 50 71 230 37 593 620 911 87.

60333 85 485 570 73 84 603 12 32 95 98 746 819 99 61046 103 255 326 45 406 95 98 551 637 39 54 79 727 83 62389 523 63 86 600 56 805 30 58 61 75 954 63149 58 216 26 96 377 430 69 562 621 70 97 713 14 856 903 32 82 95 64051 59 87 310 64 444 628 86 760 65 825 86 915 30 57 65001 33 74 95 115 243 361 506 26 38 44 47 631 69 777 78 98 831 76 66041 67 148 66 99 207 301 31 403 48 73 510 81 613 878 67091 192 313 46 580 68031 55 69 109 90 259 303 82 86 482 525 87 814 61 76 942 69068 310 12 46 548 614 22 25 58 731 70008 60 72 375 427 88 531 71 605 41 795 920 61 71017 78 90 305 39 93 404 24 589 628 76 777 915 38 72006 26 74 115 56 439 53 515 84 635 824 68 73106 50 330 621 730 56 875 919 84 74021 63 66 317 58 76 409 84 571 739 56 81 75282 331 41 63 71 95 433 520 723 800 29 54 988 76001 111 15 70 211 303 20 25 77 81 404 8 586 774 885 966 80 77053 205 27 47 384 501 20 80 81 623 51 768 917 35 78038 61 72 167 237 47 391 429 603 63 99 841 46 79007 12 93 253 351 418 605 12 27 800 97 80049 60 61 208 93 532 616 54 792 920 81204 45 74 82 89 358 62 423 62 579 740 52 800 18 85 94 82002 14 88 82331 90 450 75 538 80 89 618 72 778 824 923 98 83022 35 36 47 94 198 268 90 95 304 70 515 47 665 852 918 84034 57 129 60 426 91 506 612 52 53 707 971 85005 21 25 71 83 160 275 348 449 603 22 870 86013 182 330 411 30 63 631 46 763 803 41 43 94 80728 45 156 214 29 304 496 547 669 75 742 802 11 970 88014 52 212 49 347 72 78 607 87 780 920 89200 39 47 55 63 94 330 505 861 970 94.

90032 109 77 839 77 91 853 920 91086 341 48 454 74 94 549 74 739 44 48 952 84 91 92022 49 63 80 85 128 233 64 366 581 82 610 13 748 57 851 978 93075 404 28 68 522 48 84 647 94086 139 54 89 229 301 619 25 46 78 724 40 808 52 64 95095 117 81 96 208 39 354 482 554 57 60 656 712 96042 97 106 64 236 349 65 479 578 730 827 46 97 97032 51 149 56 293 363 465 502 80 95 727 82 864 84 903 11 33 56 98108 67 212 387 462 72 527 82 690 738 85 94 984 99205 93 533 42 620 52 734 814 921 100015 50 62 136 51 66 281 335 36 417 513 651 973 101007 70 119 73 78 89 235 49 403 60 511 40 46 695 811 30 954 59 102122 61 71 232 36 77 95 99 490 575 96 623 765 809 863 103196 382 401 65 599 611 21 725 982 83 104047 55 115 90 202 359 63 459 545 78 679 885 105108 18 80 234 72 340 69 418 501 31 96 600 780 106033 85 90 186 264 399 440 48 65 504 19 62 63 612 96 708 43 53 825 38 61 65 74 931 51 107050 192 262 82 340 57 446 589 [illegible] 710 983 908 60 108541 86 868 945 109077 150 63 77 92 240 41 69 388 445 511 14 98 641 750 803 24 45 53 66 979 110037 94 118 94 242 60 358 446 510 664 84 88 813 22 922 45 111064 93 130 278 315 49 405 98 651 711 48 810 927 71 112164 84 249 57 312 621 772 844 50 957 113169 93 266 304 447 551 55 93 785 851 910 86 95 114029 74 128 62 215 31 80 390 556 80 700 24 828 61 115046 84 100 81 328 64 418 522 70 621 35 786 808 920 33 116211 26 50 55 68 302 34 50 411 530 631 49 61 731 824 966 117025 43 74 119 21 24 44 282 95 315 26 45 77 457 500 21 41 92 722 857 941 63 95 118162 236 54 84 353 83 402 69 72 522 65 71 741 880 911 119006 18 32 97 112 327 84 92 314 72 443 525 59 95 640 709 20 62 77.

120015 62 100 35 43 91 395 614 792 807 35 56 914 121000 234 338 416 19 521 56 780 87 827 911 122003 35 72 261 346 431 890 123001 51 131 93 294 405 6 52 537 657 840 974 124004 53 181 228 92 390 633 55 99 720 70 878 955 125052 76 174 203 314 34 52 556 794 826 38 974 79 99 126097 109 35 63 81 85 201 310 46 464 82 83 85 533 601 51 702 887 127073 116 57 88 240 318 64 508 647 701 856 128055 85 110 211 310 65 449 593 708 19 821 60 75 955 129064 225 379 567 98 830 32 36 82 902 41 89 130040 66 116 23 78 94 220 58 302 493 551 73 97 655 58 59 849 950 131046 57 74 152 307 12 38 416 48 52 64 508 29 66 91 93 609 132014 55 71 81 108 234 85 90 436 520 601 90 790 133049 67 224 32 49 68 330 488 531 45 708 10 860 67 134087 106 407 37 556 632 56 807 63 913 95 135089 100 84 85 270 84 462 82 619 736 812 93 99 136027 132 213 363 715 43 53 800 43 53 800 43 92 907 53 137018 21 28 49 83 92 224 66 359 83 400 515 56 64 95 634 40 63 705 32 42 75 801 138194 360 87 450 526 64 86 628 91 850 139155 419 75 519 26 50 611 45 61 63 82 84 772 818 21 93 928 69 140005 186 205 300 34 417 590 602 28 754 88 805 39 56 59 60 141031 89 254 373 405 80 91 543 67 747 863 142066 99 312 406 528 621 881 903 27 36 143089 92 110 221 327 30 50 79 508 671 703 67 94 858 900 17 54 144002 15 44 50 100 31 33 94 235 405 23 50 52 53 841 145032 69 202 43 64 405 18 51 523 54 91 808 954 66 146052 200 56 321 47 96 431 53 91 522 30 74 620 54 708 892 918 60 91 93 147107 76 223 33 78 353 55 495 582 602 711 19 36 39 52 829 37 148010 27 101 26 332 409 608 30 911 46 54 149052 223 58 331 88 451 544 601 73 713 801 49 952 57 98.

150049 61 165 93 250 58 319 68 77 419 23 56 562 607 792 863 915 74 151185 91 209 40 61 305 75 489 90 551 67 82 669 737 944 152091 1[illegible] 209 92 331 411 539 93 700 28 88 847 910 42 153019 29 37 160 216 68 340 414 530 69 75 628 972 154005 77 81 92 438 71 75 225 336 71 558 666 75 97 884 155168 213 91 435 62 70 699 705 35 55 847 52 97 908 156029 49 67 86 209 13 53 62 64 66 89 518 40 85 672 773 843 47 56 81 965 157065 87 133 89 275 411 88 509 42 701 158106 25 327 60 476 556 87 612 708 20 70 75 84 865 81 159029 120 47 249 80 305 36 67 74 420 72 753 823 63 98 910 75.

OPERA i OPERETKA w TEATRZE WIELKIM

Światowej sławy primabalerina baletu carskiego w Petersburgu

Klaudja Gorewa i Jan Kireeff

po triumfalnych sukcesach w Paryżu, Londynie i Berlinie wystąpią **w poniedziałek, 4 kwietnia r. b.** zw 14 021

Przedsprzedaż biletów w Kol. Lot. Państw. p. Langera, Hotel Monopol.

KRONIKA FILMOWA

(Z kancelarji kina „APOLLO" w Poznaniu)

„ZEMSTA NIETOPERZA", najwspanialsze arcydzieło operetkowe J. Straussa, w kinie „APOLLO".

Zapobiegliwa i niestrudzona w pracy, a nie szczędząca bodaj największych kosztów, Dyrekcja kina „APOLLO" przygotowuje bywalcom i zwolennikom kina — sensację najpierwszej klasy. Oto w najbliższym czasie — śmiało można użyć tych słów — **wkroczy triumfalnie na ekran najpopularniejszego kina w Poznaniu** przepiękne arcydzieło operetkowe **„ZEMSTA NIETOPERZA"**. Któż nie zna tej „najmelodyjniejszej z najmelodyjniejszych" operetki, która należy od lat do t. zw. „żelaznego repertuaru" największych scen operetkowych, a nawet i operowych świata! Główne role bohaterów tej operetki-filmu odtwarzają: czarująca ANNY ONDRA i piękny amant IVAN PETROWICZ. Wystawa tego arcydzieła przechodzi postokroć wszystko, cośmy dotąd na ekranie widzieli, a najwyższy poziom wykonania czyni, że „ZEMSTĘ NIETOPERZA" zobaczyć raz — to o wiele, o wiele zamało... dw 3 176

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: J. Ł. ku czci św Ekspedyta za otrzymane łaski 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 755,15 zł.

Na chleb św. Antoniego: J. C. z prośbą o modlitwę w pewnej intencji 5 zł; razem z poprzednio pokwitow. 119 zł.

Na budowę gimnazjum polskiego w Olsztynie: Inż. Bol. Dembiński - Działdowo, 25 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **K. S. „Admira".** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek 1 kwietnia rb. o godz 20 w lokalu zebrań.

— **Koło Przyjaciół Harc. przy 23 druż. harc. im. J. Wybickiego.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 1 kwietnia o godzinie 20 w III szkole wydziałowej na Wildzie. — Zapowiedziana na dzień 2 kwietnia zabawa nie odbędzie się

— **Stow. Porządku Publicznego dzielnicy VI Jeżyce - Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 1-go kwietnia rb o godz 20 na sali p. Jaszyka, ul Kraszewskiego 16.

— **Tow. „Jedność" p. w. Św. Stanisława.** Obchód dwulecia założenia Tow. nie odbędzie się dnia 2 kwietnia, lecz dn. 9 kwietnia r. b o godzinie 5 po południu na sali Klubu Sportowego H. C. P., Górna Wilda 180.

— **P. P. K. S. „Posnania".** Zebranie miesięczne odbędzie się w piątek, dnia 1 kwietnia rb. o godzinie 20 w lokalu p. Beyerowej przy pl. Bernardyńskim.

— **Stow. Porządku Publicznego Stare Miasto.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę dnia 2 kwietnia o godz. 20 w lokalu p. Pohl, Chwaliszewo 37.

— **1. Pozn. Zjedn. Amat. Towarzystwo Hodowli Kanarków, Poznań.** Zebranie miesięczne odbędzie się 2 kwietnia o godzinie 19 w Kawiarni Pawilon p. Świtalskiego, ul. Podgórna 13.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Z. J. M.** Umowa obowiązuje. Może Pani wyskarżyć zaległe należności, a równocześnie wytoczyć skargę eksmisyjną. Najlepiej powierzyć sprawę adwokatowi. (K.)

— **Stały pren. K. P. 13.** Podobno ciągnienia nie było a nabywcy losów zostali oszukani. Myśmy komunikatów o tej loterji nie umieszczali. (K.)

— **Ameryka.** Do Konsulatu Rzpl. Polskiej w Chicago, 844 Rush Street.

— **S. N. 31.** W Magistracie m. Poznania. (K.)

— **M. S., Leszno.** Należy zwrócić się do Państw. Urzędu Kontroli Ubezpieczeń w Warszawie, ul. Kopernika 36-40. (K.)

— **Bezrobotny emigrant z Belgji.** Równowartość wkładu 6,10 zł, lecz do wypłaty przypadają tylko 3 grosze. Nie warto zatem się starać o to. (K.)

— **H. L. Radjo.** Niema takiego postanowienia prawnego. (K.)

— **M. W.** Wartość hipoteki razem ze wszystkiemi odsetkami 208,91 zł. (K.)

— **Stała Czytelniczka.** Obligacje tej pożyczki są oczywiście ważne, jeżeli zostały skonwertowane w Urzędzie Pożyczek Państw. na obligacje pożyczki konwersyjnej. (K.)

— **Urzędniczka K. U.** Jeżeli stosunek pracy był oparty na zwykłym kontrakcie, nie należy się żadna specjalna odprawa. Co do urlopu, były wyroki Sądu Najw., że nie można go wliczać do czasokresu wypowiedzenia, sprawa jednak nie jest temsamem ostatecznie przesądzona i inne sądy wyrokują w przeciwnym sensie. (K.)

— **Cz. P. P.** 3 proc. od czynszu z r. 1914, ew. z podwyżką 100 proc., co zależy od statutu lokalnego. (aK.)

— **Z. K. Żnin.** Zobowiązana do obniżenia Pani nie jest w żadnej mierze, gdyż czynsz został umówiony na piśmie. Jednak uważamy, że lepiej otrzymywać regularnie np. 160 zł miesięcznie, niż więcej po skardze i procesie eksmisyjnym. (aK.)

— **Emeryt 148.** Pobyt więcej niż 40 godzin, na stałe w ciągu trzech dni. Należy wezwać lokatora do zgłoszenia, ew. zgłosić z własnej inicjatywy, a zobowiązanego wezwą władze. (aK)

— **Stały abonent.** Wystarczy płacić tylko czynsz ustawowy. W danym razie niech Pan zwróci się o ustalenie czynszu do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu. (aK.)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 29 marca 1932 r.

Teofil Glugla, kupiec samodzielny, 51 l. Franciszka Statkiewiczówna, robotnica 56 l. Prakseda Piątkowska z d. Bednarkówna, 38 l. Józef Chmielewski, emeryt. kontroler rachuby przy Sądzie Apelacyjnym, 63 l. Marja Mikulska z d. Ślusarkówna, 59 l. Alojzy Sonnewend, emeryt. radca dworu, 75 l. Karol Krąkowski, stolarz, 56 l. Jan Urbański, cieśla, 54 l. Rozalja Bińczakówna, służąca, 82 l. Rozalja Lewandowska z d. Jankowska, wdowa, 72 l. Józef Dannemann, obuwnik, 80 l. Helena Drobnikowa z d. Szumanówna, wdowa, 64 l. Marja Janaszkowa z d Przyjemska, 79 l. Prakseda Pruszakowa z d. Łaszewska, wdowa, 81 l. Bolesław Erzepki, profesor uniwersytetu, dr. filoz., 79 l. Augustyn Paetzold, ślusarz, 79 l. Marjan Maciaszek, elektrotechnik, 25 l. Anna Jesielska, nauczycielka, 31 l. Irena Buettnerówna, krawcowa, 23 l. Jan Szeffs 2 l. 7 m. 28 d. Czesław Ścigała 8 m. 16 d. Gertruda Bubolczówna 11 m. 24 d. Marjan Schmidt, robotnik, 25 l. Marja Adamska z d. Szymała, wdowa, 63 l. Józefa Zachciałówna, robotnica, 25 l. Stefan Krajewski, kanonier, 21 l. Balbina Jenkówna, uczennica szkolna, 12 l. Franciszek Kapusta, robotnik, 28 l. Władysława Świtała, służąca, 23 l. Józef Kowalski, robotnik, 56 l. Jakób Chlebanowski, stróż, 75 l. Stanisława Susicka, z d. Ciesielska, 32 l. Ewa Dadaniakówna 30 minut. Anastazja Biskupska z d. Brukarzewicz, wdowa, 64 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nowość | MARASKA | Nowość

Czekoladę kremową **Griotte** poleca:

A. Piasecki S. A. Kraków

nw 9 285

SAMOOBRONA przed skutkami nieracjonalnego odżywiania się! Przy czestem spożywaniu mięsa które w obecnym kryzysie jest stosunkowo najtańszym artykułem spożywczym, organizm większości osób szczególnie w wieku starszym podlega stopniowemu samozatruciu wskutek nagromadzenia się w ustroju kwasu moczowego i innych szkodliwych dla zdrowia substancyj. Wynikiem tego są choroby: nerek, pęcherza, wątroby, wadliwej przemiany materji, bóle artretyczne i podagryczne, wzdęcia brzucha, odbijanie się i skłonność do obstrukcji. Nie zmieniając dotychczasowego sposobu odżywiania się, można uniknąć tych tak przykrych a często i przewlekłych dolegliwości, stosując napój przyrządzony z ziół „Diurol" (oryginalne). Zioła „Diurol" usuwają wszelkie szkodliwe substancje, wytworzone w naszym organiźmie. Zioła „Diurol" zapobiegają cierpieniom przy nabytych już chorobach, jak również przyśpieszają powrót do zdrowia. Osłodzony napar z ziół „Diurol" jest smaczny a używany stale zamiast herbaty jest czynnikiem niezastąpionym zapobiegającym samozatruciu organizmu — jest samoobroną.

Jeżeli zaniedbałeś chorobę, broń się! Nigdy nie jest zapóźno, jeżeli pić będziesz zioła „Diurol". Sposób użycia na opakowaniu. Oryginalne zioła „Diurol" Gąseckiego (z Kogutkiem) sprzedają apteki i składy apteczne. Reg. Min. Spr. Wewn. Nr. 1486 nw 9 072

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

222 **wpłacono do kasy komitetu do dnia 30. 3. 1932.** dw 3172

Mollenbrock, p. Bank M. Poznania 5,—
Porawska, Hajnówka 5,—
K. C. Poznań 5,—
I. C. Poznań 5,—
X. Prob. Nowacki, Kępno od p. Wojtasikowej 5,—
Kwintkiewicz, Poznań 10,—
L. Małecki, Poznań 5,—
Biuro Parafji św. Marcina:
M. Bartkowiak 5,—
Kaleta z Rybowa 3,—
St. Garstecki 5,—
N. N. 1,—
Gruszczyński 3,—
J. Samborski z prośbą o szczęśliwy przebieg operacji 10,—
J. S., Poznań za odebrane łaski 5,—
N. N. o zdrowie i błog. rodziny 3,—
N. N. 2,—
Razem zł. 37,—
W. B. w pewnej int. 5,—
Szubczyk 1,—
Frankowski, Poznań 2,—
N. N. 100,—
Biuro Parafji M. B. Bol. na Łazarzu:
N. N z podz. za wysłuch. prośby 5,—
Wieczorowski 10,—
Konsum Urzędn. Państw. 500,—
Razem zł. 515,—
Biuro Parafji N. Serca P. Jezusa na Jeżycach 600,—
Ed. Kłos, Długa Goślina 10,—
A. Beerowa, Nadworne 2,—
M. Konarska, Brody 5,—
Wł. Rybski, Gostyń 10,—
B. Jabłoński, Tczew z podziękowaniem za odebr. łaski z prośbą o dalszą opiekę 5,—
X. Kuiński, Ostrowite od p. Sokowiczów z Gaju 5,—
X. A. Fabisiak, Turobin 5,—
M. Jędrzejowicz, Rzeszów 2,—
Maj J. Stadnicka, Kraków 5,—
K. Szukalska, Potarzyca z podz. B. S. za otrzym. łaski z prośbą o dalsze 6,—
Zakład Serca J., Środa 20,—
Biuro Parafjalne, Raszków 3,—
Ł. Kuczma, Poznań 15,—
Dr. J. Białasik, Pleszew 10,—
L. Wróblewski, Ludwikówko 10,—
S. Rodz. Marji, Augustów 20,—
P. Korytkowa, Kraków 5,—
A. Tomczak, Pleszew 5,—
St. Świeciówna, Leopoldów 2,05
K. W. Śmigiel z prośbą o pom. wynik pewn. spr. i o zdrowie 5,—
F. Kluj, Toruń 2,—
A. Augustyniak, Czarnków w pewn. intencji 10,—
J. Stanik, Ujście 10,—
Zebrane z okazji 25 prac. zawod. p. Degórskiego w Pniewach 33,89
X. T. Samulski, Pepowo 100,—
A. Zydorzakowa, Oborniki 5,—
J. Waszak, Grochow, Ks. z prośbą o zdrowie dla rodz 5,—
F. Tosbarek, Strzyżewice 5,—
X. W. Walkowski, Nakło 3,—
L. Kubica, Sośnie 5,—
L. Szczepanik, Modrzejów —,70
Tow. Młod. Przem. Pozn. za ulotki 50,—
M. Kajdanówna, Środa 2,—
E. i B. G—wie, Pozn. o uproszenie łask. pom. zał. egzystencji 3,—
M. Hoffmannowa Ostrów 3,—
P. Kopeć, Bronów 2,50
W. Olszewicz, Nałęczów 5,—
X. Prob. J. Biały, Wilczyna od parafjan: 6,—
M. Pydynkowski, Przysowa 3,—
F. Lisiecka, Sarnowa 3,—
St. Maciejewski, Mroczew 3,—
A. Wawrzyńczak, Skalmierzyce 2,—
W. Grząślewicz, Śmigiel 3,—
M. Wachowiakówna, Śrem 5,—
Gospodarowicz, Rypin 5,—

Konto P. K. O. 207 470. Sekretarjat Św. Marcin 69.

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w każdy pierwszy piątek miesiąca u OO. Jezuitów msza św., o godz. 7-mej, na intencje wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa.

Dnia 29 marca 1932 r., rano, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, kochany szwagier i wujek, ś. p.

Paweł Sobkowiak

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 1 kwietnia, o godz. 3 po południu, z Zakładu św Józefa na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej, o czem donosi

w smutku pogrążona

zw 14 024 **żona i rodzina.**

†

We wtorek, dnia 29 marca 1932 r., o godz. 1-ej w południe, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po ciężkich cierpieniach, w 62 roku życia, mój najdroższy nieodżałowany mąż, nasz ukochany ojciec i dziadek, ś. p.

Stefan Jankowski alias Jankowiak

restaurator dworcowy.

Pogrzeb odbędzie się w piątek o godz. 3.30 po południu, z domu żałoby w Rogoźnie, dworzec, o czem zawiadamiają

ciężko strapieni

żona z dziećmi.

Rogoźno, dnia 30 marca 1932 r. zw 14 023

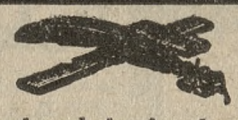

Dnia 29 marca 1932 r. zakończył życie, ś. p.

Władysław Dobrowolski

dyrektor Banku Spółdzielczego Właścicieli Nieruchomości w Poznaniu.

Zmarły był współzałożycielem naszej instytucji i dyrektorem od samego założenia, pozostawiając po sobie niezatartą pamięć.

Rada Nadzorcza, Zarząd i Personel

zw 14 025 **Banku Spółdzielczego Właścicieli Nieruchomości w Poznaniu.**

W środę, 30 marca b. r., o godz. 12 w poł., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich, z wielką cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i troskliwy ojciec, brat, stryj, wuj, zięć i szwagier, ś. p.

Michał Becker

aptekarz

przeżywszy lat 51, o czem zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni

żona z dziećmi i rodzina.

Sprowadzenie zwłok ze Środy oraz nabożeństwo żałobne w kościele Farnym, poczem pogrzeb odbędzie się w sobotę, 2 kwietnia, o godz. 10 przed południem.

Leszno, dnia 30. III. 1932. Osobnych zawiadomień nie wysyła się. dw 3 177

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał". Towarowa 25. Tel. 3180.

Ś. p.

Władysław Dobrowolski

zasnął w Bogu po krótkich cierpieniach dnia 29 marca 1932 r.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 1 kwietnia b. r., o godz. 15-tej po południu punktualnie, z kaplicy cmentarza ewangelickiego w Górczynie, o czem zawiadamia Przyjaciół, Znajomych, Kolegów

pozostała w nieutulonym żalu stroskana

żona z rodziną.

Poznań, 30. III. 1932. dw 3 178

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał" Towarowa 25. Tel. 3180.

Niniejszem uprzejmie podaję do wiadomości, iż

w sobotę, dnia 2 kwietnia o godz. 12-tej

otwieram w gmachu Bazaru Poznańskiego przy Alejach Marcinkowskiego 10
na własny rachunek przedsiębiorstwo pod firmą

Henryk Nurkowski
Restauracja Bazarowa

Powołując się na blisko 25 lat pracy fachowej oraz opinję jako długoletni współwłaściciel firmy, proszę uprzejmie o łaskawe poparcie przedsiębiorstwa mego, które prowadzić będę na zasadach znanych tradycyj Bazarowych.

Pw 11 908-13,55

Henryk Nurkowski.

Dnia 31 marca 1932 r. rano zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najlepszy ojciec, brat, stryj, wuj i szwagier, ś. p.

Henryk Czabajski

w 51 roku życia. Eksportacja zwłok do kościoła odbędzie się w sobotę, dnia 2 kwietnia, o godz. 10 rano, poczem złożenie zwłok w grobowcu rodzinnym.

Ciężko strapiona

żona z dziećmi i rodziną.

Gostyń, dnia 31 marca 1932. nw 9 588

Od dnia 1 kwietnia r. b.

Kasa nasza przy ulicy Nowej nr. 10

otwarta będzie codziennie z wyjątkiem sobót i dni świątecznych również

po południu od godziny 6—7

lecz tylko dla wpłat

na rachunek oszczędnościowy i czekowy.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOSCI MIASTA POZNANIA

(dawn. Bank Miasta Poznania.)

nw 9 544

W dniu 30 marca b. r. rozstał się z tym światem członek nasz ś. p.

Michał Becker

właściciel apteki w Lesznie.

W Zmarłym straciliśmy jednego z najwybitniejszych członków Zarządu i Związku naszego o charakterze nieskazitelnym i szlachetnym oraz gorliwego patrjotę i nadzwyczaj sumiennego kolegę.
Cześć Jego pamięci!

Polskie Powszechne Towarzystwo Farmaceutyczne
Okręg Poznań.

zw 14 035

Z dniem 1 kwietnia 1932 r. przenosi swój skład i sprzedaż wyrobów włókienniczych fabryk:

ZYRARDÓW, BRACIA CZECZOWICZKA, I. K. POZNAŃSKIEGO
i innych

na ul. WIELKĄ 26
F-ma KAZIMIERZ TWAROWSKI

Podając powyższe do wiadomości Szanownych Odbiorców, polecamy się nadal okazywanemu nam dotąd zaufaniu, zapewniając jak zawsze tanie ceny i rzetelną obsługę. rw 5111

Za spokój duszy mojego nieodżałowanego męża, ś. p.

Aleksandra Rączkowskiego

odbędzie się w pierwszą bolesną rocznicę śmierci Jego, dnia 2 kwietnia r. b., o godz. 8.30 rano

msza św.

w kościele św. Florjana na Jeżycach, o czem donosi

żona.

zw 14 030

Polonistka

kwalitikowana do 25 godzin tygodn. w pryw. gimn. żeńsk. w Poznaniu, z niem. jęz. naucz od 1. IV.—1. VII. 32 r. **może się zgłosić.**

Wały Jana III 4.
(Godz. przyjęć 12—13).

zw 14 018

Siatki na płoty
Okucia do drzwi
Okucia do okien
Blacha cynkowa
Blacha mosiężna
Gwoździe i łańcuchy
Śruby i nity
Drut do prasowania słomy
Artykuły rolnicze poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 11 275-5.49

KONKURS

na stanowisko **burmistrza.**

Z dniem 7 października r. b. wakuje w mieście powiatowem **w Obornikach** posada

burmistrza

Warunki:
1. uposażenie według grupy VIII pragmatyki urzędników państwowych wraz z 15% dodatkiem reprezentacyjnym.
2. nieprzekraczalny 40-ty rok życia.
3. wykształcenie wyższe lub co najmniej średnie i co najmniej 3-letnia praktyka samorządowa.

Zgłoszenia ze życiorysem i odpisami świadectw należy składać do 15. 4. 32 na ręce niżej podpisanego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
(—) **Leon Rosochowicz.**

dw 3 164

BACZNOŚĆ CHORZY NA SERCE!

Zioła hod. T. Trzeszczkowskiego leczą przerost i rozszerzenie dotychczas nieuleczalne, oraz wszelkie inne cierpienia serca, zabezpieczają życie chorych na serce, usuwają dolegliwości sercowe oraz wzmacniają cały organizm.

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ: Składnica Ziół Warszawa, Marszałkowska 72. m. 3., tel. 8-51-65

CENA ZŁ 8,— Na prowincję wysyłamy za pobraniem pocztowem plus koszty przesyłki.

nw 9 587

Licytacja

dobrowolna (z powodu zmiany branży) odbędzie się w piątek, 1 kwietnia, o godzinie 14-tej, i w sobotę, 2 kwietnia, o godzinie 10 przed południem

na obuwie męskie, damskie i dziecięce

przy ulicy Pocztowej 2. zw 14 034

Racjonalno-indywidualna kosmetyka
Środki i sposób Paryskiego Uniwersytetu de B-te i amerykański. Odtłuszczanie parafiną etc. Trwałe barwienie brwi i rzęs.

„IRNIS"
Instytut Hygieniczno-Kosmetyczny

Piekary 5. *Tel. 25-91.*

dw 3192

Hurtownia kolonjalna

oraz detaliczny skład w rynku

ze śpichrzami i stajniami, w większem mieście powiatowem, od 100 lat na jednem miejscu, z powodu choroby **zaraz do wydzierżawienia.** Przejęcie towaru podług ugody. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zw 14 031.

Wyprzedaje się

na Giełdzie Handlowej ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej codziennie od godz. 9 do 18 pozostałości z licytacji, jak: **zegarki męskie i damskie, złote i srebrne, pierścionki, obrączki złote, papierośnice srebrne, zegarek antyczny, wysadzany djamentami, pierścionek brylantowy, lornetki, aparaty fotograficzne, laski z srebrnemi gałkami, partję guzików, 2 rowery męski i damski, 18 mtr. madrasu, 2 maszyny do szycia damska i męska, flet, mikromierz, neseser, trzewiki damskie, ubrania męskie, ubrania smokingowe, płaszcze damskie i męskie, wiosenne nowe futra męskie, futro damskie, pończochy damskie i dziecięce, rękawiczki skórkowe damskie, czapki dziecięce, swetry damskie i dziecięce, sukienki dziecięce, materjał na płaszcz, dywany ręcznie wiązane i pluszowe, kilimy, portjery huculskie, koce huculskie, mostki, 2 sypialnie, kuchnię, jadalnię, barometr, lampy elektryczne, aparat radjowy 3-lampowy z akumulatorem i wiele innych przedmiotów.** Pw 11 909-54 238

GIEŁDA HANDLOWA — LOMBARD, Stawna 13, tel. 28-08.

Nowowynalezione anodówki

60% trwalsze Wyłączne prawo eksploatowania wynalazku **„DEWON" Poznań, Niegolewskich 14, m. 8.** Dostarczamy wprost z fabryki do odbiorcy. 120 voltówka 14 zł 40 gr. Na prowincję za zaliczeniem pocztowem 16,60. zw 14 022

Unieważniam następujące weksle

ponieważ takowe zaginęły — nr: 27 na zł 200— płatny 20 maja 1932, akceptant Bronisław Wojciechowski, Grudziądz ul. Ogrodowa 4/6, żyrant Hugo Nahser, Grudziądz, Podgórna 3; nr 29 na 100 zł, płatny 10 czerwca 1932 r., akceptant Marjan Kwiatkowski, Grudziądz, Groblowa 13, żyrant Hugo Nahser, Grudziądz, Podgórna 3; nr 30 na 100 zł, płatny 20 czerwca 1932 r., akceptant Marjan Kwiatkowski, Grudziądz, ul. Groblowa 13, żyrant Hugo Nahser, Grudziądz, Podgórna 3. Pw 11 906-13,48

WINCENTY PŁONKA, Poznań, Zagórze 8.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 6. 4. 1932 r., o godz. 10 przed poł., sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę w Kiekrzu pow. poznański: **2 warchlaki.** d 3 170

Punkt zborny przed kościołem w Kiekrzu pow. poznański. **Urbaniak, komornik obw. w Rokietnicy.**

---

4 podróżujących

1 na prowincję, 2. na miasto Poznań, — zaprowadzonych w składach kolonjalnych, 3. zwiedzający rzeźnictwa, 4. restauracje. Tylko sił mogących się wykazać powodzeniem poszukuje poważna firma branży kolonjalnej. Pensja i prowizja. Krótkie zgłoszenia pod rw 5 101 do Kurjera Pozn.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: **1-łamowy milimetr 50 groszy**

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Sypialnie
debowe kompletne 350 jadalnie 445 kuchnie 108. Fabryka Mebli Rynek Śródecki. telefon 19-59. zdw 39 938

Krawaty
ostatniej nowości za bezcen sprzedaje Cegłowski ul. Pocztowa. nw 9 345

Urządzenie lekarskie
z powodu śmierci lekarza praktyka okazyjnie sprzedam kompletne urządzenie gabinetowe z przyborami i narzędziami wchodzących w zakres położnictwa za 4 000 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 43 086

Skład kolonjalny
przy ruchliwej ulicy Jeżyc z towarem, mieszkaniem, pokój i kuchnia tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 053

Torebki damskie

0.95; 1.—; 1.50; 3.—; 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3.90; 4.50; 5.50; 7.— Ceny o 50% obniżone! W. Czysz Szkolna 11 plac Wolności 5 Pracownia własna. Pw 11 788-12.116

Nowości — na prezenty ślubne Różne podarki — Serwisy stołowe tylko 59,00
12 osobowe porcelana — tanio — lecz tylko wprost w Hurtowni Porcelany 24 ul. Wroniecka. zdw 43 204

Hanka Runowiecka
gwiazda rewjowa znana z występów w Poznaniu na płytach gramofonowych po 4 zł w firmie St Jarosz ul. 27 Grudnia 3. zdw 43 172

Blüthnera
fortepian koncertowy jak nowy tanio sprzedam. Ratajczaka 11 a. IV. wejście mieszkanie 74. zdw 40 417

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje Cegłowski Pocztowa nw 9 344

Drut kolczasty
jak nowy, pół ceny fabrycznej sprzedaje Gruszczyński. Przemysłowa narożnik Śpichrzowej. zdw 41 271

Koszule
na miarę wykonuje materjały własne Cegłowski Pocztowa 5. nw 9 343

Ciężarówkę
dwu tonową sprzedam tanio lub zamienię na mniejszą. Tomczak, Mosina. nw 9545

Motor
elektryczny, prąd zmienny, 2½ konia, z regulatorem obrotów, jak nowy sprzeda tanio Drukarnia Muzyczna. Działyńskich 3. zdw 42 499

Skład
kolonjalny ładne mieszkanie towarem, maglem przy ruchliwej ulicy korzystnie sprzedam. Marszałka Focha 39, mieszkanie 17. zdw 43 171

2 pianina
krótki czas używane z gwarancją sprzeda tanio W. Jähne, fabryka fortepianów. Gwarna 10. zdw 43 251

Fortepian
tanio sprzedam. Staszica 26 mieszkanie 6. zdw 43 255

Skład cukierków
kawiarnia. Adres Kurjer Pozn. zdw 43 272

Domek
ogródkiem procentujący się (Jeżyce) 15 000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 277

Skład
śródmieściu, dużym pokojem. — Adres Kurjer Poznański zdw 43 276

Skład
kolonjalny, 2 pokoje kuchnia, sprzedam lub zamienię. Chwaliszewo 66 zdw 43 200

Urządzenie
fryzjerskie nowe, debowe dwa siedzenia sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 198

Sprzedam
parcelę budowlaną przy ul. Chociszewskiego 693 m², front 22 m. nadającą się na przemysł lub handel, cena 7 500 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 43 185. Znaczek na odpowiedź

Kinoaparat
Zeiss Ikon sprzedam. Antkowiak Kopernika 2. zdw 41 744

Samochód
limuzynę Chrysler sprzeda tanio Nitschke Dąbrowskiego 83/85. zdw 41 742

Skład
rzeźnicki mieszkaniem, warsztatem dobrze prosperujący 4 200 złotych zaraz sprzedam Adres Kurjer Poznański zdw 42 975

Radjo
4 lampkowe sprzedam. Wszystkich Świętych 6, m. 8. zdw 43 037

Gospodarstwo
45 mórg, blisko Poznania korzystnie sprzedam Rutkowski, Grobla 29. zdw 43 035

Wózek
dziecięcy, dobrze utrzymany sprzedam. Kwiatowa 8. Smoczyńska. zdw 43 030

Skład
kolonjalny, mieszkanie, Ostrów, ulica najruchliwsza z powodu wyjazdu zaraz sprzedam Oferty Kurjer Poznański nw 9584

Radjo
4 lampkowe, prima odbiór sprzedam bardzo tanio, obejrzeć od godziny 4. Poplińskich 4, m. 5. Pw 11 904-54.240

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy sprzedam 180 Grobla 4, m. 2. zdw 43 136

Blachy — Rury — Pręty mosiężne — miedziane
tanio rozsprzedaje „Przewodnik" św. Marcin 30. Pw 11 782-12.77

Prywatne
gospodarstwo 50 mórg sprzedam, wpłata 12 tys Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański dw 3191

2,25 Bemberga
pończochy oryginalne z prawdziwym szewkiem. Strzałka 2.75 złoty Bemberg 3.45. Rękawiczki skórkowe 3.50, kozłowe nowość 5.25, kremowe 1.25, eleganckie mankietka 1.85. Kombinacje jedwabne 2.90. Pantalony 0.90, jedwabne 1.50. Bielizna, bluski jedwabne, kołnierzyki, paski, kryształki. Biżuterja. Parasole. Torebki. Najpiękniejsze nowości największy wybór, najtaniej. Tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 43 026

Klubowy
garnitur elegancki, wyścielenie włosiane 250,—. Szewska 6, restauracja. zdw 43 014

Piec kąpielowy
węglowy. Kłosiński, Kanałowa 17. zdw 43 006

Pianino
czarne, krzyżowe sprzedam. Poplińskich 12, m. 20. zdw 42 599

Motor
1 P. S. 380 volt prąd zmienny tanio do sprzedania. Przemysłowa 24/5. zdw 42 493

Tania

sprzedaż pończoch Bemberga 3; 3.75; 4.50; 5.— zł. Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A Szymański Poznań św Marcin nr. 1, przy Placu św. Krzyskim. Pw 11 610/12-11.81/82

Meble używane
jadalnia, sypialnia, męski pokój, garnitur koszykowy, regały tanio sprzedam. Dąbrowskiego 96, stolarnia. zdw 42 467

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej. Łakowa 4 a Stolarnia. zdw 37 772

Meble
tanio wprost ze składnic poleca K. Bakoś ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 39 099

„Centrala mebli"
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór. Pw 11 251/2-30 35/2

Skład
kolonjalny, mieszkaniem 2 pokoje kuchnią sprzedam tanio, zamienię na mieszkanie. Swarzędz, Rynek 34. zdw 42 784

Chevrolet
6 cyl. osobowy kryty w dobrym stanie tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 760

Karetka
kryta jak nowa. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 752

Skład
cukierków, kawy, sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 517

Nasiona
wszelkiego rodzaju, prima drzewka owocowe, róże, trwałe krzewy kwiatowe, wielki zapas, niskie ceny. Katalog bezpłatnie. Fr. Hartmann. Oborniki (Wlkp.) dw 3 067

Drzewka i krzewy owocowe

ozdobne oraz róże po cenach zniżonych Szkółki Drzew A. J Jeske Jelonek poczta stacja kolej Złotniki k Poznania Telefon 3 Cenniki na żądanie Dojazd autobusami z ul Szyperskiej w kierunku Obornik. Pw 11 280-8.11

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 — sprzedaje i kupuje meble używane garderobę różne inne przedmioty. P 11 487-54.13

Listwy
tapetowe firanowe na ramy do obrazów oraz owalne ramy i wełnane drzewną poleca po cenach zniżonych Przemysł Drzewny Stary Rynek 80/82. Pw 11 281-8.54

Meble kuchenne
wyprzedaje za bezcen Koniecki. Piaskowa 3. zdw 40 569

Narzędzia kowalskie
dymadła tanio rozsprzedaje „Przewodnik". Św. Marcin 30. Pw 11 783-12.78

Szparagi
dwuletnie flance (Rum v. Braunschweig) tanio do oddania 15 000 sztuk. Józef Mańka Główna poczta Pobiedziska. zdw 42 732

Rower
nowy. Focha 29 m. 6. zdw 42 723

Dom
z składem w powiecie wołożyńskim sprzedam lub zamienię na mały domek okolicy Poznania — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 824

Najtaniej!

Płaszcze kostjumy: kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P Szczawińska 8-ka ul Wodna 1 Przyjmujemy asygnaty „Kredytu". Pw 11 289-9.73

Samochód
Ford kryty w dobrym stanie sprzedam lub zamienię na motocykl z przyczepką. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 823

Sprzedam
2 ładne orzechowe angielskie łóżka (150 zł) Niegolewskich 6 — mieszkanie 6. zdw 42 816

Złote
monety sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 804

Elegancki
wózek dziecięcy dobrze utrzymany sprzedam. Ul. Staszica 11/13, w podwórzu, m. 20. zdw 42 916

Najtaniej, bo po cenach ściśle fabrycznych
materjały męskie na ubrania i płaszcze materjały damskie oraz materjały wojskowe nabyć można w składzie fabryki sukna Karol Jankowski i Syn Bielko, oddział w Poznaniu Plac Wolności 2, I. piętro. zdw 42 910

Sprzedam
większą ilość dwuzłotówek z odwrotnym orłem. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 907

Dobra rycerskie
1 500 mórg w powiecie poznańskim cena 300 000, wpłaty 150 tys. sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 906

Kolczyki
perły otoczone brylantami okazyjnie tanio. Aleje Marcinkowskiego 23. Occasion". zdw 42 887

3
parcele po 1050 m kw. przy ul. Skarbka sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88, telefon 62-66. zdw 42 703

Skład
rzeźnicki sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 42 196

Nowości

w materjałach męskich, na ubrania i płaszcze najprzedniejsze wyroby krajowe równające się zupełnie jakościowo jak i deseniowo wyrobom angielskiem poleca na sezon wiosenno - letni, po cenach najniższych. — W. Złotogórski. Poznań. ul. Wroniecka 24 I. Hurt. i detal. zdw 43 121

Gospodarstwo
65 mórg, inwentarzem, 20 000 wpłaty 7 000, amortyzacji 10 000, lat 25. Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 42 999

Fortepian
czarny, krzyżowy fabrykat zagraniczny na sprzedaż. Skarbowa 4, ptr., mieszk. 8. zdw 42 990

Parcelę
sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 215

Skład
towarów krótkich, zabawek, ruchliwem miejscu z 2 pokojowem mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 845

Parcele
budowalne Dębiec sprzeda Płotkowiak. Wiśniowa 102. zdw 42 838

Radjo
4 lamp. sprzedam lub zamienię na fot. Leisa. Skarbowa 21, m. 4 dw 3 156

Rzeźnickie
urządzenie, skład i warsztatowe ręczne, również chłodówkę 138×30 cynkową wędzarka — 180×82 i wóz do 10 świń całkowicie lub częściowo sprzedam. — Adres Kurjer Poznański, Stary Rynek zw 5092

Skład
rzeźnicki w dzielnicy Jeżyc z mieszkaniem i elektr. urządzeniem warsztatowem zaraz korzystnie do nabycia. Kaźmierowski. Poznańska 8-10. zdw 43 209-10

Maszynę
damską krawiecką sprzedam. — Zielona 5, mieszkanie 1. zdw 43 197

Maszynę
do szycia (Singera) sprzedam. Dąbrowskiego 23 mieszk 7. jw 2842

Wózek
dziecięcy sprzedam Jasna 8, m. 14. jw 2845

Rower
nowy tanio sprzedam. Słowackiego 48 II., prawo. jw 2844

Skład
urządzony oddam okazyjnie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 43 072

Wózek
dziecięcy i krzesełeczko składane sprzedam. Wały Jana III. 10, II. piętro zdw 43 118

2
konie robocze sprzedam. Mostowa 18 Materjał budowlany. zdw 42 884

Dorożkę
Chevrolet koncesją korzystnie sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 871

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędz gdyż tam najniższe ceny Pw 11 260/1-45.68/70

Wóz
Berliński tanio. Poznańska 18. zdw 42 662

Gospodarstwo
120 mórg pszennej ziemi jednym planie, 6 łąki, 2 ogrodu owocowego, 5 koni, 12 bydła, 20 świń, martwy kompletny, od Poznania 9 klm., kościół, szkoła miejscu, dom 4 pokoje kuchnia, drugie budynki murowane, cena 45 000 zł, wpłaty 20 000, reszta Bank Rolny po 7%. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel 18-97. zdw 42 426-7

Gospodarstwo
9 mórg ziemi nadaje się ogrodnictwo, dom 5 pokoi kuchnia, chlewy, stodoła, od Poznania 10 klm. cena 11 000 zł, wpłaty 7 000. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 42 424-5

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia. Rybaki 15 nw 8857/8

Interes rzeźnicki
pierwszorzędny Poznaniu kompletnem urządzonem mieszkaniem zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 786/7

Dom
5 pokoi kuchnia, od Poznania klm. 2 pokoje kuchnia przy kupnie wolne ogrodu 1 400 mtr. kwadratowych, cena 7 500 zł. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 42 422-3

Wóz
trzycalowy sprzedam tanio. — Marsz. Focha 71. Kucharski. zdw 43 041-2

Łóżeczko
biurko sprzedam korzystnie z powodu wyjazdu. Mickiewicza 17, m. 10. Między 10—3. zdw 43 102

Platformę
na 30—40 cent. tanio. Poznańska 18. zdw 42 661

Skład
żelaza, sprzętów, szkła, porcelany, miasto powiatowe, rynek, pierwszorzędny, towaru 30 000 sprzedam. Wpłata 8 000, reszta dogodne warunki. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 43 310

Dom
z mleczarnią w mieście, w rynku jest korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 311

Zegar
stojący nowy sprzedam. Zwierzyniecka 1, m. 4. zdw 43 222

Pierścień
damski prawdziwa perła i brylanty, kupno okazyjne z prywatnej ręki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 216

Sztuciec
srebrny 800 stempl. pierwszorzędne wykonanie, luksusowa skrzynka rzadko korzystnie od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 215

Brylantowa
kolja, brylanty, szafiry najczystszej wody znacznie niżej ceny wprost od prywatnego właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 214

Studebaker
Erskine-Six rocznik 1930 6 cyl. 12/75 KM 13 500 km doskonale utrzymany sprzedam zaraz za 11 000 zł Oferty: Gościński. — Strzałkowo. zdw 43 087

5 KUPNA

Kupię
zaraz rower męski. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 699

Zamienię
willę 5 pokojową w Poznaniu przy przystanku tramwajowym na gospodarstwo rolne w pobliżu Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 230

Parcelę
ca. 2000 pod budowę fabryki. — Oferty podaniem ceny położenia Kurjer Pozn. zdw 42 697

Kupię
dobrą maszynę do skubania, wyścielki. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 42 812

Kupię
mały dobrym stanie bilard. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 908

Akcje „Tri"
kupię uwzględniam najniższą cenę. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 841

Płaszcz
gabardynowy, wysoka figura, kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 898

Cebulę
kupuje w większych ilościach. F. Ziółkowski. Poznań. Wielka 11. rw 5 088

Kupię
okazyjnie używane 6 krzeseł do jadalni, bibljotekę, garnitur klubowy. Dokładne oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 42 967

Poszukuję
dzierżawy lub kurna willi lub dworku blisko Poznania, z dobrą komunikacją, w okolicy lesistej ewentl jeziora. Warunek: pomieszczenie od 6—8 pokoi słonecznych, zdrowych, z parkiem lub ogródkiem w części owocowym w dobrym sąsiedztwie. Wyczerpujące oferty prosze składać do Kurjera Poznańskiego zdw 43 010

Kupię
szafę 3 częściową. Oferty z cena Kurjer Poznański zdw 42 857

Dom
lub mniejsze gospodarstwo przy Poznaniu kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 951

Kupię jamnika
rasowego szczeniaka (najchętniej Rauhaar) tylko z dowodem pochodzenia Oferty Kurjer Pozn. rw 5096

Tyglówkę
maszynę do cięcia papieru, bostonkę używane w dobrym stanie kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 43 154

Willę
6—8 pokojową z ogrodem, okolicy Ursulanek. Teatru parku Wilsona za gotówkę kupię. Pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 243

Fortepian
kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 245

6 KAMIENICE

Kupię
dom z wpłatą około 20 tysięcy. Pośrednictwo wykluczone. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 42 612

Na sprzedaż
kamienica trzypiętrowa w centrum Poznania z składem spożywczym wpłaty 40—50 000 miejscowość nadaje się dla rzeźnika. — Adres Kurjer Poznański zdw 42 771

Administracji
domu poszukuje energiczny, sumienny emeryt sekretarz sądowy Oferty Kurjer Poznański zdw 42 756

Kamienica
w rynku jednopiętrowa 7 lokatorów, czynsz roczny 2 700 zł, skład mieszkanie 4 pokoje kuchnia na parterze przy kupnie wolne, cena 18 000 zł, wpłaty 8 000 zł miasto powiatowe wojsko gimnazja, Sowiński, Poznań, św. Marcin 22 telefon 18-97 zdw 42 731

Kamienica
nowa, trzy piętra rodzaj willi 85 000, wpłaty 40 000. Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 43 000

Kamienicę
czteropiętrową nowoczesną, dochód 34 000 sprzedam względnie zamienię na mniejszą. Czarnecki św. Marcin 62, II. telefon 31-08 zdw 43 252

7 PIENIĄDZ

Kupię
1 000 dolarów w listach starych Banku Ziemstwa Kredytowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 327

5 — 12 000
poszukuję na I. hipotekę gospodarstwa 72 morgowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 770

150 000
poszukuję, odsetek niski na kamienicy centrum Poznania, wartości 600 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 028

20 000 zł
poszukuję na I hipotekę przynoszącą 12 tysięcy czynszu willi w Sołaczu. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 665

Hipoteki kupuję
realności poznańskich natychmiast płatne damno. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 164/5

12 000—30 000
I hipotekę kamienicę poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 281

1 000.—
pożyczki poszukuję. Zastaw procent. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 487

Dolary złote
sprzedam lub zamienię za dopłatą na papierowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 820

8 DO WYNAJĘCIA

Za tanie komorne
6 pokojowe mieszkanie od zaraz do wynajęcia. Kindler, Kraszewskiego 11. zdw 42 127

Pokój
próżny małżeństwu 25 zł. Adres Kurjer Poznański zdw 42 519

Pokój
z kuchnią 30 miesięcznie. 300.— zwrot kosztów, odda zaraz. Poznańska 46/48, m. 8. zdw 42 630

Mieszkanie
trzypokojowe, obszerne kompletny komfort Placu Wolności okazyjnie odda: „Biuro Agrarne", Plac Wolności 9. zdw 41 729

Ośmiopokojowe
komfortowe mieszkanie I. piętro przy ul. Słowackiego (strona słoneczna) wprost od gospodarza od 1. IV 32. do wynajęcia. Zgłoszenia K. Loga, Słowackiego 18. telefon 6689. Pw 11 789-13.1

Skład
2 pokoje kuchnia do wynajęcia. Swarzędzka 4 (Osiedle). zdw 42 350

W Sołaczu
Mazowiecka 6. 5 pokojowe mieszkanie z wygodami i ogrodem, około 50 drzew dla miłośnika przyrody do wynajęcia od gospodarza. zdw 41 666

Przy
pl. Wolności 4 do wynajęcia zaraz 7 pokojowe, komfortowe mieszkanie, duży hol. I. piętro. Wiadomość na miejscu. zdw 41 884

Duży
frontowy pokój kuchnią, centrum miasta zaraz do wynajęcia 50 zł miesięcznie, dwa lata zgóry. — Stawna 12 mieszkanie 11. zdw 42 817

2 pokoje
i kuchnia od zaraz do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdw 42 132

Do wynajęcia
5 pokojowe odnowione komfortowe mieszkanie za czynsz miesięczny. Pocztowa 26 m. 8. zdw 42 803

Trzypokojowe
willa Lipowa 10, od gospodarza, sto złotych. zdw 42 854

Mieszkanie
trzypokojowe centrum, czynsz zgóry Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 42 840

Trzypokojowe
willa wskaże Kurjer Poznański zdw 42 837

5 pokojowe
komfortowe 250 wynajmę zaraz Sołacz. Aleja Wielkopolska 45. zdw 42 970

Pokój
kuchnia wprost od gospodarza. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 43 093

Pokój
z kuchnią 30 miesięcznie. 300.— zwrot kosztów, odda zaraz. Poznańska 46-48, m 8. zdw 42 630

Mieszkanie
5 pokojowe wolne, telefon 38-44. zdw 43 224

Pokoik
próżny od gospodarza do wynajęcia, czynsz 2 lata zgóry. Hanusz, Poplińskich 6, II. zdw 43 208

Mieszkania
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 pokojowe za dzierżawę. Św. Marcin 48 mieszkanie 4. zdw 43 253

Dwa
pokoje i kuchnia w Dębcu wynajmę za miesięczną dzierżawę. Zgłoszenia: Dębiec, ul. Jodłowa u gospodarza Haufy. zdw 43 258

9 SZUKA MIESZK.

Urzędnik
etatowy poszukuje 1—2 pokoi kuchni, płace czynsz naprzód lub koszty eksmisji. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 237

Bezdzietni
poszukują 2—4 pokoi z komfortem nie wyżej II. piętra czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 265

Poszukuję
mieszkania 2—3 pokojowego z przynależytościami wprost od gospodarza, płacę czynsz dwa lata zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 773

Poszukuję
zaraz 2 pokoj kuchni, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 832

Pokoju
kuchni poszukuje młode małżeństwo za miesięcznym czynszem zaraz wprost od gospodarza — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 809

5—6 pokojowe
mieszkanie słoneczne z wszelkiemi wygodami potrzebne od 1-go lipca. Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 805

Małżeństwo
poszukuje mieszkania 3 pokojowego, łazienka. Oferty podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 42 885

Poszukuję
2 pokoi, kuchni od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 874

Urzędnik
bezdzietny 2 do 4 pokoi. Czynsz zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 42 853

Poszukuję
mieszkania pokoju kuchni wprost od gospodarza, mam stałą pracę. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 923

3—4
pokojowego mieszkania łazienka, centrum wprost od gospodarza za miesięcznym czynszem poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 920

Szukam
pokoju kuchni wprost od gospodarza czynsz pół roku zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 917

Mieszkania
6—8 pokoi w centrum miasta I. lub II ptr. poszukuje Oferty „Par", Al. Marcinkowskiego 11. pod 54.237. Pw 11 905-54.237

Trzypokojowe
cztery płacę rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 938

Urzędnik
etatowy poszukuje do dwóch pokoi kuchnią czynsz ½ zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 944

Emeryt bezdzietny
poszukuje 2 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 040

Płacę
pokój z kuchnią, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 217

Mieszkania
2—3 pokojowego poszukuje młode, sumienne, akuratne małżeństwo od kwietnia za czynszem miesięcznym względnie zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdw 43 227

Szukam
3—4 pokojowego mieszkania bez odstępnego ewentualnie zamienie także komfortowe, centrum na mniejsze Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 241

Trzypokojowego
centrum od gospodarza poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 42 171

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Pięciopokojowe
Łazarz na trzypokojowe Oferty Kurjer Poznański zdw 42 806

11 POKOJE UMEBL.

2 pokoje
dla 1 i 2 panów blisko dworca i poczty zaraz wolne. Ul. Gąsiorowskich 10, drugie piętro lewo. zdw 42 193

Elegancki
Marcina 22 m. 7. zdw 42 186

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 1, m. 8. zdw 42 306

Pokój
pokoik bez pościeli. Śniadeckich 9, m. 13. zdw 42 375

Pokój
frontowy, słoneczny zacnej osobie, spokojne bezdzietne małżeństwo zaraz wynajmie. Wierzbięcice 34, II., lewo. zdw 42 356

Pokój
Żupańskiego 5, m. 4. zdw 42 367

Elegancko
umeblowany pokój dla lepszego pana naprzeciw cukierni Dobskiego. Fredry 4, II. zdw 42 414

Pokój
ładny na dwie osoby. Małżeństwo wykluczone. Piekary 6, parter, lewo. zdw 42 564

Dwuosobowy
Szewska 14, mieszk. 4. zdw 42 714

Pokój
umeblowany, niekrępujący zaraz. Sołacka 9, Klunyk. zdw 42 619

Pokój
elektrycznością czysty. G. Prądzyńskiego 11, m. 3. zdw 42 621

Pokój
elektryczność, pianinem, utrzymaniem, bez. Św. Wojciech 22-24, m. 6. zdw 42 536

Pokoik
skromnie umeblowany elektryczność wolny Wierzbięcice 26, parter prawo. zdw 42 779

Pokój
dwuosobowy panom solidnym wynajmę zaraz bardzo korzystnie — centralne ogrzewanie — elektryczne oświetlenie — usługa. Św. Marcin 63, II. mieszk. 17. dw 3159

Duży
słoneczny pokój Matejki 1 I. zdw 42 104

Pokój
Działyńskich 8, mieszkanie 5 słoneczny obiadami tanio. zdw 41 963

Pokój
Długa 4, parter, prawo, m. 25. zdw 42 013

Gratis
wygodny swobodny pokój umeblowany za pożyczkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 797

Inteligentnego
z pościelą na wspólny Strzelecka 28 b, m. 6. zdw 42 791

Pokój
wolny. Św. Marcin 27 III. lewo. zdw 42 785

Wspólny
panu. Karczewska, Garncarska 3 II. zdw 42 783

Pokój
na dwie osoby i wspólny. Strzelecka 5, III. lewo. zdw 42 781

Śródmieściu
dobrze umeblowany elektryczność niekrępujący od 1 4. do wynajęcia. Strzelecka 6, m. 7. zdw 42 769

Naprzeciw
parku słoneczny. Wały Zygmunta Starego 6, III. lewo. zdw 42 766

Przecznica
3. I. p. dzwonić Topińska. zdw 42 763

Skromny
pokój. Plac Sapieżyński 11 m. 7. zdw 42 757

Pokój
umeblowany. Wały Jana III. 9, m. 6. zdw 42 753

Pokoik
elektryczność Jeżycka 41, m. 4. zdw 42 748

Pokoik
zaraz lub później. Wały Królowej Jadwigi 7 a, parter. zdw 42 747

Dwóch
panów przyjmę na pokój Ul. Kolejowa 43, mieszkanie 11. zdw 42 733

Pokój
dla 2 pań I. ptr. front. Małeckiego 18, m 5. zdw 42 728

Inteligentną
spokojną panienkę na wspólny, fortepian, Wały Królowej Jadwigi 7 a m. 12. zdw 42 727

Dwuosobowy
Wały Jagiełły 18, m. 1. zdw 42 726

Centrum
słoneczny, elektryczne światło, centralne ogrzewanie. Kramarska 19/20 wejście Masztalarska mieszkanie 8 zdw 42 725

Przy dworcu
dwuosobowy. Focha 29, m. 6 — front. zdw 42 724

Pokój
frontowy elektryczność Łąkowa 7 a, mieszkanie 13. zdw 42 713

2 osobowy
pokój. Szewska 12, m. 11. zdw 42 825

Pokój
jednemu — dwom panom. Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12. zdw 42 822

Czysty
panience. Jankowska Przecznica 6, IV. zdw 42 814

Dwa
pokoje dla pań lub małżeństwa. Niegolewskich 7 m. 8. zdw 42 807

Wrocławska
17 dwie osoby, elektryczność, — front, mieszkanie 4. zdw 42 915

Dwuosobowy
pojedyńczy. Strzelecka 11 III. prawo. zdw 42 914

Wspólny
panience — elektryczność. Focha 70, m 7. zdw 42 913

Ładny
panu. Kwiatowa 4, m. 5. zdw 42 912

Pokój
słoneczny, elektryczność, starszemu panu lub pani na stałej posadzie obiadami 1 lub 15 kwietnia. Dąbrowskiego 7, m. 8. zdw 42 911

Jedno-
dwuosobowy. Wielkie Garbary 8 mieszkanie 15 zdw 42 909

Poszukuję
pań inteligentnych, małżeństwo, używanie kuchni. Małeckiego 22, front — 7. zdw 42 902

Wały Kościuszki
słoneczny czysty, niekrępujący panu. Adres Kurjer Poznański zdw 42 901

Dwuosobowy
słoneczny, używaniem kuchni tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 42 896

Pokój
elektryczność wynajmę, telefon do dyspozycji Młyńska 4 m. 7. zdw 42 882

Pokój
inteligentowi. Mickiewicza 17, m. 4. zdw 42 891

Willa
inteligentnym panom umeblowane pokoje (telefon) wynajmę również wspólny (uczniom szkolnym. Pościel pożądana) godz. 2—9. Topolowa 6 parter. zdw 42 883

Pokój
umeblowany. Kręta 24, m. 7. zdw 42 859

Pokój
czysty frontowy. Focha 78, mieszkanie 11 zdw 42 881

Małżeństwu
paniom panom ładny, czysty pokój i łazienka. Spokojna 31, m. 10. zdw 42 880

Słowackiego
35 mieszkanie 12, wynajmę dwa pokoje. zdw 42 873

Matejki
68 mieszkanie 3, utrzymaniem — bez. zdw 42 682

Dwa
czyste razem lub oddzielnie. — Małeckiego 26, II. zdw 42 219

Duży
1 ewentl. 2 osobowy, telefon — Kręta 6, m. 4. zdw 42 802

Tanio
pokoje umeblowane piękne słoneczne, czyste przy ogródkach, frontowe na pierwszem piętrze ul. Zielona 3 m. 6 dla pana. zdw 42 801

Pokój
Św. Marcin 13 front, m. 11. zdw 42 868

Dwuosobowy
Ratajczaka 28, mieszkanie 10. zdw 42 852

Panu
frontowy, czysty, niekrępujący. Górna Wilda 38, m. 5. zdw 42 851

Pokój
małżeństwu wynajmę. Wierzbięcice 31 m 10. zdw 42 850

Dwuosobowy
frontowy słoneczny wydzierżawię Plac Nowomiejski 6 a m. 25. zdw 42 846

Dwuosobowy
elegancki panom na stanowisku. Bukowska 21, mieszkanie 13. zdw 42 844

50 zł
dwuosobowy. Jeżycka 45, m 6. zdw 42 843

Jedno — dwuosobowy
frontowy jasny, elektryczność. Wierzbięcice 10 m. 3 zdw 42 364

Próżny
frontowy pokój jednej osobie. — Dąbrowskiego 54 m. 7. zdw 42 927

Słoneczny
jedno — dwuosobowy inteligentnym Dąbrowskiego 25 a m. 5. zdw 42 926

Pokój
Mickiewicza 1, m. 4. zdw 42 924

Umeblowany
elektryczność Marcina 41 mieszkanie 10. zdw 42 922

Pokój
Św. Wojciech 21, m. 8. zdw 42 921

Klatki
elegancki, Prusa 17 mieszkanie 3 zdw 42 919

Pokój
Plac Świętokrzyski 3, m. 11. zdw 42 962

Czysty
klatki schodowej Strzelecka 26, III., lewo. zdw 42 996

Frontowy
Rzeczypospolitej 2, Chudzicka. zdw 42 995

Pokój
św. Wojciech 7, m. 13. zdw 42 994

Pokój
dla panienek. Michalska, św. Marcin 14. zdw 42 993

Pokój
2 panom. Długa 4, front, m. 9. zdw 42 992

Jedno
dwuosobowy wolny. Wały Królowej Jadwigi 5, m. 5. zdw 42 991

Pokój
Skrytą 9, m. 1. zdw 42 989

Pokój
ładny, słoneczny. Krasińskiego 13, parter, lewo przy Jasnej. zdw 42 986

Pokój
umeblowany, zupełnie niekrępujący dla pań lub panów ewentualnie z używaniem kuchni wynajmę. Kręta 23, mieszk. 9. zdw 42 985

Panienkom
tanio pokój. Dąbrowskiego 44, m. 1. zdw 42 984

Pianinem
30 zł słoneczny, elektryczność 1—2 osobom. Wielkie Garbary 47, m. 9. zdw 42 983

Pokój
2 panom. Za Bramką 12 a, m. 3. zdw 42 982

Korzystny
Długa 3, II., lewo. zdw 42 981

Miły
pokój pani, elektryczność, telefon w domu. Działyńskich 10, m. 8. zdw 42 900

Pokój
wynajmie Mickiewicza 5, m. 9. zdw 42 963

Pokoik
urzędnikowi urzędniczce wynajmę Półwiejska 24, m. 12. zdw 42 964

Słoneczny
zaraz Żupańskiego 2 a, m. 16. zdw 42 965

Paniom
niekrępujący wspólny. Wojciech 25, II., lewo. zdw 42 968

Pokój
frontowy, słoneczny elektryczność 1. 4. Ogrodowa 10, m. 3. zdw 42 969

Pokój
Mostowa 5 a, mieszk. 6. zdw 42 972

Pokój
elektrycznością tanio. Wielka 16 mieszkanie 3. zdw 42 973

Pokoik
umeblowany tanio Przemysłowa 41, mieszkanie 25. zdw 42 974

Umeblowany
wynajmę. Maniewska, Śniadeckich 20. zdw 42 932

Panienki
wspólny. Szwajcarska 19, m. 9. zdw 43 138

Dwuosobowy
blisko dworca elektryczność. — Marszałka Focha 27, front II. Sypniewska. zdw 43 033

Pokój
wynajmie Wybickiego 3, m. 15. Wilda. zdw 43 032

Śródmieście
dwuosobowe, frontowe, balkon panienkom, panom utrzymanie bez — Wrocławska 19, m. 4. zdw 43 029

Pokój
Wierzbięcice 31 a, parter, prawo. zdw 43 173

Dwuosobowy
elegancki. Patr. Jackowskiego 9, m. 6. zdw 43 115

Pokój
1—2 osobowy wolny. Kopernika 5, m. 9. zdw 43 114

Pokój
jedno - dwuosobowy, elektr. — Wały Król. Jadwigi 1, III. ptr., lewo. zdw 43 113

Niekrępujący
utrzymaniem lub bez. 3 Maja 6, m. 7. zdw 43 112

Działyńskich
2, mieszkanie 7, czysty pokój zdw 43 111

Pokój
z utrzymaniem. Jasna 14, m. 8. zdw 43 108

Pokój
dla 1 lub 2 osobom wynajmę. — Św. Marcin 14, m. 9. zdw 43 107

Pokój
niekrępujący. Zielona 3, m. 3. zdw 43 106

Dwuosobowy
Piekary 7, III. prawo. zdw 43 105

Pokój
czysty, niekrępujący jedno, dwuosobowy. Wielkie Garbary 50, front, m. 10. zdw 43 104

Wspólny
panienkom zaraz tanio. Wodna 19, m. 6. rw 5 105

Dwuosobowy
frontowy elektryczność inteligencji. Ogrodowa 11, III., lewo. rw 5 110

Pokój
zaraz. Wodna 24, mieszkanie 6, front. rw 5 098

Wynajmę
elektryczność, Woźna 14 b, m. 18. rw 5 099

Panience
wynajmę pokój umeblowany. Masztalarska 8, m. 5 rw 5 097

Pokój
intelig. osobie zaraz. Pl. Bernardyński 1 a, III. zdw 43 180

Pokój
panu, pani. Przemysłowa 34, m. 10. zdw 43 179

Pokój
dla 2 panów. Plac Bernardyński 1, mieszkanie 1. zdw 43 178

Pokój lepszy
panu. Kraszewskiego 4 m 8. zdw 43 047

Dwuosobowy
czysty zaraz lub 15. Ślusarska 2, m. 13. zdw 43 046

Pokój
umeblowany na jedną wzgl. dwie osoby Dąbrowskiego 2, III. ptr. lewo (narożnik Jasnej). zdw 43 043

Dwie
panienki na pokój. Strzałowa 7, m. 21. zdw 43 142

Duży
dwuosobowy Śniadeckich 15, m. 2 zdw 43 140

Pokój
umeblowany Piekary 6 m. 6. zdw 43 139

Pokój
jedno dwuosobowy elektryczność Różana 12, mieszkanie 8. zdw 43 038

Frontowy
umeblowany, elektryczność, — pierwsze piętro. Wodna 17/18, m. 6. zdw 43 134

Pokój
sympatyczny z utrzymaniem — bez wolny. Dąbrowskiego 36 m. 14. zdw 43 135

Słoneczny
spokojny, miły. Łąkowa 10, I. prawo. zdw 43 133

Dobrze
umeblowany swobodny. Kręta 7, m. 8. zdw 43 128

Dwuosobowy
frontowy. Wielkie Garbary 43, m. 5. zdw 43 126

Pokój
jednej lub dwom panienkom, pościel pożądana. Wielkie Garbary 5, mieszkanie 29 zdw 43 120

Centrum
elegancki, elektryczność dwu — jednoosobowy dobre utrzymanie. Szkolna 11 m. 8. zdw 43 119

Paniom
lub małżeństwu. Podgórna 12 b, m. 4. zdw 43 117

Kantaka
2, m. 5, słoneczny. zdw 43 116

Pokoik
światłem elektrycznem utrzymaniem 110 zł Św. Czesława 17 a, mieszkanie 24 (prawo). zdw 43 151

Strzelecka
20 m. 8. pokój ewentl z utrzymaniem zdw 43 148

Pokoik
panience wynajmę. Składowa 1, II. wejście, m. 25. zdw 43 147

Pokój
frontowy. Piekary 4 m. 1. zdw 43 146

Pokój
niekrępujący. Szewska 15, m. 10 zdw 43 027

Marcina
Trzyosobowy utrzymaniem 75.— 29, III. zdw 42 945

Biuro
i dwuosobowy pokój. Stary Rynek 45, m. 3. zdw 42 946

Pokój
Szyperska 15, m. 3 Maury. zdw 42 947

Małżeństwu
pokój frontowy umeblowany używaniem kuchni. Stefana Czarnieckiego 14 m. 4. zdw 42 948

Śniadeckich
23, m. 3. zdw 42 933

Pokoik
osobny, elektryczność pościel pożądana. Przemysłowa 36, m. 7. zdw 42 934

Pokój
niekrępujący panu. Zamkowa 5, mieszkanie 9. zdw 42 936

Wierzbięcice
32, m. 2. Zgłoszenia 16 do 20. zdw 42 937

Działyńskich
3, m. 8 elegancki dwuosobowy zaraz zdw 42 943

Słoneczny
pokój do wynajęcia. Pościel pożądana. Wielkie Garbary 1, m. 18 zdw 42 950

Skryta
14, III. lewo, słoneczny elektryczność wolny. zdw 42 953

Pokój
umeblowany, elektryczność. Kopernika 8 m. 4. zdw 42 954

Pokój
frontowy słoneczny zaraz odnajmę św. Marcina 64 m. 13. zdw 42 957

Pokój
dobrze umeblowany utrzymanie, elektryczność 1—2 osób. Św. Marcin 66/67, m. 10. zdw 42 958

Balkonowy
Ratajczaka 11 a 3 wejście. Hauffe zdw 42 960

Mały
skromny. Ratajczaka 11 a 6 wejście. Mikołajewska. zdw 42 940

Tanio
miły pokój, pokoik. Wrocławska 38, m. 32 Błotnicka zdw 42 941

Paniom
Kwiatowa 9, III. zdw 42 980

Jednoosobowy
Świętego Józefa 6, m. 10. zdw 42 979

Pokój
Grobla 19 m. 8. zdw 42 978

Skromny
wynajmę Skarbowa 17 podwórze parter. zdw 43 008

Panienkę
na pokój. Półwiejska 10, m. 19. zdw 43 007

Marcina
13, mieszkanie 22. zdw 43 039

Niekrępujący
ładnie umeblowany, telefon, utrzymaniem, bez zaraz wynajmę. 27 Grudnia 10, m 2. zdw 43 025

Dwuosobowy
wynajmę. Kozłowicz, Stary Rynek 44. zdw 43 024

Pokoik
niekrępujący pościel własna. — Wysoka 12 parter, lewo. zdw 43 020

Pokój
Piekary 25, mieszkanie 4. zdw 43 015

Wspólny
dla panienki. Św. Marcin 27 Marja Ignatz. zdw 29 976

Pokój
dla panów, pań. Półwiejska 13, mieszk. 5. zdw 43 013

Dwuosobowy
plac Nowomiejski 10 b m. 5. zdw 43 012

Pokój
panu. Niegolewskich 1, m. 6. zdw 43 005

Panienkom
Wielkie Garbary 53, mieszkanie 17. zdw 43 004

Korzystnie
słoneczne pokoje. Matejki 1, mieszkanie 4. zdw 43 003

Niekrępujący
elektryczność, nobliwy. Wały Jana III. 11, mieszkanie 4. zdw 43 001

Pokój
dla panów lub panienek. Łazienna 1 a, m 35. zdw 43 120/30

Pokoik
dla pani 15 zł. Wielkie Garbary 29, m. 11. rw 5107

Niekrępujący
zaraz. St. Rynek 41, m. 3. zdw 43 225

Pokoik
skromny panu wynajmę. Niegolewskich 6, m. 7 zdw 43 223

Niekrępujący
utrzymaniem, bez. Kręta 6, m. 8. zdw 43 221

Dla kształcących
utrzymaniem, bez, dwa, trzyosobowy. Kraszewskiego 9 b, m 5. zdw 43 217

Elegancki
słoneczny utrzymaniem, bez. — Jackowskiego 21, mieszkanie 11. zdw 43 212

Niekrępujący
światło elektryczne przy Kaponierze. Bukowska 9, mieszkanie 1. zdw 43 096

Pokój
wynajmę. Wolniewicz, Wodna 16 zdw 43 095

Pokoik
Józefa 9 mieszkanie 9. zdw 43 094

Pokój
elektryczność, telefon, 3 Maja 6 m. 9. zdw 43 092

Jedno
dwuosobowy frontowy. Małeckiego 26 m. 4 zdw 43 091

Pokój
Św. Marcin 13, m. 17. zdw 43 090

Pokój
wynajmę. Kopernika 8, m. 2. zdw 43 021

Pokój
umeblowany. Grobla 19, m. 10. zdw 43 249

Słoneczny
niekrępujący. Wierzbięcice 11, mieszkanie 19 zdw 43 250

Jedno—dwuosobowy
słoneczny, Kochanowskiego 1 — parter, lewo. zdw 43 248

Dwuosobowy
frontowy. Wielkie Garbary 5, mieszkanie 12. zdw 43 156

Pokoik
Śniadeckich 9 mieszkanie 8. zdw 43 155

Frontowy
słoneczny z elektrycznością od zaraz do wynajęcia. Wielkie Garbary 28 m. 6. zdw 43 161

Czesława
14, I. front 1—2 osób. mieszkanie 15. zdw 43 160

Dwuosobowy
frontowy. Poplińskich 9, mieszkanie 5. zdw 43 159

Dwuosobowy
słoneczny, elegancki, elektryczność małżeństwu z używaniem kuchni. Półwiejska 22, mieszk 6. zdw 43 163

Pokój
wynajmę. Jeżycka 45, mieszkanie 8 (obok Lunaparku). zdw 43 167

Tani
Grunwaldzka 11, m. 6 zdw 43 166

Pokój
niekrępujący. Wierzbięcice 31, I. lewo. zdw 43 165

Panu
wspólny również słoneczny panience Wielka 18, m. 14. zdw 43 169

Dwu-
osobowy, elektryczność utrzymanie bez Wrocławska 30, m. 21. zdw 43 168

Tania
stancja. Klasztorna 4 mieszk. 7 zdw 43 081

Śródmieście
pokój dwuosobowy frontowy, umeblowany elektryczność, ogrzewanie centralne łazienka 1. 4. Młyńska 8, m. 7. zdw 43 078

Dwuosobowy
frontowy słoneczny wynajmę. — Wierzbięcice 31 a. mieszkanie 7 zdw 43 080

Pokój
do wynajęcia. Ślusarska 2 m. 17 zdw 43 079

Niekrępujący
światłem elektrycznym. Spokojna 25 a. m. 9 (Łazarz). zdw 43 077

Pokoik
skromny panu Ogrodowa 15 I. podwórze. lewo. zdw 43 076

Dwuosobowy
Cieszkowskiego 8. m. 9. zdw 43 074

Pokój
umeblowany. Pocztowa 15. m. 6 zdw 43 073

Pokój
jedno lub dwuosobowy tanio. — Matejki 53 m. 11. zdw 43 070

Pokój
dwuosobowy lub małżeństwu. używaniem kuchni Mostowa 30. m. 11. zdw 43 066

Centrum
pokój frontowy. słoneczny. telefon. łazienka Aleje Marcinkowskiego 3 b. I. p., m. 17. zdw 43 194

Frontowy
Rybaki 7. II. prawo zdw 43 063

Centrum
niekrepujący z obiadami. Konieczna. Stary Rynek 43. mieszk 3. zdw 43 202

Czysty
słoneczny dobrze umeblowany solidnemu solidnym Szwajcarska 24 I. prawo. zdw 43 060

Dobrze
umeblowany Młyńska 12 a. mieszkanie 6. zdw 43 058

Pokój
tanio wynajmę Małeckiego 31/32 m. 24. zdw 43 056

Centrum
słoneczny czysty. elegancki kulturalny dom tanio. Św. Marcin 57. m. 9. zdw 43 065

Pokój
1—2 osobowy studenci wykluczeni. Kręta 6 m 2 zdw 43 054

Frontowy
Mielżyńskiego 25 a. II. prawo. zdw 43 052

Frontowy
elektryczność wysoki parter. blisko Mostu Teatralnego. inteligentom odnajmę. Dąbrowskiego 15. m. 3 zdw 43 051

Klatka
schodowa zaraz fortepianem. — Wszystkich Świętych 8. m. 6 zdw 43 203

Pokój
z utrzymaniem jednej lub dwom osobom wynajmę. Piekary 18. m 6. zdw 43 238

Pokój
klatka schodowa. Piotra Wawrzyniaka 24. II.. front. zdw 43 236

Pokój
dwuosobowy wszelkiemi wygodami zaraz. Matejki 60. parter. lewo. zdw 43 235

Pokój
do wynajęcia. Strzelecka 12. mieszkanie 10. zdw 43 256

Słowackiego 25
mieszkanie 11. jeden lub dwa pokoje (gabinet sypialny) ładnie umeblowane wynajmę. zdw 43 257

Pokój
lub dwa umeblowane. Marcin 18. m. 5. zdw 43 263

Pokój
dwuosobowy słoneczny wynajmę. Łąkowa 19 I. prawo. zdw 43 266

Pokój
słoneczny wolny. Spokojna 24. m. 10. zdw 43 269

Pokój
dla pana. Skarbowa 15 m. 21. zdw 43 268

Ratajczaka
28. m. 11. czysty. dobrem utrzymaniem inteligentowi. zdw 43 270

Pokoje
komfortowe klatki schodowej — Piekary 10. — 3. zdw 43 271

Niekrępujący
używaniem kuchni u samotnej. Małeckiego 6 mieszkanie 11. zdw 43 273

Ładny
frontowy. słoneczny cichy. dwuosobowy. niedrogo. Prusa 19. m. 5. zdw 43 279

Dwa
pokoje ewentl osobno. Jeżycka 43 m. 7. zdw 43 278

Półwiejska
2 m. 6 utrzymaniem bez. pianino. zdw 43 284

Pokój
27 Grudnia 9. III. zdw 43 290

Dwuosobowy
dobrze umeblowany. frontowy. elektryczność zaraz. Św. Marcin 24. II.. m. 4. zdw 43 292

Pokój
osobne wejście inteligentnemu panu. Wielkie Garbary 48. m. 10. zdw 43 206

Pokój
frontowy. umeblowany. Gąsiorowskich 12. I.. lewo. zdw 43 205

Pokój
wynajmę pianinem. bez. Strzelecka 21. m. 7. zdw 43 055

Pokój
umeblowany tanio wynajmę. — Kraszewskiego 10. m. 2. jw 2 839

Słowackiego
34. I.. lewo. pokoje. jw 2 841

Pokój
telefon. utrzymanie. Ratajczaka 29. m. 9. zdw 43 228

Frontowy
wolny. Seweryna Mielżyńskiego 1. mieszkanie 13. zdw 43 230

Pokój
jedno. dwuosobowy. słoneczny wynajmę. Wały Król. Jadwigi 2 a. m. 21. zdw 43 240

Pokoik
wolny. Wały Zygmunta Augusta 4. m. 9. zdw 43 247

Niekrępujący
W. Garbary 46. m. 7. zdw 43 190

Śródmieście
niekrepujący panom paniom. — Strzelecka 31. m. 28. zdw 43 192

Pokój
dla jednego lub dwóch panów. — Dąbrowskiego 40. Michalak — skład cukierków. zdw 43 191

Pokój
panu wynajmę Prusa 18. m. 17 jw 2821

Pokój
dwom panom. Prądzyńskiego 54 m. 6. zdw 43 182

Pokój
ul. 3 Maja 3. dom ogrodowy m. 17. zdw 43 181

Pokój
2 osobowy. Śniadeckich 4. m. 8. dw 3173

Słoneczny
Półwiejska 33. II. m. 8. zdw 43 184

Pokój
umeblowany. Ogrodowa 12 m. 7. zdw 43 061

Pokój
bez pościeli panu. Św. Marcin 3. m. 12. zdw 43 196

Pokój
balkonowy. elektryczność 1—2 panom. Małeckiego 31. m. 8. zdw 43 195

12 SZUKA POKOJU

Dobrze
umeblowany i niekrępujący pokój tylko śródmieście poszukiwany. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 777

Pokoju
niekrępującego w centrum szuka przyjezdny od zaraz Oferty tylko z ceną Kurjer Poznański zdw 42 828

Student
poszukuje taniego pokoju śródmieściu. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 42 858

Inteligentne
panny poszukują próżnego lub umeblowanego. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 109

Pokoju
tylko słonecznego, niekrępującego. elektrycznością śródmieściu do 40 urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 283

13 LOKALE

Małego
składu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 794

Ubikacyj
na warsztat stolarski bliżej centrum poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 761

Pokój
próżny frontowy na biuro w śródmieściu do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 730

Składu
centrum najchętniej św. Marcinie poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 847

Garaż
przy ul. Matejki 47 do wynajęcia od 1 maja. Zgłoszenia na miejscu u stróżki domu. Pw 11 903-13.45

Lokale
porestauracyjne frontowe parterowe od gospodarza. Wroniecka 6/8. do wynajęcia. Wiadomość portjer. zdw 43 149

14 DZIERŻAWY

Folwark
220 mórg. żywym. martwym inwentarzem, właściciela 12 lat. morgi 85 funtów. Objęcie 7 000. Nowak. Poznań. Kramarska 15 telefon 16 89. zdw 42 497

Skład
z mieszkaniem Starołęka od zaraz do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdw 42 170

Garaże murowane od zł 20.— miesięcznie
postój doba zł 2.—. Garaże Polonia. Drużbackiej 2 przy Parku Wilsona. zdw 40 774

Rzeźnictwo
zaprowadzone do objęcia od gospodarza gotówki 6 000 w tem rok dzierżawy. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 789

Ogrodnictwo
12 km od Poznania z inwentarzem żywym i martwym. z mieszkaniem szklarnią. inspektamą 15 mórg ogrodu na 6 lat do wydzierżawienia. przejęcie 5 000 zł w tem rok zgóry dzierżawy Oferty Kurjer Poznański zdw 42 782

2
duże kioski dobre położenie na sezon do wydzierżawienia, cena 1 500 i 2 400. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 776

Mieszkanie
3 pokojowe kuchnia ogród 2¼ morgi 100 drzew owocowych wydzierżawię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 893

Rzeźnictwa
dzierżawy na prowincji poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 42 860

Ogród
warzywno owocowy z altaną i wodociągiem, opakarniony. na Miasteczku (św. Roch) od zaraz do wydzierżawienia Zgłoszenia Szamarzewskiego 2. m. 6. zdw 42 971

Wydzierżawię
ogród około 4 mórg z mieszkaniem zaraz w mieście. nadający się dla ogrodnika. Do objęcia 1 500—2 000. Dzierżawa podług ugody. Zgłoszenia: Błüge. Leszno Młyńska 24. nw 9582

Poszukuję
próżnego składu na prowincji nadającego się na towary krótkie bławat wraz mieszkaniem Oferty Kurjer Poznański rw 5060-61

Piekarnia
wielkiej wsi kościelnej 2 000 mieszkańców. 25 klm Poznania. piec piersiowy. wypieka dziennie dwa piece chleba 25 pres bułek 10 blach szneków. dzierżawa 100 zł. miesięcznie. mieszkanie 3 pokoje kuchnia. do objęcia urządzenia potrzeba 3 000 zł. — Sowiński Poznań św. Marcin 22 tel. 18 97. zdw 42 977

700
mórg pszennej. zabudowanie masywne. dom rodzaj willi. 7 pokoi. pełnym inwenetarzem. 12 lat. 1 ctr. z morgi. objęcie podług ugody. Poznań. Półwiejska 18. mieszkanie 19 zdw 43 219

Teren
oparkaniony 1 500 m kw. przy Kochanowskiego na składnice lub ogrodnictwo wynajmę. Zgłoszenia: Cieszkowskiego 7. m. 6. zdw 43 084

15 UZDROWISKA

Poszukuję
na letnisko 3 pokoi z kuchnią najchętniej umeblowane na 3 do 4 miesięcy. blisko Poznania. kolei. lasu i wody. Wyczerpujące oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 43 242. Także telefon 31-69.

16 OSOBISTE

Za
weksle na zł 1 000.—. 1 000.— i 500.— z mojem podpisem nie odpowiadam i ostrzegam przed wykupieniem Marjanna Schwark. Sierakówko. zdw 41 947

Znaleziono
zegarek. Długa 18 m. 3. zdw 42 848

Zawiadamiam
Szanownych Znajomych i zainteresowanych. że przeprowadziłam się z Placu Wolności 8. m. 10 na Wały Zygmunta Starego 6 m. 5 Zofja Sed. zdw 43 123

20 LICYTACJE

Licytacja
1 kwietnia godzina 12 ekspedycja pospieszna Poznań. sprzeda publicznie. wyroby papierowe 40 kg. zdw 42 956

21 ZGUBY

Znaleziono
psa ras. wilka. Zdaj. Łazienna 1 zdw 42 720

Zginął
czarny taks suczka. Oddać za wynagrodzeniem Plac Wolności 3. Maciukiewicz. zdw 42 905

22 ROZMAITE

Nabiał
dziennie świeży dostarczam w każdej ilości. Kurjer Poznański zdw 41 959

Bilansista
wykonuje prace buchalteryjne. bilanse lekcji buchalterji i sprawy podatkowe. Oferty Derfert. Zielona 6. zdw 42 148

Ceny dotąd niebywałe! 0,95 zł

koszula damska z klocka garnitur (koszula i pantalony) z Toledo od 3 90 koszula. kolorowy madapolam z Toledo od 1.90 koszula damska nocna od 2.90 pantalony trykotowe od 0 95 pantalony jedwabne od 2.50 halki jedwabne od 4.90 koszula trykotowa damska od 1 60 kombinacja trykotowa damska od 2.40 Bieliznę trykotową elastyczną męska damska i dziecięca poleca dopók zapas starczy po cenach niebywale niskich. — Fabryka Bielizny J Schubert Wrocławska 3 — Ceny niskie. — Towar trwały. Pw 11 880-9.26

Płaszcze
damskie wykonuje solidnie tanio. Józef Domaszewski. Sew. Mielżyńskiego 22 zdw 42 046

Obiady
kresowe smaczne. Wały Zygmunta Augusta 1. m. 8. (narożnik Marcina) zdw 42 765

Krawcowa
rutynowana poleca się na wyjazd Oferty Kurjer Poznański zdw 42 819

Prywatne
obiady. treściwe zdrowe. czystem maśle. Ratajczaka 28 — front. 9. zdw 42 930

Poszukuję
wspólnika do polowania w powiecie średzkim. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 031

Kto
dopomoże w studjach lub zajmie się przyszłością ubogiego maturzysty? Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno Komeniusza. nw 9583

Pracownia
Sokołowskiej. św. Marcin 78. — Szyje płaszcze. suknie. kostjumy. przerabia po cenach jak najniższych. zdw 43 103

Salon
mód wykonuje wykwintnie. tanio suknie kostjumy PP. urzędniczkom na raty. Feglerska. — Wielkie Garbary 33. zdw 43 145

Obiady
kresowe smaczne. Kantaka 8/9. III. brama. prawo. zdw 42 959

Sukienki
10 złotych. płaszcze. kostjumy 25 wykonuje „Salon Mód Sława. Al. Marcinkowskiego 15. zdw 42 998

Kapelusze
damskie i męskie fasonouje na najnowsze modele. Masztalarska 5 a i Długa 11. zdw 43 170

23 OŻENKI

Właściciel majątku
kawaler. lat 38. przystojny posiadający 460 morgowy majątek bez długu na Pomorzu. ziemia bardzo dobra. poszukuje dla braku znajomości pań żony. Panie od 25—30 lat z majątkiem 50—60 tysięcy raczą swe oferty z fotografją ewentl. bez z całem zaufaniem nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 42 741. Anonimów nie uwzględnia się. Za dyskrecję ręczę słowem honoru.

Panna
(27 lat) córka rzeźnicka (dobrze wychowana) pragnie wyjść zamąż lub przyjmie kierownicze stanowisko. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 928/9

Kawaler
lat 25. przystojny. inteligentny blondyn. zawodu rzeźnickiego posiadający 15 000 poszukuje panny do lat 25 z odpowiednim majątkiem. Pierwszeństwo mają zawodu rzeźnickiego. Cel matrymonjalny Oferty wraz fotografją. którą się zwraca do Kurjera Poznańskiego zdw 42 830

Panna
lat 25. posiadająca czteropokojowe mieszkanie. pozna urzędnika państwowego najchętniej kolejowego Cel matrymonjalny Oferty Kurjer Poznański zdw 42 856

Panna
w średnim wieku. posiadająca mieszkanie i wyprawę poszukuje męża panów od lat 50 wdowcy nie wykluczeni. Upraszam o łaskawe oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 42 855

Chcę
osiąść na roli. przemyśle lub handlu — przez stosowne małżeństwo. Mam 32 lata. urodę. posiadam. studja rolnicze. handlowe. stanowisko. kilkanaście tysięcy gotówki. pochodzenie ziemiańskie. Szczera wymiana myśli (fotografja nieodzowna) i danych o stosunkach majątkowych i rodzinnych. sub „Gentleman" Wiek Nowy. Lwów. zdw 43 316

Mężczyzna
lat 35. posiadający skład z mieszkaniem. poszukuje panny lub wdowy z odpowiednią gotówką celu matrymonjalnym. Oferty możliwie fotografją Kurjer Pozn. zdw 43 220

24 NAUKA

Kursy
stenografji. pisania na maszynach rozpoczynam 5 kwietnia. Kantaka 1. II. piętro. zdw 40 415

Tłumaczenia
na francuskie. angielskie. niemieckie polskie wykonuje przepisuje na maszynie lekcje Span dowska Aleje Marcinkowskiego 24. m. 31. od 3.30—5 nw 7341

Doktorat
całkowite studja akademickie we wszystkich dziedzinach wiedzy. Po ukończeniu studjów dyplom uniwersytecki — International Academic Office. Boite postale Nr 524 Bruxelles (Centre) Belgja dw 2975

Kursy
kroju. szycia damskiego. Nowak Wrocławska 33 dw 3 045

Szkoła tańców Mikołajczak - Kledecka
Pocztowa 29. — Nowy kurs 5 kwietnia. Cena 10 zł. Lekcje prywatne każdego czasu. Pw 11 901/2-13.46

Szkoła tańców Baletmistrza Szczurka
Dom Rzemieślniczy Ratajczaka. zdw 42 808

Kursy
księgowości stenografji. arytmetyki handlowej. pisania maszyną rozpoczynam 6 kwietnia. — Kromczyńska. Ogrodowa 16. II. zdw 43 124/5

Żeńskie Kursy Techniczne
Poznań. Kraszewskiego 17. m. 15 Pw 11 869-54.222

R. de Brugière
lektor U. P udziela lekcyj języka francuskiego. Ul. Matejki 59. mieszkanie 8. zdw 41 769

Kursy
stenografji pisania maszyną. księgowości rozpoczynam 4 kwietnia Tyran - Zaworska. Strzelecka 33. Słabym bezpłatna pomoc. zdw 41 421

Amerykanka
rodowita udziela lekcji i konwersacji angielskiej tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 750

Kto
przygotuje do matury i reczy złożenia. Specjalność łacina cena Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 842

Francuskiego
wyższego. angielskiego. włoskiego udziela tanio osoba wykształcona. Strzelecka 31. podwórze — wprost II prawo. zdw 42 836

Pomocy
w nauce tanio udzielam. Oferty Kurjer Pozn. rw 5 104

Stenografji
korespondencji księgowości. maszyny wyuczamy 3 miesiącach. Wyuczonych polecamy na posady Postęp Plac Sapieżyński 2 a. zdw 42 869/70

Angielka
wyucza gruntownie tanio. Ratajczaka 11 a. 117 wejście 8. zdw 43 244

25 MUZYKA

Orkiestry
na zabawy wieczorki poleca Jankowski. Pl. Wolności 17. zdw 41 232

Pianino
do ćwiczeń. Strzelecka 5. III. lewo. zdw 42 780

Lekcje
gry na fortepianie udziela tanio Pilarska dypl. nauczycielka. św. Marcin 47. zdw 43 131

Gry
fortepianowej udzielam. fortepian do ćwiczeń. Kopernika 8. parter. lewo. zdw 43 022

26 ROZRYWKA

Kino „Corso"
„Maciste Imperator" zdw 42 931

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Służąca
poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 207

Panna
do dzieci. znająca szycie bielizny. haftowanie pragnie chętnie zmienić posadę od 15. 4. lub 1. 5. Może się zająć całkowitem wychowaniem dzieci. Państwu którym zależy na uczciwej osobie zechcą łaskawie zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 42 317

Dwie siostry
jedna zna gotowanie. druga krawieczczyznę. obie umieją różne robótki szycie bielizny oraz cerowanie przyjmą posadę możliwie i do dzieci. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 42 740

Ogrodnik
szofer. kawaler kilkoletnią praktyką poszukuje posady zaraz lub później. Michał Kulka. Wiadonki poczta Ryczywół pow Oborniki. zdw 42 235

Magister farmacji
Poznańczyk z przeszło półtoraroczną praktyką. z dobremi świadectwami poszukuje posady w Poznaniu lub prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 281

Bona Wlkp.
z długoletnią praktyką. znająca pielęgnowanie dzieci. pomoc w nauce przygotowuje do gimnazjum poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kozłowska Grudziądz Nadgórna 2 II piętro. prawo. zdw 42 743

Kucharka
z dobremi świadectwami szuka stałej posady w lepszym domu. także do wszystkiego. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 42 300

Dozorca
robót meljoracyjnych budowy dróg i kolei poszukuje posady. — Baliszewski Skąpe. poczta Chełmża zdw 42 736

Kucharka
Warszawianka. młoda z dobremi świadectwami szuka posady do wszystkiego bez spania. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 393

Biuralistka
krytycznem położeniu. szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 346

Pokojowa
poszukuje posady z dobrą obsługą. Miejscowość obojętna. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 42 482

Kasjerka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 240

Poszukuję
posady biurowej. bankowej. kasjera lub administracji domów. Referencje i kaucja hipoteczna do 30 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 412

Inteligentna
panienka poszukuje posady maszynistki względnie biuralistki. Wymagania skromne Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 42 678

Bufetowa
dzielna poszukuje posady z obsługą gości Oferty Kurjer Poznański zdpw 42 768

Absolwentka
kursów handlowych stenografistka i maszynistka polsko-niemiecka biegle władająca obydwoma językami znająca księgowość i kasę poszukuje posady od 1 kwietnia lub później Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 41 193

Ogrodnik
kawaler. lat 25 Wielkopolanin. poszukuje posady zaraz przy willach na letniskach i t. d. Siła pierwszorzędna w swym zawodzie Oferty Kurjer Poznański zdw 42 796

Posługaczka
z gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 788

Sierota
lat 16 szuka posady od 1. lub 15. kwietnia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 778

Panienka
skromna i uczciwa znająca szycie poszukuje posady pokojowej lub do dzieci ewentualnie do wszystkiego zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 774

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady Poznaniu 1 kwietnia dobrze polecona. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 759

Ogrodnik
sumienny pracowity poszukuje posady od 1. 4. lub od 15. 4. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 758

Sierota
szuka posady praniem. gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 754

Służąca
dobrem poleceniem poszukuje posady gotowaniem w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 831

Nauczycielka
matura gimn i seminarjalna z dwuletnią praktyką przyjmie zaraz posadę nauczycielki domowej Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 821

Praczka
czysta uczciwa w dom. Kościelna 12. u p. Przybylckiej. zdw 42 866

Rządca gospodarczy
lat 30. dłuższą praktyką w intensywnie zagospodarowanych majątkach poznańskiego ostatnio na osobnym folwarku straciwszy z powodu zmian admin. poszukuje posady. Może się powołać na poważne referencje znanych pp Ziemian. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 897

Młoda
posługaczka poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 875

Inteligentna
panienka wymowna poszukuje jakiejkolwiek posady lub za początkującą do składu Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 42 800

Maszynistka
znająca wszelkie prace biurowe poszukuje posady Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 42 862

Dziewczyna
sumienna i pracowita szuka posady do pracy domowej jako przychodnia Oferty Kurjer Poznański zdw 42 861

Młoda
gosposia poszukuje posady do samotnej osoby Oferty Kurjer Poznański zdw 42 839

Gospodyni
inteligentna obejmie stanowisko u samotnej osoby ewentualnie do Gdyni także do towarzystwa starszej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 834

Inteligentna
obejmie zarząd domu u samotnej osoby w majątku względnie probostwie. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 833

Panna
znająca gruntownie szycie. haftowanie modniarstwo język polski i niemiecki poszukuje posady do dzieci lub pielęgnowania chorej osoby. Wymagania skromne. — Oferty Kurjer Poznański rw 5 070

Książkowy
znający pisanie na maszynie. — stenografję język niemiecki poszukuje posady początkującego od zaraz Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 42 929

Dziewczyna
uczciwa przychodnia poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 42 928

Szofer
długoletnia praktyka. trzeźwy. sumienny 7 lat w ostatniej posadzie szuka posady 1 4. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 918

Młodsza
dziewczyna poszukuje posługi całodziennej 20 zł miesięcznie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 904

Gospodyni
kucharka dzielna poszukuje posady na wieś za małem wynagrodzeniem od 1 lub 15 kwietnia. — Oferty Kurjer Poznański rw 5 075

Panienka
poszukuje posady do dzieci z praktyką, zna krawiecczyznę i robótki, może być jako przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 239

Dziewczyna
znająca gotowanie, lubiąca dzieci i do wszystkiego, szuka posady od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 997

Dziewczyna
uczciwa, dobremi świadectwami samodzielna gotowaniem poszukuje posady 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 966

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci lub jakiejkolwiek posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 034

Rządca
samotny, 9 lat praktyki w buraczano - hodowlanych majątkach. Całkiem oddamy powyższemu warsztatowi, umiejący się dostosować do obecnego kryzysu, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 174

Służąca
dobre świadectwa, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański rw 5 094

Panienka
umiejąca robótki i filet poszukuje jakiejkolwiek posady Oferty Kurjer Poznański zdw 43 132

Dziewczyna
młodsza uczciwa poszukuje posady od 1 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 943

Poszukuję
posługi z praniem Oferty Kurjer Poznański zdw 42 935

Panienka
z dobrej rodziny szuka posady do wszelkich prac domowych, najchętniej na prowincję zaraz. — Oferty Kurjer Poznański rw 5106

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Sprawa honorowa", prapremjera.
Piątek, 1. 4. — „Sprawa honorowa".
Sobota, 2. 4 godz. 16. — „Kapitan z Köpenicku".
Godz. 20 — „Sprawa honorowa".

Teatr Nowy: Dziś — „Włamanie". Występ gościnny Junoszy-Stępowskiego.
Piątek, 1. 4. — „Żywa maska". Występ gościnny Junoszy-Stępowskiego.
Sobota, 2. 4. — „Żywa maska". Występ gościnny Junoszy-Stępowskiego.
Niedziela, 3. 4. Godz. 3.30 po poł. — „Ósma żona Sinobrodego". Występ Junoszy-Stępowskiego.
Godz. 8 wiecz. — „Żywa maska". Występ gościnny Junoszy-Stępowskiego.

Teatr Wielki: Dziś — „Tosca" — występ gościnny Fr Platówny i A. Karpackiego
Piątek, 1. 4. — „Królowa Kina", premjera. — Występ W. Bratkiewicza.
Sobota, 2. 4. — „Królowa Kina".
Niedziela, 3 4. — O godzinie 3 po poł. „Rozwódka".
Ceny zniżone.
O godz. 8 wiecz. „Królowa Kina". Ceny miejsc od 0,50 do 4,50.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Czarujący chłopiec".
Aurora: „Banda Czarnego Billa" i „Trzej wykolejeńcy".
Colosseum: — „Bohaterowie podziemi".
Corso: „Maciste Imperator".
Metropolis: „Bezimienni bohaterowie".
Muza: „Siódme przykazanie".
Orzeł: „Ogień".
Roxy: „Księżniczka Trubula"
Słońce: „Aniołowie Piekła".
Sfinks: „Scaramouche — Ramon Novarro".
Tęcza: „Dynamit".
Uśmiech: „Król Królów".
Wilsona: „Pieśniarz Paryża".

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego lub dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 955

Poszukuję
posługi po południu. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 961

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 939

Bilansista
długoletnia praktyka, poszukuje posady, zakłada, reguluje księgi Oferty Kurjer Poznański zdw 43 017

Maszynistka
z kilkoletnią praktyką adwokacką poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 43 016

Posługi
poszukuję 3 razy w tygodniu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 798/9

Szukam
pracy tanio, ładnie szyję suknie, garderobę dziecięcą. P. Sawicka, Grobla 6. rw 5109

Ogrodnik
kawaler, posiadający dobre świadectwa poszukuje posady zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański rw 5102

Uczciwa
panienka poszukuje posady do wszystkiego samotnej osoby bezdzietnego małżeństwa ewentualnie dwoje dzieci Oferty Kurjer Poznański zdw 43 144

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 1. 4. lub posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 43 085

Posługi
poszukuję zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 43 083

Osoba
uczciwa dobrze polecona poszukuje jakiejkolwiek posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 069

Młoda
inteligentna panienka poszukuje posady do dzieci lub lżejszej pracy domowej z szyciem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 43 062

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 43 164

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 162

Szukam
posługi lub innej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 157

Starsza
dziewczyna uczciwa szuka posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 261

Dziewczyna
gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady ewentualnie posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 262

Dziewczyna
dobremi świadectwami, z gotowaniem poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 275

Służąca
młodsza pracowita i czysta do wszystkiego z praniem, szuka posady od 1 4. lub później Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdw 43 274

Aptekarska
siła pomocnicza żeńska z 8 letnią praktyką dobrze polecona, — wszechstronnie obeznaną, taksuje biegle recepty poszukuje za skromnem wynagrodzeniem posady od 15. 4 32 Oferty Kurjer Poznański zdw 43 308

Poszukuję
posługi za spanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 207

Pomocnik
młodszy, biegły, branży kolonjal.-drogeryjnej, język polski, niemiecki, poszukuje posady: Oferty Kurjer Pozn jw 2 840

Służąca
dobrze polecona samodzielnem gotowaniem, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 232

Biegła
maszynistka polsko - niemiecka, długoletnia praktyka biurowa oraz adwokatura, poszukuje posady na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 234

Szofer
młody z praktyką warsztatową, kaucją poszukuje posady. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 43 183

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posługi od 1. do wszelkich prac domowych. — Oferty Kurjer Poznański zdw 43 193

Dziewczyna
z gotowaniem szyciem dobrze polecona poszukuje posady od 1. 4. albo od 15 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 296

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 272

Dziewczyna
religijna, pracowita uczciwa. — świadectwa polecona szuka posady jako służąca. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 269

Ekspedjentka
młodsza branży papierniczej. — biegła w swym zawodzie poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem Oferty Kurjer Pozn zdw 42 262

Uczciwa
dziewczyna szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn zdw 42 251

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 237

Dziewczyna
dobrze polecona poszukuje posady z gotowaniem od 1. 4 32 r. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 397

KINO COLOSSEUM
I. El Brendel
jako
Al Capone
w sensacyjnej komedji p. t.
Bohaterowie Podziemi
(Przygody Sobowtóra).
II. Sensacyjny dramat ludzi morza
„Pod Czarną Banderą"
Pw 11 907-54.242

Mistrz piekarski
samotny poszukuje posady zaraz lub później. Agencja Kurjera Poznańskiego Pleszew. n 9539

Obuwnik
poszukuję męskiej, pasowej pracy poza dom wykonanie pierwszorzędne. Oferty Orędownik zd 43 137

28 WOLNE MIEJSCA

Uczennice
roczne przyjmie. Salon mód. — Matejki 59 mieszkanie 8. zdw 42 122

Młodszą
uczciwą i szybką panienkę do posyłek i lekkich prac domowych zaraz. Baczyńska, Graniczna 12. zdw 42 792

Uczciwej
dziewczyny do wszystkiego z dobremi świadectwami poszukuje od 1. 4. rb. Restauracja Ogrodu Zoologicznego. Pw 11 793-13.32

Posługaczka
potrzebna do wszelkich prac i do ogrodu. Lodowa 45. m. 3. zdw 42 775

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna od 1. 4. 32. Skład rzeźnicki, Górna Wilda 29 zdw 42 767

Ucznia fryzjerskiego
przyjmę z całkowitem utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 764

Kelner
na stałe pożyczka 500. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 762

Chłopiec
do posyłek inteligenty, który z czasem chce zostać księgarzem potrzebny. Woźna 12, „Książka Antykwarjat". zdw 42 751

Posługaczka
potrzebna. Zgłoszenia. Marsz. Focha 74. m. 4 zdw 42 749

Kucharka
gospodyni do wszelkiej pracy obok pokojowej potrzebna od 15 lub później do aptekarza małego miasta. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 829

Krawcowa
dzielna na płaszcze, kostjumy potrzebna Kozia 25, II. zd 42 943

Bufetowa
z obsługą, kaucją 300—400 zł. Oferty Orędownik zd 43 009

Uczennica
do krawieczyzny na rok potrzebna. Adres wskaże Orędownik Wielkopolski zd 43 158

Prasowaczkę
dzielną na sztywną bieliznę i uczennicę przyjmie Pralnia „Promień". Wielkie Garbary 42. r 5 091

Pomocnik
krawiecki potrzebny zaraz. Zgłoszenia ul. Fabryczna 34 a. mieszkanie 12. zd 43 260

Maszyniarki
i ręczniarki na spodnie poszukuje Cybińska 7—8. Śródka. m. 18. r 5051

Posługaczka
potrzebna. Kopernika 10 a. II. zd 43 068

Pokojowa
z szyciem i elewka do kuchni może się zgłosić od zaraz. Majętność Głuchowo pow Poznań. zdw 42 988

Ślusarz
młodszy lub robotnik przyuczony potrzebny zabezpieczeniem 200 do 300 zł. Adres Kurjer Pozn. zdw 43 002

Przyjmę
do współpracy z wkładem 200 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 011

Bufetowe
na prowincję zaraz. Zgłoszenia 5—6. Grobla 5 Gładczak w podwórzu. m. 12 zdw 43 018

Uczennica
uczciwa może się zgłosić. W Gąsiorowski. Św Marcin 16/17. zdw 43 019

Pomocników
szewskich poszukuje na dobrą męską pracę. Madrecki Kościelna 20. m. 1 zdw 43 023

Uczennicę
przyjmę. M. Janusz Fr. Ratajczaka 1 zdw 43 088

Pomocnik
ogrodniczy z kaucją potrzebny Kraszewskiego 11 skład 7. zdw 43 089

Cukiernik
młodszy potrzebny zaraz. Szynalski Rawicz Rynek. zdw 42 895

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Poznańska 29 m. 1. zdw 42 872

Radjomonterów
tylko pierwszorzędne siły przyjmie zaraz „Radjoelektor" Ratajczaka. zdw 43 045

Służąca
do wszystkiego. Matejki 7. fryzjer. zdw 43 122

Ogrodnik - pszczelarz
samodzielny, dobrze i wszechstronnie znający swój fach, obeznany z pracami w oranżerji i inspektach potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 127

Uczennica
potrzebna na rok szycia. Adres Kurjer Poznański zdw 42987

Wolontarjuszka
fryzjerska lub kursistka potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 638

Krawcowej
znającej krój w dom szukam. — Tylko wprost przez polecenie pani domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 152

Wolontarjusz
z ukończoną szkołą handl. może się zgłosić Zgłoszenia z odpisami świadectw i życiorysem Kurjer Poznański pod zdw 43 150

Potrzebny
zaraz młodszy urzędnik gospodarczy. Zgłoszenia: telefon Opalenica 6. dw 3163

Ekspedjentka
uczciwa z kaucją potrzebna. — Kraszewskiego 11, skład 7. zdw 42 485

Dziewczyna
do wszystkiego umiejąca dobrze gotować, z dobremi świadectwami potrzebna od 1 kwietnia. — Zgłoszenia 9 do 11 przed połud. Marsz. Focha 98. VIII. wejście, mieszkanie 17 zdw 42 863

Służąca
z dobrem gotowaniem zaraz potrzebna Ratajczaka 40. m. 9. zdw 42 894

Biegłej maszynistki
potrzebuję do domu. Zgłoszenia z podaniem warunków i ilości stron na godzinę Kurjer Pozn. zdw 42 169

Służąca
sumienna pracowita potrzebna od 1. 4. Małe Garbary 8 parter, lewo. zdw 42 925

Kasjerka - stenotypistka
tylko z branży kolonjalnej, około lat 20 dobrze polecona potrzebna od 15 4 32. Reflektuję na siłę dobrą i dobrej rodziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 5 073

Chirurgicznej
branży pracownik potrzebny. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 606

Ekspedjentki
do składu rzeźnickiego możliwie z kaucją poszukuje Kobylińska, Dąbrowskiego 7. zdw 42 826

Uczennica
do krawieczyzny. Składowa 11. m. 8 zdw 42 820

Za
posługę oddam pokój umeblowany Adres Kurjer Poznański zdw 42 818

Maszynistka
polsko - niemiecka pod dyktando za 80 zł potrzebna Adres Kurjer Poznański zdw 42 813

Dziewczyna
czysta, uczciwa potrzebna. Szamarzewskiego 16 mieszk 6. jw 2 834

Cukiernik
na stałą posadę we wieku od 30 do 35, piekarniowiec, deserant, pierwszorzędny fachowiec może się z podaniem życiorysu i odpisem świadectw natychmiast zgłosić. Stanisławski Grudziądz, Stara 21. czternastodniowa próba wymagana bez jakichkolwiek odszkodowań. zdw 43 324

Fachowych
robotników do obróbki drzewa przy Emilji Sczanieckiej 2 zaraz potrzebuję do wszelkich maszyn. zdw 43 320

Dziewczyna
uczciwa, czysta do wszystkiego, gotowanie potrzebna. Szyperska Słowackiego 10. zdw 43 319

Leśnik
kawaler, z ukończoną szkołą wydziałową, szkołą leśnicza oraz praktyką w lasach państwowych, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 309

Kierownik
młyna, kawaler, kaucja 3—5 000 zł potrzebny zaraz. Pomorze — Zgłoszenia z wymaganą pensją i odp świadectw proszę łaskawie skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 43 313

Potrzebna
służąca do wszystkiego. Piekary 24, 2. zdw 43 213

Uczennica
fryzjerska z prowincji lub miejscowa potrzebna. Ul. Kraszewskiego 30 zdw 43 211

Agentów
na towary spożywcze na miasto z gotówką do 50 zł poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański rw 5092

Agenci
agentki potrzebni do artykułów pierwszej potrzeby na raty. — Półwiejska 38 a. m. 13 od 4—7. zdw 43 285

Pomocnik
kominiarski, trzeźwy i pracowity potrzebny zaraz. Zgłoszenia z odpisami świadectw proszę kierować do Kujawy, mistrza komin., Janowiec, pow. Żnin. Zgłoszenia nieuwzględnione pozostają bez odpowiedzi. zdw 43 307

Sekretarza
do założenia biura jako wspólnika, gotówki 500—1 000. Lokal, telefon posiadam. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 201

Gospodyni
z umiejętnością lepszego gotowania i prowadzenia gospodarki kuchennej poszukuje Kasyno Oficerskie D. O. K. VII. w miejscu ul. Plac Działowy 2. Reflektuje się na osobę poważną najchętniej wdowę po podoficerze względnie urzędniku. Przy zgłoszeniu należy przedstawić papiery osobiste. — Zgłoszenia od godz. 4 do godz. 5. dw 3175

Dziewczę
z porządnego domu, skromne, kochające dzieci może się zgłosić. Szewska 19. m. 2 od godz. 6—8. zdw 43 177

Dziewczyna
dobrze polecona, czysta, uczciwa z gotowaniem do wszystkiego potrzebna od 1. 4. Szewska 19. m. 2 od godz. 6—8. zdw 43 176

Uczennica
krawieczyzny damskiej potrzebna. Jankowska. Przecznica 6. IV zdw 42 815

Chłopaków
nie niżej lat 16 do lekkich prac warsztatowych poszukuje się. — Oferty piśmienne do Kurjera Poznańskiego zdw 43 044

Służąca
młodsza potrzebna. Wielkie Garbary 29 m. 11. rw 5108

Praczka
czysta, akuratna potrzebna — Szkolna 19. Skibińska. rw 5100

Uczennice
do szycia potrzebne. Dąbrowskiego 38 jw 2843

Służąca
młoda, dobrem gotowaniem potrzebna. Rzeczypospolitej 3. m. 7 zdw 43 199

Kucharka
zaraz Kawiarnia „Indra". Rzeczypospolitej 9. zdw 43 175

Dziewczynka
do dziecka, pracy domowej. — Wrocławska 9. m. 7. zdw 43 141

Służąca
15 zł miesięcznie Długa 4. m. 1. zdw 43 067

Ekspedjentka
gwarancja 300 zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 071

Uczciwą
dziewczynę bez gotowania przyjmę. Ostroroga 17. g 5—7. zdw 43 082

Posługaczka
młodsza czysta przed południe. Kwiatowa 1 mieszkanie 5. zdw 43 057

Dziewczyna
potrzebna do wszystkiego bez spania. Łukaszewicza 28. m 2. zdw 43 229

Chłopak
do rozwożenia pieczywa potrzebny. Zgłoszenia 7 wiecz K. Sporakowski. Półwiejska 40. zdw 43 233

Służąca
czysta, uczciwa, kochająca dzieci potrzebna od 1 kwietnia. Ul. Staszica 4 m. 15. Pw 11 896-13.23

Służąca
do wszystkiego zaraz. Niegolewskich 6. 5. zdw 42 700

Służąca
do wszystkiego gotowaniem. — Sauerowa, Małeckiego 36. II. zdw 42 699

Poszukuję
uczennicy z branży cukierniczej, kaucja pożądana. Adres Kurjer Poznański zdw 42 644

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego. Fischer, Kraszewskiego 9 b jw 2 838

Fryzjerka
posada stała. Wrocławska 40. rw 5 084

Służąca
gotowaniem czysta. G. Pradzyńskiego 11 m. 3 zdw 42 617

Dziewczyna
uczciwa, przychodnia cały dzień zaraz. Drużbickiej 8 mieszkanie 10. zdw 42 639

Uczciwa
dziewczyna z dobremi świadectwami, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 153

F. Woźniak, Poznań ul. Kramarska 16
poleca w największym wyborze
Nowości Wiosenne
na suknie, kostjumy i płaszcze damskie oraz na ubrania i płaszcze męskie. Pw 11 796-13.34
Gotowe Płaszcze Damskie
modne kurtki futrzane i lisy
Ceny bardzo przystępne.

Humor zagraniczny

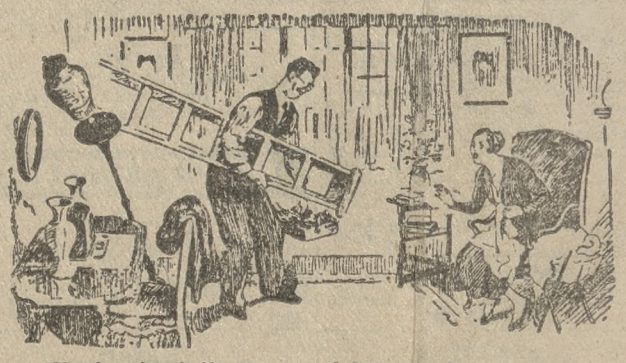

— Kochanie, jeśli masz coś jeszcze do naprawienia, to daj odrazu, zrobię za jednym zamachem.
(Humorist, Londyn). S. F.

Przedpłata na kwiecień 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego m.lim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.